

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

61'inci Birleşim
15 Şubat 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, gündem dışı konuşmalardan sonra felaket bölgesinden gelen vekillere söz vereceğine ilişkin konuşması
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Divan olarak 20'nci Dönem Gaziantep Milletvekili Kahraman Emmioğlu'na Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması
- 3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a İdare Amirliği görevinde başarılar dilediğine ilişkin konuşması
- 4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Şükrü Hatun Hoca'nın Tip 1 diyabetli çocuklar konusundaki adanmışlığına ve diyabet sensörü meselesine ilişkin konuşması
- 5.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü'nün 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Tip 1 diyabetli çocuklar için diyabet sensörünün devlet tarafından karşılanması gerektiğine ilişkin konuşması
- 6.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'nin 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması
- 7.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, ilgililerin Tip 1 diyabet sensörü için bir inisiyatifi en kısa sürede geliştireceklerinin irade beyanında bulunduklarına ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Ulukışla ilçesinin turizmine ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İstanbul Milletvekili Muhammed Ali Fatih Erbakan'ın, belediyeçilik anlayışlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse'nin, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Taşköprü sarımsağına ilişkin açıklaması
- 2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, aile hekimlerinin önemine ilişkin açıklaması
- 3.- Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, 20'nci Dönem Gaziantep Milletvekili Kahraman Emmioğlu'nun Hakk'a irtihaline ilişkin açıklaması
- 4.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Erzincan'da yaşanan ve herkesi üzüntüye boğan kazadan siyasi kazanç sağlamak isteyenler olduğuna ilişkin açıklaması
- 5.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, sağlık camiasına katılacak yeni 35 bin sağlık çalışanına ilişkin açıklaması
- 6.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, PKK'nın kurucusu, teröristbaşı, bebek katili Öcalan'ın yirmi beş yıl önce bugün yakalanıp Türkiye'ye getirildiğine ilişkin açıklaması
- 7.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, özgürlük yürüyüşüne ve uluslararası komplonun yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 8.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un İlkadım ilçesi Derebağ Mahallesi sınırları içinde yapımına başlanan beton santraline ilişkin açıklaması
- 9.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, AK PARTİ Hükûmetinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Kütahya'ya yaptığı yatırımlara ilişkin açıklaması

- 10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, yüzyıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının Cumhurbaşkanının keyfine kaldığına ilişkin açıklaması
- 11.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye gençlerin Aile ve Gençlik Fonundan yararlandırılmadığına ilişkin açıklaması
- 12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, aile sağlığı merkezi grup elemanlarının mali ve sosyal tüm haklarının bir an önce verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, 15 Şubat Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 14.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Erzincan'ın İliç ilçesindeki maden ocağında meydana gelen toprak kaymasında devletin tüm imkânlarını seferber ettiğine ve Antalya'da yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması
- 15.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, TOKİ İlk Evim Arsa Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 16.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, taşeron işçilerin kadro sorununa ilişkin açıklaması
- 17.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın, Erzincan'ın İliç ilçesinde meydana gelen toprak kaymasına ve 31 Marttan sonra İzmir'e ilişkin açıklaması
- 18.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Cumhurbaşkanının Mısır gezisine ve hukuk devleti anlayışına ilişkin açıklaması
- 19.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, 15 Şubat Çocukluk Çağı Kanseri Günü'ne ilişkin açıklaması
- 20.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Erzincan İliç'teki cinayetin sorumlularının ceza alması için mücadelelerini sürdüreceklerine ilişkin açıklaması
- 21.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Tutak ilçesinde 1 Mayıs 2023 tarihinde yaşamını yitiren Enes Balçok'un davasına ilişkin açıklaması
- 22.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'ün Yenice ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması
- 23.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, birleşimi yöneten Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e ve Erzincan'ın İliç ilçesinde yaşanan faciaya ilişkin açıklaması
- 24.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, millî görüş siyasi hareketinde ve partilerinde çok önemli görevler almış olan eski Milletvekili Kahraman Emmioğlu'nun vefatına, Çeçenistan mücadelesinin önemli isimlerinin ve ailelerinin Türkiye'de geri gönderme merkezine sevk edildiğine dair haberlere, Danıştay 5. Dairesinin 450 yargı mensubunun görevlerine iadesi kararına Cumhurbaşkanının "Bu karara karşı sessiz kalamayız." şeklindeki açıklamasına, Adalet ve Kalkınma Partisinin Mehmet Uçum'un hukuki fetvalarıyla yol almaya çalışan bir siyasi partiye döndüğüne ve 696 sayılı KHK'yle kadroya alınmış olan taşeron işçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 25.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne, Erzincan İliç'teki siyanürlü maden faciasına rağmen ülkenin dört bir yanında siyanürlü altın madeni arama çalışmalarının devam ettiğine, Kayseri'nin Develi ilçesinde bulunan Kanadalı firma ortaklığıyla çalışan altın madenine, orman kesim faaliyetinde bulunan vatandaşların mağduriyetlerine ve konuyla ilgili Orman Genel Müdürlüğünü ve Hükümeti uyardığına ilişkin açıklaması
- 26.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 15 Şubat 1999'da uluslararası güçlerin marifetiyle Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesine, Öcalan'ın Kürt sorununun demokratik çözümü için en önemli aktör olduğuna, tecridin İmralı'yla sınırlı olmadığına ve kalkması gerektiğine, 2013-2015 yılları arasındaki çözüm sürecine, özgürlük yürüyüşçülerine ve barış zamanı olduğuna ilişkin açıklaması
- 27.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Erzincan İliç'te meydana gelen maden faciasına, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, dün kurulan Meclis araştırması komisyonunda muhalefet partilerinin azınlıkta kaldığına, Kanal İstanbul Projesi'yle ilgili İstanbul 11. İdare Mahkemesinin verdiği karara, kararın gerekçelerine ve herkesi Türkiye'nin gerçek sorunlarına eğilmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması
- 28.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, ilim adamı ve siyaset insanı Kahraman Emmioğlu'nun vefatına, Gümüşhane'nin kurtuluşunun 106'ncı yılına, Erzincan İliç'te toprak altında kalan 9 işçinin arama kurtarma çalışmaları yoğun bir şekilde devam ettiğine, konuyla ilgili Mecliste dün kurulan araştırma komisyonuna ve komisyonun hazırlayacağı rapora, Aile ve Gençlik Fonuna bugün itibarıyla başvuruların başladığına ve Türkiye Yüzyılı'nı gençlerin yüzyılı yapmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması
- 29.- Antalya Milletvekili Sururi Çorabatır'ın, Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 30.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 31.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

37.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, yeşil mercimekte gümrük vergisinin sıfırlanmasına ilişkin açıklaması

38.- Trabzon Milletvekili Vehbi Koç'un, Erzincan'da meydana gelen üzücü olaya, Marmara Denizi'nde kötü hava şartları nedeniyle bir geminin battığına, gemi adamlarının yıpranma haklarına ve koster filosunun yenilenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

39.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

40.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bursa Mustafakemalpaşa Devlet Hastanesinde bugün sağlık hizmetlerinin etik ilkelerine aykırı bir tutum yaşandığına ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Katar-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Ahmed bin Hitmi Al Hitmi ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İstanbul Topkapı Üniversitesi öğrencilerinin selamlanması

B) Önergeler

1.- Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek'in, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 15/2/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/42)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, kullanımı yasaklı pestisitlerin ve yasaklı olmayan pestisitlerin bazılarının yaş, kuru meyve ve sebzelerde görülmesi ve iç piyasada satışa sunulduğu iddialarının araştırılması, gerekli önlemlerin alınması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, 13 Şubat 2024 tarihinde Antalya'da meydana gelen sel felaketi sonucunda oluşan hasar ve zararların tespit ve telafi edilmesi, vatandaşların yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi, mevcut altyapı eksikliklerinin tamamlanması ve ilin olası afetlere karşı güvenli hâle getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 14/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, yerel yönetimlerde kadınların eşit temsiliyetinin önündeki engellerin araştırılması amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, Artvin'in Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santralleri projesinin bölgeye verdiği zararların tespiti ve genel olarak bölgedeki doğa katliamının önüne geçilmesi amacıyla 6/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, bütçe görüşmelerinin oturum aralarında TBMM TV tarafından yayınlanan haber bültenlerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/9231)

15 Şubat 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, gündem dışı konuşmalardan sonra felaket bölgesinden gelen vekillere söz vereceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim. Sonra da felaket bölgesinden gelen sayın vekiller var -bu gündem dışında biraz karışıklık oldu- onlara da bölge izlenimlerini paylaşmaları için akış içerisinde söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Niğde ili Ulukışla ilçesi turizmi hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'e aittir.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Ulukışla ilçesinin turizmine ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Niğde ili, Orta Anadolu'da, on bin yıllık tarihiyle, kültürün, folklorun ve turizmin önemli bir merkezi olmayı hak eden bir ildir ama ne yazık ki Niğde bu konuda unutulmuş bir il konumundadır. Niğde'nin her köyünde, kasabasında, ilçesinde tarihin izleri vardır, bunların da önemli merkezlerinden biri Ulukışla ilçesidir. Ulukışla ilçesi demir yolunun ve kara yolunun kesiştiği önemli bir merkez olmasına rağmen ne yazık ki gelişmemiştir. Bu bağlamda, Ulukışla İlçe Belediye Başkanı Adayımız Hüseyin Toker yoğun çalışma yapmakta ve belediye başkanı olduğunda da mutlaka Ulukışla'yı hak ettiği yere taşıyacak projelerini hazırlamaktadır.

Ulukışla ilçesinin merkezinde yer alan kervansaray "Öküz Mehmet Paşa Kervansarayı" olarak bilinmekte ve bu kervansaray ne yazık ki başka yerlerde değer bulan kervansarayların yanı sıra Ulukışla'da amacına uygun bir türlü değerlendirilememektedir. Şehircilik anlayışına uygun, 1616 yılında yapılmış olan bu kervansarayda medrese, han, hamam, çeşme, arasta, imaret, cami de yer almaktadır; bu dahi tek başına Ulukışla'yı çekim merkezi kılabilir.

Ulukışla'da Bolkar Dağları'nın eteklerinde yer alan bölgede tarım da gelişmiştir; kirazı dünya çapında ünlüdür, keza lahana ürünü de bölgenin önemli bir gelir kaynağıdır. Bu anlamda, tarımda da yeterli desteği bölge alamamaktadır. Doğru dürüst katma değere dönüştürecek, ürünü işleyecek tesislerin dahi bölgede yer almaması, depolama olanaklarının bulunmaması ilçenin tarımsal üretimden de yeterli payı almamasına neden olmaktadır.

Çiftahan Kaplıcası Ulukışla ilçesi için önemli bir çekim merkezidir. Mustafa Kemal Atatürk'ümüzün de gidip bu kaplıcanın değerlendirilmesi yönünde verdiği talimat doğrultusunda korunmasına rağmen istenen biçimde burası da gelişmemiştir. Buranın da Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında kapsamlı olarak ele alınıp amacına uygun değerlendirilmesi sağlanacaktır.

Keza, Ulukışla'da yıllardır söz verilen ama bitmeyen Bolkar Dağları'ndaki kış spor merkezi var. Buranın kış spor merkezi yapılacağı otuz yıldır söyleniyor. Hatta bir tesisin inşaatı başladı, bir türlü bu gerçekleşmedi. Meydan Yaylası'nda bulunan Çiniligöl ile Karagöğellerinin bulunduğu alanda 2 adet telesiyej, 1 adet teleski yapılacağı açıklanmasına rağmen bu da gerçekleşmedi. Yayla turizmi için önemli bir merkez. Bölgenin var olan değerleri bugüne kadar sahiplenilmedi.

Bu bağlamda dikkat çekmek istediğimiz, devam eden Porsuk Höyük kazısı dâhil bölgenin tarihî dokusunun da öne çıkarılması ve bölgede yer alan mağaraların, kitabelerin, tarihî eserlerin daha görünür hâle getirilmesidir. Hititlerden günümüze kadar uzanan, bölgedeki Porsuk köyü yakınlarındaki Zeyve kazısı da kırk yıldır devam ediyor. Bu kazının da kapsamlı olarak, yıl boyuna yayılarak devam ettirilmesi ihtiyaç.

Bölgedeki bazı köylerimizin gölet ihtiyaçlarını bakanlara defalarca naklediyoruz ama bu konuda yeterli bir çalışma da ne yazık ki gerçekleşmedi. O anlamda, Güney, Toraman, Tekneçukur, Koçak, Kolsuz, Porsuk, Emirler, Beyağıl, Gedelli, Horoz, Handeresi, Çanakçı gölet sorunlarının yanı sıra Darboğaz'da da sürekli sorun olarak devam eden bir göletimiz mevcut; bölgenin gölet ihtiyaçlarının da karşılanması lazım.

Ayrıca, Zengen ile Pozantı arasında E5 Yolu üzerindeki Ulukışla yol anlamında çok yüklü; mutlak suretle bu yolun genişletilmesi ve Ulukışla bölge merkezinin olduğu yerde yolun yer altına alınması gerekiyor çünkü çok işlek bir yol. O anlamda, Ulukışla'nın içinde bulunduğu koşullarda çevre yolu yapılacağı söylenmişti, o gerçekleşmedi; en azından Ulukışla merkez içi yer altına alınarak bu yolun da düzenlenmesi ihtiyaç.

Ulukışla her şeyi hak eden bir yer; aydınların yerleşim alanı diyebileceğimiz kadar eğitilmiş insanların da bulunduğu bir bölge. Ulukışla hak ettiği değeri mutlak suretle almali ve bu anlamda Ulukışlalıların istekleri de yerine getirilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Teşekkürler Başkanım.

Ayrıca, Bolkarlarda Toros kurbağaları gibi ötmeyen kurbağaların da yer aldığı biliniyor, endemik bitkileriyle de bölge tanınıyor, biliniyor. Çiftahan'ın, Darboğaz'ın, Kılan'ın, Beyağıl'ın, Porsuk'un, Emirler'in, Maden'in, Alihoca'nın kiraz bahçeleriyle; Beyağıl'ın, Hüsnüye'nin, Ovacık'ın, Eminlik'in, Horoz'un lahana ve diğer sebze üretim alanlarıyla çalışan insanların yurdu olan Ulukışla'nın sorunlarının aşılmasını, bölgede hak ettiği değere ulaşmasını ve bu bölgenin diğer demir yolunun ve kara yolunun olduğu yerler kadar gelişmesini sağlayacak düzenlemelerin de siyasi iktidar tarafından bir an önce gerçekleşmesini diliyorum.

Bizleri izleyenleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gürer.

Gündem dışı ikinci söz, belediyeçilik anlayışları konusunda söz isteyen İstanbul Milletvekili Muhammed Ali Fatih Erbakan'a aittir.

Buyurun Sayın Erbakan.

2.- İstanbul Milletvekili Muhammed Ali Fatih Erbakan'ın, belediyeçilik anlayışlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUHAMMED ALİ FATİH ERBAKAN (İstanbul) – Kıymetli Başkanımızı, Genel Kurulu ve aziz milletimizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikle Erzincan'ın İliç ilçesinde yaşanan maden faciasından dolayı üzüntümüzü ve geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum, oradaki kardeşlerimizin bir an evvel sağ salim bulunması duasını yapıyorum ve tabii ki bu konuyla ilgili ihmal iddialarının da mutlaka sonuna kadar araştırılması ve varsa sorumluların ortaya çıkarılması gerektiğini de ifade ediyorum.

Burada, dün akşamki bir yanlış anlaşılma dolayısıyla konuşma konumuz belediyeçilik anlayışları olarak ifade edildi. Bu nedenle burada konuşmanın içeriğini bugüne kadar verdiğimiz kanun teklifleriyle ilgili olarak değiştirdik, hem Genel Kurulun hem de Başkanımızın affına sığınıyorum.

Daima önce millet anlayışıyla hareket eden ve milletimizin derdiyle samimi olarak dertlenen Yeniden Refah Partisi olarak her kesimden insanımızın mağduriyetlerinin takipçisi oluyoruz ve Meclise girdiğimiz günden bugüne kadar da bu mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin kanun tekliflerimizi Meclise sunuyoruz.

Bugüne kadar Meclise sunduğumuz kanun tekliflerimiz: Yükseköğretim kurumlarında genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri ve yardımcı hizmetler sınıfında görev yapan personelin tayin ve nakil işlemlerinin Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesine ilişkin kanun teklifimiz; yardımcı hizmetler sınıfındaki kamu görevlilerinin genel idare hizmetleri sınıfında istihdam edilmeleri ve yardımcı hizmetler sınıfının kaldırılmasına ilişkin kanun teklifimiz; özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerimizin çalışma şartlarının iyileştirilmesine ilişkin kanun teklifimiz; Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur'an kurslarında ek ders ücreti karşılığında veya fahri olarak öğreticilik görevi yapan kişilerin SGK prim günleri taban alınarak uygun kadrolara atanmasına ilişkin kanun teklifimiz; kamu kurum ve kuruluşları ile il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarında çalışan şaferon işçilerinin sürekli ya da geçici olup olmadıklarına bakılmaksızın, bir defaya mahsus olmak üzere sürekli işçi kadrolarına alınmasına ilişkin kanun teklifimiz; devlet memuru olarak atanabilmek için yazılı sınav haricinde sözlü sınav şartı aranmamasına yani kamuya alımlarda mülakatın kaldırılmasına ilişkin kanun teklifimiz; en az bir yıl vekâleten imam-hatip veya müezzin olarak görev yapanların belirlenen şartları taşımaları hâlinde hâlihazırda görevde olup olmadıklarına bakılmaksızın "imam-hatip" ve "müezzin" ünvanlı memur kadrolarına atanmalarına ilişkin kanun teklifimiz; boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek tarafa ödenecek nafakanın süresinin her hâlükârda maksimum altmış ayla sınırlandırılması, bu süre sonunda mağduriyetin devam etmesi hâlinde bu mağduriyetin giderilmesi için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca oluşturulacak fonun devreye sokulmasına ilişkin kanun teklifimiz; kamu kurum ve kuruluşlarında mühendislik ve mimarlık hizmetlerini yürütmekle görevli teknik hizmetler sınıfına mensup mühendis, mimar, şehir plancısı, bölge plancısı, peyzaj mimarı, iç mimar meslek gruplarının kariyer basamaklarının oluşturulması, bu basamaklarda ilerlemelerinin düzenlenmesi ve maaşlarındaki adaletsizliklerin giderilmesine ilişkin kanun teklifimiz; aday çırak ve stajyer olarak öğrenci statüsünde çalışan kişilerin, adına sigorta primi yatırılıp yatırılmadığına bakılmaksızın 5510 sayılı Kanun kapsamına alınması, kısa vadeli sigorta kollarında geçen sürelerinin uzun vadeli sigorta kollarında geçen sürelerden sayılmasına ilişkin kanun teklifimiz; 9 Eylül 1999 ile 23 Mayıs 2002 tarihleri arasında 506, 1479, 2925 ve 5434 sayılı Kanunlara tabi olarak ilk defa sigortalı olan ve belirli şartları sağlayan kişilerin yaş haddi koşulu aranmaksızın yaşlılık veya emeklilik hakkına sahip olmasına ilişkin kanun teklifimiz; şef kadrosunda bulunanların 3600 ek gösterge düzenlemesinden yararlanılmasına ilişkin kanun teklifimiz.

Bütün bu kanun tekliflerini Mecliste temsil hakkı elde ettiğimiz günden itibaren Meclisimize Yeniden Refah Partisi olarak sunduk ancak bu kanun tekliflerimiz maalesef ilgili komisyonlarda bekletilmekte ve maalesef Genel Kurula gelmemektedir. Oylarıyla hepimizi Meclise taşıyan kıymetli vatandaşlarımız, bütün mağdur kesimler adına, özellikle de Meclis çoğunluğunu elinde bulunduran iktidar kanadından, bu kanun tekliflerimizi değerlendirmelerini, Genel Kurula getirmelerini, gerekli adımların atılmasını ve bunların kanunlaşarak bu mağduriyetlerin giderilmesine vesile olunmasını diliyorum, istiyorum ve bekliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MUHAMMED ALİ FATİH ERBAKAN (Devamla) - Bütün sayın milletvekillerini ve Değerli Başkanımızı, aziz milletimizi bir kez daha hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erbakan.

Gündem dışı üçüncü söz, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü nedeniyle söz isteyen Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse'ye aittir.

Buyurun Sayın Köse. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Gümüşhane Milletvekili Celalettin Köse'nin, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

CELALETTİN KÖSE (Gümüşhane) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gümüşhane'mizin düşman işgalinden kurtuluşunun 106'ncı yıl dönümü münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Gümüşhaneli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, İliç'te maden sahasında meydana gelen toprak kaymasından dolayı, komşu ilimiz olan can Erzincan'a geçmiş olsun dileklerinde bulunuyorum.

Birinci Dünya Savaşı'nın bütün şiddetiyle devam ettiği günlerde, 19 Temmuz 1916'da Gümüşhane ve Torul ilçemiz, 22 Temmuzda da Kelkit ilçemiz Ruslar tarafından işgal edilmiştir. Şanlı ecdadımızın verdiği topyekûn kurtuluş mücadelesi sonunda Torul 14 Şubat, Gümüşhane 15 Şubat, Kelkit ise 17 Şubat 1918 tarihinde düşman işgalinden kurtulmuştur. Yüz altı yıl önce bugün özgürlüğüne kavuşan Gümüşhane'miz inşallah ilelebet özgür kalmaya devam edecektir.

Tarihî İpek Yolu üzerinde bulunan Gümüşhane, geçiş güzergâhında olması münasebetiyle birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Gümüşhane millî ve manevi değerlerine bağlı, farklı düşüncelere saygılı, altın kalpli insanların yaşadığı huzur şehridir. Gerçek bir zahit ve hak dostu olan Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi hazretleri ilimizin manevi mimarıdır. Onun ahlaka, ilme, edebe, insana, inanca, ihlas ve tefekküre dair verdiği mesajların oluşturduğu iklim nedeniyle Gümüşhane, toplumsal birlikteliğin samimiyetle yaşandığı güzide bir şehirdir.

Değerli milletvekilleri, ilimiz çok büyük bir turizm potansiyeline de sahip olup Kelkit'te, Şiran'da, Torul'da, Köse'de, Kürtün'de yani ilimizin merkezinde ve ilçelerinin tamamında gezilecek, görülecek çok önemli doğal güzellikler ve turizm merkezleri bulunmaktadır. Zigana'nın doğal güzellikleri, Artabel Tabiat Parkı, Limni Gölü, Tarihî Süleymaniye Mahallesi, Tomara Şelalesi, Santa Harabeleri, Örumcek Ormanları, Karaca Mağarası, İmera Manastırı gibi başlıca turizm merkezlerinin yanında tarihî konakları, kaleleri, antik kentleri ve birbirinden güzel yaylalarıyla Gümüşhane âdeta bir turizm cennetidir.

Değerli milletvekilleri Torul, Kürtün ve Köse ilçelerimizin en önemli beklentisi olan doğal gaz Enerji Bakanlığımızın yatırım programına alındı. İnşallah, önümüzdeki kış aylarında bu üç ilçemizde yaşayan değerli hemşehrilerimiz doğal gaz kullanmaya başlayacaklardır. Gümüşhane'nin en güzide projelerinden biri olan, Gümüşhane'yi özellikle kış aylarında ekonomik olarak canlandırarak ve ilimize büyük katkılar sağlayacak Süleymaniye kayak merkezinde büyük yol katettik. Süleymaniye kayak merkezi, inşallah, gerçekleştiğinde ülkemizdeki kış turizm merkezlerinin cazibesi hâline gelmiş olacaktır. Kelkit ilçemize bağlı Sadak köyünde milattan sonra 1'inci yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun Anadolu'daki dört büyük lejyonundan birinin bulunduğu Satala Antik Kenti, girişimlerimiz sonucunda Dünya Kültür Mirası Listesi'ne dâhil edilmiştir. Tarihin üstünü örttüğü toprak kaldırılıp Satala Antik Kenti turizme kazandırıldığında Sadak köyü tarih ve arkeoloji tutkunlarının uğrak yeri hâline gelecektir.

İlimizin sağlık alanındaki en büyük beklentilerinden biri olan anjiyo ve kemoterapi üniteleri Gümüşhane Devlet Hastanesinde kurulmuş olup inşallah önümüzdeki günlerde hizmet vermeye başlayacaktır. Bunların yanında Devlet Su İşlerinin 2024 Yılı Yatırım Programı'na teklif edilen 1 milyar 890 milyon lira tutarında 14 ayrı projemiz vardır. Gümüşhane ili genelinde 14 Mayıs'tan bugüne 12 tane de taşkın koruma işi ihale edilmiştir. Gümüşhane'nin dört bir tarafını imar ve ihya etmeye, eksikliklerini tespit edip ikmal etmeye devam edeceğiz. Bizden sonra gelecek olan nesillere daha güzel, daha yaşanabilir bir şehir ve yaşam alanları oluşturmak için de inşallah var gücümüzle çalışacağız.

AK PARTİ hükümetleri döneminde ülkemizde olduğu gibi ilimizde de âdeta reform niteliğinde dev yatırımlar hayata geçirilmiştir. Eğitimden sağlığa, ulaşımdan tarıma, sosyal politikalardan enerjiye, barajlardan göletlere kadar saymakla bitiremeyeceğimiz büyük hizmetler ilimize kazandırılmış ve kazandırılmaya da devam edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlamayın lütfen.

CELALETTİN KÖSE (Devamla) - Bu güzel projeleri ve dev yatırımları ilimize ve ülkemize kazandıran, âdeta Gümüşhane'ye hizmet ve eserler bakımından ikinci kurtuluşu yaşatan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a buradan şükranlarımı arz ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, Gümüşhane'mizin düşman işgalinden kurtuluşunun 106'ncı yıl dönümünde, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, bütün şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyorum; gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Gümüşhaneli hemşehrilerimin kurtuluş gününü kutluyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Köse.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Bugün yerinden söz meselesini mümkün olduğu kadar 20'den fazla kullanırmaya çalışacağız; akış içerisinde üçer beşer, arkadaşlarımızın talebini yerine getirmeye çalışacağız.

İlk söz, Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'a aittir.

Buyurunuz Sayın Uluay.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kastamonu Milletvekili Halil Uluay'ın, Taşköprü sarımsağına ilişkin açıklaması

HALİL ULUAY (Kastamonu) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kastamonu'muzun önemli değerlerinden biri olan Taşköprü sarımsağının ekim dikimi bugünlerde Taşköprü tarlalarında yapılmaktadır. Sarımsak tarlalarında emek harcayan özellikle kadın işçiler başta olmak üzere tüm işçileri ve üreticileri selamlıyorum.

Taşköprü sarımsağından kısaca bahsedecek olursak; baş kabuk rengi beyaz, diş kabuk rengi pembe, iç et rengi krem sarıdır. Kokusu keskin ve kendine özel yoğun acılığı bulunmaktadır. Demir, kükürt ve aroma bakımından dünyadaki en yüksek değerlere sahiptir. Önemli bir antioksidan olan selenyumun oldukça yüksek olması kendisini dünyadaki rakiplerinden eşsiz kılmaktadır. Kansere karşı koruyucudur, tansiyonu dengeler ve antibakteriyeldir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, aile hekimlerinin önemine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sağlık hizmeti, başta insanlar olmak üzere tüm canlılar için en önemli hizmetlerin başında yer almaktadır. Şehirden uzak ve kendi iç trafiğinde bile çoğu insanın gideceği yeri bulmakta zorlandığı şehir hastaneleri ileri düzeyde ve uzun süreli tedavileri gerektiren hastalıklar için gerekli ve makul görülebilir ancak sağlıklı yaşamın ilk koşulu sağlıklı bir yaşam ortamını yaratmaktan ve bunun sürekliliğini sağlamaktan geçmektedir. Bunun için aile hekimleri büyük önem arz ediyor. Halkın hastanelere yönelmeden önce evinde sağlık takibinin yapılması esasına dayalı bir sistem için çaba harcanmalıdır. Aile hekimleri hastanın kendisine gelmesi yerine bireyleri periyodik takibe almalı ve olası sıkıntıları önceden engelleyebilmelidir. Bu da ancak aile hekimi merkezlerini her semtte yaygınlaştırarak sağlanabilir. Görüşülmekte olan yasal düzenleme içeriğine bu konunun da eklenmesini öneriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Şahin...

3.- Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, 20'nci Dönem Gaziantep Milletvekili Kahraman Emmioğlu'nun Hakk'a irtihaline ilişkin açıklaması

(Gaziantep Milletvekili Ali Şahin tarafından Bakara suresinin 156'ncı ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Muhakkak ki Allah'tan geldik, Allah'a döneceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk siyasetinin manevi mimarlarından, Türk ağır sanayi fikriyatının önemli devlet adamlarından, gönül, ilim ve bilim adamı, gazi şehrimizin duayen siyasetçisi, 20'nci Dönem Gaziantep Milletvekili Doçent Doktor Kahraman Emmioğlu bugün Hakk'a irtihal etti. Bugün Sayın Kahraman Emmioğlu'nun doğum günüyü, seksen dört yıl önce bugün dünyaya gelmişti ve bugün irtihaliyle gerçek hayata, hayatların en gerçeğine doğdu, en sevgiliye kavuştu. Türk ve Gaziantep siyasetine başsağlığı diliyorum. Sayın Kahraman Emmioğlu'na Rabb'imden rahmet ve mağfiret, değerli eşi Reyhan Hanım ve ailesine sabırcemil diliyorum; makamı ali, mekânı cennet, kabri pür nur olsun.

Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Divan olarak 20'nci Dönem Gaziantep Milletvekili Kahraman Emmioğlu'na Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Divan olarak vekilimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyoruz.

Konya Milletvekili Sayın Mehmet Baykan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Erzincan'da yaşanan ve herkesi üzüntüye boğan kazadan siyasi kazanç sağlamak isteyenler olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Can Erzincan'ınımızda yaşanan ve hepimizi üzüntüye boğan kazayla ilgili olarak doğruların yanı sıra medyada, sosyal medyada ve hatta Meclis kürsüsünde aslı astarı olmayan, kulaktan dolma söylentilerle kurumlar ve kişiler zan altında bırakılıyor. Böyle bir durumdan bile siyasi kazanç sağlamaya çalışanlar var. Galiba meşhur ajanstan talimat geldi ki dün bütün muhalefet söze "Murat Kurum" diye başladı. Anlaşıyor ki İstanbul'da ateş bacayı sarmış.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Türkiye'nin gündemi olduğu için alıyoruz, talimat geldiği için değil; düzgün konuşun! Memleketin gündemi o.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Lütfen mızıkçılık yapmayalım, oyunu kuralına göre oynayalım. Şöyle ki Çevre Bakanlığının maden işletmeleri üzerinde direkt bir yetkisi yoktur; gördüm, oyna! Yalnızca çevreye olan etkilerini denetleme ve kendi alanıyla ilgili işlem yapma yetkisine sahiptir. Maden 135 kez denetlenmiş, para cezası, kapatma, savcılığa suç duyurusunda

bulunulmuştur. Sayın Kurum, her kesimin teveccühünü kazanmış, gönüllerde yer bulmuştur. Muhalefetin amacı gönüllerdeki Murat Kurum imajını zedelemek ve siyasi suikast düzenlemekten başka bir şey değildir. İstanbul muradına erecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Vicdan kim, sen kim ya!

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Sayın İsmail Çağlar Bayırcı...

5.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, sağlık camiasına katılacak yeni 35 bin sağlık çalışanına ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sağlık alanındaki hizmetlerimizi daha da güçlendirmek adına sağlık camiamıza 35 bin yeni mesai arkadaşımız katılıyor. Bu atamalar, sağlık hizmetlerimizin kalitesini artırmak ve vatandaşlarımıza daha iyi hizmet sunmak için atılmış önemli bir adımdır. Sağlık çalışanlarımız gece gündüz demeden, zor koşullarda dahi toplumumuzun sağlığı için özveriyle çalışmaktadırlar. Onların bu fedakâr çabalarını desteklemek ve onlara yardımcı olmak bizim en büyük görevimizdir. Bu yeni atamalarla sağlık çalışanlarımızın yükünü hafifletmeyi ve onlara daha iyi çalışma koşulları sağlamayı hedefliyoruz. Sağlık sistemimizin güçlenmesi, tüm toplumumuzun sağlığının güvence altına alınması demektir. Bu yeni atamalar, sağlık hizmetlerimizin daha erişilebilir, daha etkin ve daha kaliteli olmasına katkı sağlayacaktır. Sağlık çalışanlarımız ülkemizin kahramanlarıdır ve 35 bin yeni mesai arkadaşımızın kadroya alınmasıyla bu kahraman ailemiz daha da büyüyecektir. Bizler sağlık alanındaki başarılarımızı daha da ileriye taşımak, dünyada örnek gösterilen sağlık sistemimizi daha da iyileştirmek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Sayın Mestan Özcan...

6.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, PKK'nın kurucusu, teröristbaşı, bebek katili Öcalan'ın yirmi beş yıl önce bugün yakalanıp Türkiye'ye getirildiğine ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – “Değerli gazeteci arkadaşlarım, sizlere ve aziz yurttaşlarıma bir haberim var.” 16 Şubat 1999, saatler on biri gösteriyordu. Ekranlarda dönemin Başbakanı Sayın Bülent Ecevit bu cümleyle açıklamasına başladı, devamında “Dünyanın neresinde olsa devletimizin onu ele geçireceğini söylemiştik. Bu, devlet sözü, şehit analarına verilen söz. PKK'nın elebaşı Abdullah Öcalan yaptıklarının ve yaptırdıklarının hesabını bağımsız Türk adaletine verecektir.” dedi. Evet, dünyanın en kanlı terör örgütlerinden PKK'nın kurucusu, teröristbaşı, bebek katili Öcalan yirmi beş yıl önce bugün yakalanıp Türkiye'ye getirildi. Bölücü terörle bu topraklarda bir yere varılamayacağını, sancağı Ötüken'den, duası Söğüt'ten, yükselişi İstanbul'dan, kurtuluşu Ankara'dan başlayan devletimizle baş edilemeyeceğini o gün çok iyi anladılar. Hâlâ anlayamayan küçük marjinal grupların heveslerinin kursağında kalacağını ve anlayacakları günlerin yakında olduğunu ifade ediyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz...

7.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, özgürlük yürüyüşüne ve uluslararası komponun yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Demokratik modernite mimarı Sayın Abdullah Öcalan'a özgürlük ve Kürt meselesine demokratik çözüm talebiyle 1 Şubat tarihinde başlayan ve bugün 15'inci gününde olan büyük özgürlük yürüyüşünü ve bu yürüyüşü her durakta coşkuyla karşılayan, sahiplenilen değerli halkımızı selamlıyorum.

Ayrıca, bugün 15 Şubat ve uluslararası komponun yıl dönümü. Bu bağlamda, komployu kınıyor ve komployu boşa çıkaran halkın direnişini selamlayarak “...”(*) (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan...

8.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'un İlkadım ilçesi Derebahçe Mahallesi sınırları içinde yapımına başlanan beton santrale ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu iktidar için çevreyi korumanın, insan sağlığını korumanın hiçbir değeri ve önemi olmadığı en son Erzincan ilçe'te yaşanan felakette ortaya çıkmıştır. Aynı sorumsuzluğun, aynı duyarsızlığın bir örneği de maalesef seçim bölgem Samsun'da. İlkadım ilçemizde Derebahçe Mahallesi sınırları içinde şehrin göbeğine, konutların arasına, spor tesislerinin bitişiğine beton santrali kuruluyor; inşaat başladı, vatandaşımız isyan ediyor. “Bu izinleri verirken burada yaşayan insanların sağlığını hiç düşünmediniz mi?” diye soruyor hemşehrilerimiz. Bu santral kurulup çalışmaya başladıktan sonra yurttaşlarımızın sağlıklı bir yaşama şansı olmayacak. Santralin hemen bitişiğinde spor tesisleri var, her yer toz duman içinde olacak, çocuklarımız spor yapacak, zehir soluyacak. Samsun'a ilgisiz iktidara sesleniyorum: Derhâl dönün bu yanlıştan!

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Demir...

9.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, AK PARTİ Hükûmetinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Kütahya'ya yaptığı yatırımlara ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2002-2024 yılları arasında -AK PARTİ Hükûmeti olarak- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Kütahya ilinde toplam 11,48 milyar TL yatırım yapılarak 177 adet tesis hizmete alınmıştır. Bu tesislerin 2 adedi olan içme suyu tesisiyle yıllık 15 milyon metreküp içme suyu ve kullanma suyu temin edilerek 105 bin kişi için kullanma suyu sağlanmıştır. 21 adet barajla baraj depolama kapasitesine ilave 141 milyon metreküplük hacme ulaşılmıştır. 8 adet göletle gölet depolama kapasitesi de 5,5 milyon metreküplük hacme ulaştırılmıştır. 21 adet sulama tesisi tamamlanmış olup devam etmekte olanlarla birlikte 204 bin dekar arazi sulamaya açılmış ve yıllık 1,53 milyar TL'lik zirai gelir artışı sağlanmıştır. 118 adet taşkın koruma tesisiyle 144 yerleşim yeri ve 11.500 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur. Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde her alanda olduğu gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Sayın Ali Karaoba...

10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, yüzyıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasının Cumhurbaşkanının keyfine kaldığına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yüz yıllık Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikası Sayın Cumhurbaşkanının keyfine kaldığı için ülkemizin itibarını geri vitese taktınız, son sürat uçuruma götürüyorsunuz. “Bu fakir bu görevde oldukça vermem.” dediğiniz teröristleri dolar sopası gösterilince geri verdiniz. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına ABD Başkanı tarafından “Aptal olma.” denilmesini sağladınız. Nas ekonomisinde ısrarınız yüzünden Türk lirası eridi, bitti; Türkiye'yi dünyaya enflasyon lideri yaptınız. “Hesap sormazsak

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

namerdiz." dediniz, 15 Temmuzda "faili" dediğiniz Birleşik Arap Emirliği ortağınız oldu. "Başta olduğum sürece NATO'ya giremezsiniz." dediniz; müttefik oldunuz. Son olarak da darbeci Sisi, kardeşiniz Sisi oldu. İki bin yıldır dünyada hiçbir yabancı devlete boyun eğmeyen duruşu yerle bir ettiniz, Türkiye'yi dünyaya rezil ettiniz. 31 Martta vatandaşımız bunun cevabını size verecek.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Sayın Asu Kaya...

11.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Osmaniye gençlerin Aile ve Gençlik Fonundan yararlandırılmadığına ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir Aile ve Gençlik Fonu kurdunuz, aylardır reklamını yapıyorsunuz. "İlk etapta deprem bölgesindeki gençlere 150 bin TL evlilik yardımı vereceğiz." dediniz, burada bile adaletsiz davranmaya devam ediyorsunuz. Mücbir sebep hâli devam eden iller arasından çıkarıp Osmaniye dâhil 6 ili üvey evlat ilan ettiniz. Yedi aydır deprem illerinden faturaları, vergileri, ilaç katkı paylarını aldığınız yetmiyor gibi şimdi de faizsiz evlilik kredisini kullanırmıyorsunuz. E-devleti açınca Osmaniye bekârlar bu hizmete 18-29 yaş aralığındaki Adıyaman, Hatay, Maraş ve Malatya illeri ile Nurdagi ve İslâhiye ilçelerinde ikamet eden bekâr kişilerin başvurabileceği ibaresini görüyor. Osmaniye gençler soruyor: Biz sahipsiz miyiz? Bu devlet bizim devletimiz değil mi, yoksa Osmaniye'de deprem olmadı mı? Bu ayrımcılık, bu adaletsizlik ne zaman bitecek? Osmaniye gençler evlenemeyecek mi?

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Sayın Reşat Karagöz...

12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, aile sağlığı merkezi grup elemanlarının mali ve sosyal tüm haklarının bir an önce verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışma şartları ve saatleri Bakanlık tarafından oluşturulmuş, Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği'nce belirlenerek işe alınan hemşire, ebe, acil tıp teknisyeni, temizlik personeli ve tıbbi sekreterlerden oluşan ve sayıları 13 bin kişiyi bulan aile sağlığı merkezi grup elemanlarının bu zamana kadar yaşadıkları hak kayıpları ve mağduriyetleri giderilmelidir. Maalesef her konuda olduğu gibi aile sağlığı merkezi çalışanlarını da iş güvencesi olmadan, iş tanımı yapılmaksızın, mali ve özlük hakları verilmeden çalıştırılmalarına göz yummaktasınız. Oysaki aile sağlığı merkezi grup elemanlarının maaşları "eşit işe eşit ücret" ilkesiyle belirlenmeli ve kadroya geçirilmelerine olanak sağlanmalıdır. Doğrudan 13 bin kişiyi, dolaylı olarak ise 100 bin civarında vatandaşımızı etkileyen bu konu için halkımız çözüm beklemektedir. Aile sağlığı merkezi grup elemanlarının mali ve sosyal tüm hakları bir an önce verilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz...

13.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, 15 Şubat Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 15 Şubat, Gümüşhane'mizin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü. Birinci Dünya Savaşı esnasında 19 Temmuz 1916'da Rus işgaline uğrayan Gümüşhane, aziz ecdadımız, kahraman Mehmetçik'imiz ve milletimizin azimli mücadelesi sonucu 15 Şubat 1918 tarihinde düşman işgalinden kurtarılmıştır. Gümüşhane halkının kurtuluş mücadelesi tarihimize şanlı şerefle, destansı bir hikâye olarak yazılmıştır. Millî mücadelemizin önemli bir parçası olarak Türkiye halkının birbirine kenetlendiği, dayanışma ve mücadele ruhunun tüm dünyaya gösterildiği, Kafkas cephesinin Çanakkalesi olarak tarihe geçen Gümüşhane'mizin kurtuluş mücadelesinin 106'ncı yılı kutlu olsun. Bu vesileyle, vatan savunmasında canlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum; ruhları şad olsun

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş...

14.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Erzincan'ın İliç ilçesindeki maden ocağında meydana gelen toprak kaymasında devletin tüm imkânlarını seferber ettiğine ve Antalya'da yaşanan sel felaketine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Erzincan'ın İliç ilçesindeki maden ocağında meydana gelen toprak kaymasında 9 işçimizin mahsur kaldığı bilgisi maalesef hepimizi derinden üzmüştür. Devletimiz her zaman olduğu gibi tüm imkânlarını seferber etmiş, AFAD, UMKE, Türk Silahlı Kuvvetleri arama kurtarma ekiplerimiz, Jandarma arama kurtarma ekiplerimiz, madenciler, sivil toplum kuruluşlarından oluşan 1.700 personel arama kurtarma çalışmalarında görevlendirilmiş ve arama kurtarma çalışmaları son derece titiz bir şekilde sürdürülmektedir. Can kaybı yaşanmaması en büyük temennimizdir. İnşallah, sağ salım bir şekilde işçi kardeşlerimize ulaşırız.

Bu vesileyle, Antalya'da yaşanan sel felaketinden etkilenen vatandaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Rabb'im güzel ülkemizi tüm afetlerden, felaketlerden muhafaza eylesin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Sayın Mehmet Tahtasız...

15.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, TOKİ İlk Evim Arsa Projesi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, denizde kum biter, AKP'de boş vaat bitmez. 2022 yılında Cumhurbaşkanlığı tarafından TOKİ İlk Evim Arsa Projesi büyük bir müjde olarak duyuruldu. İki yıl içerisinde 250 bin konut teslim edilecekti, Türkiye'de ve Çorum ilimizde satılan arsalar da evler yapılacaktı. Dönemin Bakanı Murat Kurum şimdi İstanbul'da boş vaat veriyor ama önce bakanlığı döneminde verdiği vaatlere sahip çıksın.

Ev hayali olan 8 milyon yurttaşımız gibi Çorumlu hemşehrim Mehmet Eroğlu da 22/10/2022 yılında para yatırdı ve kuraya katıldı. "Asil olarak hak sahibi oldunuz. Asil Kura Sıra No: 145" Hemşehrim ve kurada ismi çıkanlar büyük bir sevinç yaşadı ancak AKP iktidarının boş vaatleri nedeniyle sevinçleri kursaklarında kaldı. Yıl 2024, ortada ne ev var ne de arsa.

Türkiye'de olduğu gibi Çorum'da da emekli, dul, yetim, şehit ve gaziler için İlk Evim Arsa kampanyası için 13 bin arsanın kurası çekildi, 1 kişi dahi arsasını teslim alamadı. TOKİ sosyal konut projesinde kuradan çıkan tüm halkımız gibi Çorumlu hemşehrilerimiz de kandırıldı ve hüsranla uğradı.

Oy uğruna her seçim öncesi insanlarımızın hayalleriyle kim oynar? Verdiği sözleri kim tutmaz? AKP.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş...

16.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, taşeron işçilerin kadro sorununa ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu iktisadi teşebbüsleri başta olmak üzere birçok kamu kurum ve kuruluşunda çalışan taşeron işçilerin kadro sorunu hâlen çözülmemiştir. 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle taşeron işçi sorununu çözdüğünü iddia eden iktidar, yaklaşık 150 bin taşeron işçiyi görmezden gelmektedir. Taşeron işçi sorunu gerçekten çözülmediği sürece aynı kurumda aynı işi yapan ve hatta yan yana çalışan işçiler arasındaki

eşitsizlik de giderilemeyecektir. Karayollarından belediye şirketlerine, PTT'den Vakıfbanka kadar birçok kurumda çalışan taşeron işçiler mesai arkadaşlarıyla eşit ücret alamamayı, eşit haklara sahip olmayı ve güvenceli istihdama kavuşmayı bekliyor. "Taşeron işçilik" adı altında yaşanan bu emek sömürüsüne son vermemiz ve taşeron işçileri kadrolu olarak istihdam etmemiz gerekmektedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar...

17.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar'ın, Erzincan'ın İliç ilçesinde meydana gelen toprak kaymasına ve 31 Marttan sonra İzmir'e ilişkin açıklaması

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Erzincan'ın İliç ilçesinde meydana gelen toprak kayması sonucu toprak altında kalan vatandaşlarımızın bir an önce kurtarılmasını Yüce Allah'tan temenni ediyorum ve yakınlarına sabırlar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, 31 Marttan sonra eşsiz İzmir'imize kazandıracığımız 11 ana başlıktan oluşan benzersiz projelerimiz hazır. Bunlar: Ulaşılabilir İzmir, Sosyal Belediyeciliğiyle Eşsiz İzmir, Çevre Altyapısıyla Eşsiz İzmir, Dönüşümüyle Eşsiz İzmir, Turizmiyle Eşsiz İzmir, Eğitim ve İstihdamıyla Eşsiz İzmir, Akıllı Şehircilik, Sağlık Altyapısıyla Eşsiz İzmir, Tarımıyla Eşsiz İzmir, Spor Altyapısıyla Eşsiz İzmir, Kültürüyle Eşsiz İzmir. İnşallah, 31 Marttan sonra İzmir'imiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen...

18.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Cumhurbaşkanının Mısır gezisine ve hukuk devleti anlayışına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Sayın Cumhurbaşkanı Türk siyasi tarihinin en büyük tutarsızlık örneklerinden biri olarak geçecek Mısır gezisini tamamladı. Birçok açıdan eleştirilen bu gezide ben Sayın Cumhurbaşkanına eli kanlı katil bir diktatörü İmam Şafii'nin huzuruna hangi yüzle götürdüğünü sormak istiyorum? Bu vesileyle de "Sisi mi, Binali mi?" sorusunun güncel cevabını merak ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı dönüş yolunda gazetecilere açıklamalarda bulunarak Anayasa Mahkemesi ve Danıştayın bazı kararlarını eleştirmiştir. Sayın Cumhurbaşkanının hukuk devletinden ne anladığını, daha doğrusu ne anlamadığını hepimiz biliyoruz. Neredeyse tamamını kendisinin doğrudan atadığı yargıçların dahi bırakın hukuk devleti, kanun devleti olmanın gereği olarak verdiği kararlara karşı gösterdiği tahammülsüzlük artık bambaşka bir safhadır. Sayın Cumhurbaşkanı, kendi atadığı üyelerin kendisinin sayısız beyanatına rağmen bu kararları niye verdiğini anlamaya çalışmalı, yargıyla uğraşmak yerine Türkiye'nin bırakınız bir hukuk devleti, kanun devleti olmasının gereğini yerine getirmelidir.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Sayın Halit Yerebakan...

19.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, 15 Şubat Çocukluk Çağı Kanseri Günü'ne ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Şubat Çocukluk Çağı Kanseri Günü vesilesiyle binlerce çocuğun yaşam mücadelesine dikkat çekmek istiyorum.

Her yıl yaklaşık 4 bin evladımız teşhis olarak acı dolu bir mücadeleye adım atıyor. Bu rakam yalnızca istatistik değil, aynı zamanda ailelerin yaşadığı derin acıların somut göstergesidir. Bu mücadelenin kahramanlarının pelerinleri olmasa da onların cesareti en güçlü süper kahramanları bile gölgede bırakır. Bu zorlu süreçten iyileşerek çıkanlar ise kanserle mücadelenin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Fakat çocukluk çağı kanseriyle mücadele bir yıldız kayarken dilek tutmaktan daha fazlasını gerektirir; bu da farkındalık oluşturmak, toplumu bilinçlendirmek ve erken teşhisin önemini vurgulayarak karanlığı aydınlığa çevirme çabasıdır. Ayrıca unutmayalım ki umut, en karanlık gecelerin sonunda doğan güneş gibidir. Çocuklarımıza umut olmak geleceğe bir armağan bırakmaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Sayın Ahmet Çolakoğlu...

Sayın Çolakoğlu burada mı? Yok.

İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki...

20.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Erzincan İliç'teki cinayetin sorumlularının ceza alması için mücadelelerini sürdüreceklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Biliyorsunuz İliç'te şu anda resmî sayıya göre 9 işçi toprak altında ve dün yapılan konuşmalarda bunun herhangi bir kaza değil, cinayet olduğu konusunda konuşmalar yapıldı. Evet, hem bir cinayet hem de bir katliam ve ortada bir cinayet varsa bir katilin de olması gerekir. Bu katil kimdir? Bu katil, en başta bütün uyarılara rağmen orada bir altın madenine onay veren iktidardır; yetmez, o dönem bütün ekoloji kurumlarının, yöre halkının itirazlarına rağmen gerekli ÇED raporlarının altında imzası olanlardır. Bunların her birinin soruşturulması, yargılanması gerekir. Ayrıca, Hanönü ilçesinde de benzer bir durum vardır, Hanönü ilçesinde de benzer bir şeyin yaşanmaması için sorumluların ceza alması şarttır. Biz, sorumluların ceza alması için bütün mücadelemizi sürdüreceğiz.

BAŞKAN - Ağrı Milletvekili Sayın Nejla Demir...

21.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı'nın Tutak ilçesinde 1 Mayıs 2023 tarihinde yaşamını yitiren Enes Balçok'un davasına ilişkin açıklaması

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ağrı'nın Tutak ilçesinde 1 Mayıs 2023 tarihinde Enes Balçok isimli çocuk hayvanlarını otlattığı sırada Karayollarının kazısı sonucu oluşan ve su biriken çukura düşüp boğularak yaşamını yitirmişti. Hafriyat çıkarılan alanda hiçbir önlemin alınmaması, güvenlik uyarılarının bulunmaması 13 yaşındaki Enes'i yaşamdan koparmıştı. Tüm bunlar yetmezmiş gibi acılı aile tarafından açılan davada doğru düzgün bir inceleme bile yapılmamış, bir arpa boyu yol alınmamıştır. Geç gelen adalet adalet değildir. Ailenin acısı daha fazla derinleşmeden Enes'in yaşamını yitirmesinde ihmali bulunanlar bir an evvel yargı önünde hesap vermelidirler.

BAŞKAN - Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay...

22.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'ün Yenice ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim bölgesi Karabük'te elektrik dağıtım faaliyetleri 2009 yılında özel sektöre devredildi. Özellikle Yenice ilçemizde sel, kar, fırtına gibi doğa olaylarından kaynaklı arızalar son yıllarda büyük artış göstermiş, en ufak yağışta dahi elektrikler kesilir olmuştur. Yaşanan bu kesintilerden dolayı hemşehrilerimiz büyük mağduriyet yaşamaktadır. 2009 yılından bu yana Karabük'te elektrik dağıtımını yapan firma, 2023 yılında kent genelinde 1.222 kilometrelik elektrik hattının bakımını tamamladıklarını beyan etmiş. Madem sorunlu hatları yeniliyorsunuz, Yenice ilçemizde bu sorunlar neden devam ediyor?

Buradan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Yeniceli hemşehrilerimizin karda, fırtınada, dondurucu havalarda elektriksiz kalmasını engelleyin, hemşehrilerimizin bu sorununa kalıcı çözüm bulun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler sayın milletvekilleri.

Sayın Grup Başkan Vekilleri, sizin de uygun görmeniz hâlinde Erzincan vekillerine hem durum hem de gözlemleri hakkında Genel Kurulu bilgilendirmeleri için söz vermek istiyorum.

Sayın Karaman yetişemedi, yetiştiği takdirde ona da il vekili olarak bunu kullandıracağım.

Sayın Mustafa Sarıgül, lütfen Genel Kurulu bilgilendiriniz. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

23.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, birleşimi yöneten Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'e ve Erzincan'ın İliç ilçesinde yaşanan faciaya ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Sayın Başkanım, nezaketinize, demokrasi anlayışınıza çok teşekkür ediyorum. Yüce Genel Kurulu, bütün milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Ateş düştüğü yeri yakar, orada bulunmadan orada yaşananların ne olduğunu inanın ki anlamamız mümkün değil. Şöyle bir şey düşünün: Bir evladınız çocuğunun çocuğunun rızkını kazanmak için işe gitti, çalışıyor, yukarıdan bir kitle geldi ve o kitlenin içerisinde şu anda. 1 kilometreye yayılan bir kitle, 50 metre yüksekliğinde ve devletimiz, bütün kamu kurum ve kuruluşları tam bir anlayış birliği ve dayanışma içerisinde o evlatlara ulaşmak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Düşünün ki bölgenin milletvekilisiniz, gidiyorsunuz, anne size diyor ki: “Benim evladım nerede? Benim çocuğum nerede? Benim torunum nerede?” ve bunların cevabını verememenin üzüntüsünü yaşıyorsunuz. Gece buraya geldim, konuşmamdan hemen sonra tekrar Erzincan'a gitmem gerekiyor, o canlarla beraber olmam gerekiyor. Rabb'im inşallah böylesine acıları ulusumuza göstermesin, Allah'ım ölümün de hepimize -verirse inşallah- inşallah hayrısını versin. Ancak ben o toprakların evladyım, benim doğduğum köy oraya 20 kilometre uzaklıkta; neler çektiğimi hissedebiliyorsunuz. Göçük altındaki bu canların birçoğuyla duygusal bağımız var, hemşehrilik bağımız var, birçoğuyla da kan bağımız var.

Erzincan'daki bu madenin yıllardan beri Türkiye'nin gündemine bu şekilde gelmesi hepimizi alabildiğine üzmektedir. Bu soruyu Cumhuriyet Halk Partisi olarak 2022 yılında sormuşuz, bu noktada soru önergelerimiz var. Ben 2022 yılında yaptığım bir açıklamada aynen şöyle diyorum: “Bu küresel şirket insanlığa karşı, doğaya karşı suç işlemiştir, para cezası vermekle ve faaliyeti geçici olarak durdurulmakla örtbas edilemez, gerekli tedbirlerin mutlaka alınması lazım.”

Buradan soruyorum: Almanya'da, Fransa'da, İngiltere'de maden aramaları yapılıyor, neden buralarda bir tek can kaybı duymuyoruz da Türkiye'mizde buna benzer can kayıpları duyuyoruz? Biz “Maden araması yapılmasın.” demiyoruz ama gerekli tedbirler alınmalı, çevre düzenlemeleri mutlaka yapılmalı ve artık siyanürün konuşulmaması lazım. Şu anda inanın ki sözün bittiği yerdeyiz. Bu canların kurtarılması için elimizden gelen her şey yapılıyor ama düşünün ki yürekler yanıyor.

Sadece tarihe not düşmek açısından birkaç tane tespitte bulunmak istiyorum: Birinci olarak, toprağın akışı ve siyanür içeren kimyasalların Fırat havzasına yayılması için çalışmalar yapılıyor. Bu çalışmalar süratle yoğunlaştırılmalı ve Fırat'la burası buluşturulmalıdır. Çalışmalar yoğun yapılıyor ama üzerinde daha da yoğunlaşmamız lazım.

Kanada firması olan bu firma madencilik acaba kendi ülkesinde neden yapmıyor da Türkiye'de yapıyor, bunu detaylı bir şekilde araştırmamız lazım. Uluslararası şirketlerin madencilik faaliyetlerinden acaba Türkiye Cumhuriyeti devletimiz ne kazanıyor, buna da hep birlikte detaylı bir şekilde bakmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Sarıgül.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) – Hukuki süreçlerin mutlaka takipçisi olacağız. Yapılacak madencilik faaliyetlerinde insan hayatı başta olmak üzere, doğaya, çevreye, havaya, suya zarar vermeyecek şekilde her türlü önlemler alınmalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu kurulması değerlidir. Bu araştırma komisyonunun gerçekten uzun yıllar sonra muhalefetin bir önerisi olarak iktidar partisi tarafından kabul edilmesi de değerlidir. Bu araştırma komisyonunda hep birlikte çalışıp gerçekler neyse ortaya çıkaralım. Bugün bu facianın altında kalan AK PARTİ'li kardeşlerim var, Cumhuriyet Halk Partili kardeşlerim var, İYİ Partili, Milliyetçi Hareket Partili, DEM PARTİ'li kardeşlerim var. Burada bu felaket geldiği zaman parti adı sormadan geliyor. O nedenle, bu felaketi Parlamento olarak sahiplenmeliyiz ve araştırma komisyonunda konunun bütün detaylarını araştırmalıyız.

Sayın Başkanım, teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sarıgül, sehven “Siyanürün yayılması için gereken her şey yapılıyor.” dediniz, sanırım “yayılmaması için”di, kayıtlara geçmesi için düzeltin.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evrakınızı burada unuttunuz Sayın Sarıgül.

Sayın Sarıgül üzgün.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya.

24.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, millî görüş siyasi hareketinde ve partilerinde çok önemli görevler almış olan eski Milletvekili Kahraman Emmioğlu'nun vefatına, Çeçenistan mücadelesinin önemli isimlerinin ve ailelerinin Türkiye'de geri gönderme merkezine sevk edildiğine dair haberlere, Danıştay 5. Dairesinin 450 yargı mensubunun görevlerine iadesi kararına Cumhurbaşkanının “Bu karara karşı sessiz kalamayız.” şeklindeki açıklamasına, Adalet ve Kalkınma Partisinin Mehmet Uçum'un hukuki fetvalarıyla yol almaya çalışan bir siyasi partiye döndüğüne ve 696 sayılı KHK'yle kadroya alınmış olan taşeron işçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de millî görüş siyasi hareketinde ve partilerimizde çok önemli görevler almış olan Kahraman Emmioğlu Milletvekilimizin vefatı sebebiyle üzüntülerimizi bildiriyoruz. Ailesinin ve camiamızın ve kendisini tüm sevenlerinin başı sağ olsun diyoruz.

Bir diğer husus da Çeçenistan mücadelesinin önemli isimlerinden Sayın Dudu. Ayewin ailesi ve mücadele arkadaşlarını, bir kısım mücadele arkadaşları ve ailelerinin Türkiye'de geri gönderme merkezine sevk edildiğine dair haberler ve duyumlar aldık. Yüz yıllık tarihinde mazlumlara sahip çıkmış bir milletiz. Ne yazık ki aldığımız haberlere göre bu kişiler geri gönderme merkezlerine sevk edilmiş, bu konuda en azından İçişleri Bakanlığımızın bir açıklama yapmasını ve bu yanlıştan dönülmesini arzu ediyoruz. Bu tür olaylar Gazze konusunda somut bir adım atmasını beklediğimiz Hükümetin kendi yetki sınırları içerisinde bile ne kadar hoyratça ve hantal davrandığı gerçeğini gün yüzüne vurmaktadır. Böyle olduğu için de ister istemez insanımız şunu düşünüyor: Hükümetimiz özellikle Suriyeli göçmenlerin Avrupa'ya akın etmesinin önüne geçmekle görevlendirilip, Avrupa Birliğinden maddi bir

destek alıp Suriyeli göçmenlere sahip çıkarken Çeçen mültecilere niçin sahip çıkmamaktadır? Bu konuda Rusya'yla herhangi bir arka kapı anlaşması mı söz konusudur? Daha önce de ülkemizde yabancı istihbarat servislerinin Çeçenlere suikast düzenlediğine şahit olduk. Şimdi gerçekleşen bu sınır dışı etme hadisesi veya girişiminin yabancı servislerin talebiyle mi olup olmadığını merak ediyoruz. Belki iktidar mensupları sıcak koltuklarına kavuşunca Şamil Basayev'in, Cevher Dudayev'in ve silah arkadaşlarının Kafkas Dağları'ndaki özgürlük mücadelesini unutmış olabilirler ya da Rusya ile olan ilişkilerde bunu pazarlık konusu yapabilirler ama bilinsin ki Çeçenler sıradan bir millet değildir, uluslararası dengelerin gerekleriyle pazarlıklarına yem edilecek bir millet asla değildir. Bu konudaki hassasiyetimizi tekrar hatırlatarak bu kişilerin hem Çeçen halkına hem Türk milletine hem de Türkiye'deki herkese emanet olduğunu ve bu anlayış çerçevesinde hareket etmemiz gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Bir diğer önemli husus da Türkiye uzun bir zamandan beridir maalesef kuvvetler ayrılığı ilkesini terk edeli veya terk etmek isteyeli çok oldu; bu da daha ziyade Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle oldu ve her geçen gün etkisini artıracak şekilde yürütmenin yasama ve yargıyı kontrol altına almak istediği bir süreç doğru gidiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Anayasa Mahkemesi kararları üzerinden Cumhuriyet'in Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerini ve Anayasa Mahkemesi kararlarını hükümsüz kılmaya dönük talihiz beyanatlarını maalesef üzülerek görüyoruz. En son yargıda baskı altına alınmak istenen husus da Sayın Cumhurbaşkanının "Sayın Sisi" diyerek başladığı, "Değerli kardeşim" diyerek onore ettiği ve Türk milletinin gerçekten içini acıtan o deyimlerinden sonra dönüş yolunda sarf ettiği cümleler.

Danıştay 5. Dairesi 450 yargı mensubunun görevlerine iadesine karar verdi. Ben, tek tek bu 450 yargı mensubunun dosyasına vâkıf olan biri değilim ama bir mahkeme kararının söz konusu olduğu yerde, hele hele yürütmenin başında olan kişinin "Bu karara karşı sessiz kalamayız." şeklindeki bir açıklaması yargının bağımsızlığıyla bağdaştırılabilecek bir beyan değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Ve şu an, biz biliyoruz ki kurulan Olağanüstü Hâl Komisyonundan ret cevabı alan ama hâlâ yıllardır Danıştayın karar altına almasını beklediğimiz binlerce dosya var. Acaba Hükümet veya iktidar bu tür beyanlarla bundan sonra verilecek kararları mı baskı altına almaya çalışmaktadır? Oysa, bunlarla ilgili bilgi sahibi olmamakla birlikte muhtemelen - çünkü ilk etapta bu tür kişilerin dosyaları karara bağlanıyordu- ceza mahkemelerinde beraat ya da takipsizlik kararı almış kişilerdi bunlar yani siz bunları terörist olarak suçladınız ama Türk milleti adına karar veren mahkemeler bunların terör örgütü üyeliği veya iltisakıyla ilgili herhangi bir delil ve belge bulmamış olmalı ki bunlar hakkında ya takipsizlik ya beraat kararı verdi. Bunlar da ilgili komisyona başvurup iade talebinde bulundular, orası da reddedildikten sonra Danıştaya müracaat edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla Danıştayın vermiş olduğu bu karar elbette herkes tarafından değerlendirme konusu yapılabilir ama biz bunlara karşı sessiz kalamayız. "Anayasa Mahkemesi, Danıştay garip kararlar veriyor." şeklinde bir beyanat bir Cumhurbaşkanının asla ve asla sarf etmemesi gereken bir sözdür. Eğer Sayın Cumhurbaşkanı kendi partisi eliyle ve Cumhuriyet'teki ortaklarının da desteğiyle Meclisi baskı altına almaya çalıştığı gibi yargıyı da baskı altına almaya çalışacağını düşünüyorsa bilsin ki bu otoriter rejime karşı Saadet ve Gelecek Grubu olarak sonuna kadar direnmeye devam edeceğiz. Bu, aslında Sayın Cumhurbaşkanının gelmiş olduğu siyasi geleneğe ve partisini kurarkenki düşüncelerine de aykırıdır. Maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisi bugün Adalet ve Kalkınma Partisinin ilk günlerindeki siyasetçilerinin çizgisinden çıkmış, Mehmet Uçum'un hukuki fetvalarıyla yol almaya çalışan bir siyasi partiye dönmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakikayla toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Ben, Mehmet Uçum'un açıklamalarının ve Sayın Cumhurbaşkanımızın dönüş yolundaki yargıyla ilgili açıklamalarının ve Anayasa Mahkemesiyle ilgili değerlendirmelerin birçok AK PARTİ'li siyasetçi ve milletvekilinin içinde derin bir hayal kırıklığı yarattığını düşünüyorum. AK PARTİ, Mehmet Uçum'un yön verdiği bir hukuk politikasından bir an önce kurtulmalı ve gerçekten özgürlükçü ve demokratik bir anlayışı ortaya koyabilmelidir ya da Mehmet Uçum'un partisi mi olduğuna ya da 2002 yılında kendisiyle beraber yola çıkan değerli siyasetçilerin partisi mi olduğuna bir kez daha karar vermelidir.

Bir diğer konu da 696 sayılı KHK'yle kadroya alınmış olan taşeron işçilerle ilgili üç konuyu çok kısaca, sadece ana başlıklarıyla zikretmek istiyorum.

Biri, evet, bu taşeronlar kamuya alındı ama meslek koduyla ilgili sorunları var çünkü bunların ya temizlik ya da güvenlik görevlisi olarak meslek kodları işlenmişti. Dolayısıyla büro yönetimi veya benzeri birçok konuda görev alan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika Sayın Başkanım, toparlayıp bitirmiş olacağım.

BAŞKAN – Açalım lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Büro elemanı olarak uzun yıllar görev yapan bu insanların birçoğu temizlik işçisi ya da güvenlik personeli olarak görevleriyle alakalı olmayan yerlerde istihdam edilmeye zorlanmakta, bu da birçoğunu psikolojik sıkıntılara sokmaktadır.

Bir diğeri de bu kişilerin aile bütünlüğünü sağlamayla ilgili tayin başvuruları cevapsız bırakılmakta ve bu kişilerin aile bütünlüğü bozulmakta.

Bir diğeri de ilgili kanun hükmünde kararnameye konulan geçici bir fıkayla bunların erken emekliliğine dair yasal bir hüküm getirildi. Dolayısıyla 167 bin kişi erken yaşta bu kanun sebebiyle emekliye sevk edilmek zorunda kaldı ve birçoğu da 10 bin, 10.500 TL gibi, gerçekten bir sefalet ücretiyle yaşamlarını devam ettirmeye çalışıyorlar. Dolayısıyla ben 696 sayılı KHK'yle kamuya alınmış olan bu taşeron işçilerin sorunlarını da bu vesileyle dile getirmiş oldum.

Hoşgörünüzden dolayı teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Katar-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Ahmed bin Hitmi Al Hitmi ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, ülkemizi ziyaret etmekte olan Katar-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Muhterem Ahmed bin Hitmi Al Hitmi ve beraberindeki heyet şu anda Genel Kurulumuzu teşrif etmiş bulunuyorlar. (Alkışlar)

Kendilerine Meclisimiz adına hoş geldiniz diyorum. "...(*)

Türkçesini merak eden arkadaşlar için, "Hoş geldiniz." ve "Merhaba." dedim. "Bilinmeyen bir dil" olmasın. (AK PARTİ, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ Parti adına Grup Başkan Vekili Sayın Erhan Usta...

Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne, Erzincan İliç'teki siyanürlü maden faciasına rağmen ülkenin dört bir yanında siyanürlü altın madeni arama çalışmalarının devam ettiğine, Kayseri'nin Develi ilçesinde bulunan Kanadalı firma ortaklığıyla çalışan altın madenine, orman kesim faaliyetinde bulunan vatandaşların mağduriyetlerine ve konuyla ilgili Orman Genel Müdürlüğünü ve Hükümeti uyardığına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Gümüşhane'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü. Ben, bu vesileyle, bütün Gümüşhaneli hemşehrilerimizi tebrik ediyorum, onları buradan selamlıyorum; kurtuluş mücadelesinde görev yapan, mücadele eden bütün şehit ve gazilerimizi de rahmetle, minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yapılan tüm uyarılara ve mahkeme kararlarına rağmen göz göre göre gelen Erzincan İliç'teki siyanürlü maden faciasının üzerinden iki gün geçmesine rağmen, hâlâ göçük altındaki işçilere ulaşamamıştır.

Yaşanan facianın vahameti 9 ilimizi ve 3 komşu ülkemizi içine alan uluslararası bir tehlike doğurmuşken, toprağa, bitkilere ve hayvanlara sirayet eden siyanür gelecek nesillerimizi tehlike altına almışken, ülkemizin dört bir yanında siyanürle altın madeni arama çalışmaları da maalesef devam etmektedir. Şu anda Ordu, Gümüşhane, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde, Konya, Eskişehir, Uşak, Manisa, İzmir, Çanakkale ve Balıkesir'de; 13 ilimizin 20 farklı bölgesinde siyanürle altın madeni çıkartma faaliyetleri yürütülmektedir. Üstelik maden faaliyetleri yürütülen bu 20 bölgede kapasite artırımına gidilmesi ve farklı illerde, farklı bölgelerle faaliyet alanlarının genişletilmesi planlanmaktadır. Hükümet; yabancı sermaye ve 5'li çeteye rant yaratmak için doğayı, çevreyi ve bölgede yaşayan insanları zehirlemekten vazgeçmediği gibi, zehir alanlarını genişletme peşindedir.

Elbette yabancı sermaye düşmanı değiliz ama bu tür yatırımlar, Türkiye Cumhuriyeti devletini yüz yıl sonra yeniden manda ve himaye tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştır.

Dün, Kayseri'nin Develi ilçesinde bulunan, yine Kanadalı firma ortaklığıyla çalışan bir altın madeninde cıvayla zehirlenen 77 maden işçisinden birisi partimizin Meclis grubuna ulaşarak bizzat kendi ağzından şikâyetlerini dile getirmiştir. Develi Cumhuriyet Başsavcılığının bilirkişi heyet raporuna göre burada çalışan işçilerin işe giriş sağlık raporu ve sigortalı işe giriş bildirgesi bulunmamaktadır. 77 işçimizin çalıştığı bu madende, çalışma ortamında cıvanın varlığı tespit edilmiş ve buna rağmen maden çıkarma faaliyetlerini durdurmayan yetkililer isim isim mahkeme tarafından tespit edilerek bilirkişi raporuna eklenmiştir. Değerli milletvekilleri, bu, şu demektir: Bakın, nokta atışı yapıyorum, şehir, ilçe, hatta maden firmasının adını veriyorum; burada çalıştırılan işçiler ellerinde bilirkişi raporu olmasına ve zehirli ortamda çalıştıkları tespit edilmesine rağmen hâlen çalıştırılmaya devam etmektedirler. Kayseri Develi'deki bu firmada iki gün önce Erzincan İliç'te yaşadığımız facianın aynısı göz göre göre gelmektedir.

Yetkilileri uyarıyorum: Çok geç olmadan bu maden firmalarını denetleyip gerekli tedbirleri ivedilikle alın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Siyanür, sülfürik asit ve onlarca kanserojen madde içeren bu atıkların ülkemize ve doğamıza ve insanlarımıza zarar vermesine müsaade etmeyin. Konunun ısrarla takipçisi olmaya, maden işçilerimizin, bölge halkının ve gelecek nesillerin huzur ve refahı için konuyu gündemde tutmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman işçileri veya orman kesim faaliyetinde bulunan vatandaşlarımızın birtakım mağduriyetleri var. Şimdi, biliyorsunuz, Orman Genel Müdürlüğü denetiminde sezonluk ağaç kesimi yapıyor. İşte, burada, bu işi alan birtakım insanlar var, orman köylüleri var veya burada çalışan insanlar var. Bu insanlar, duruma göre, kimisi üç aydır, kimisi beş aydır, hatta bir yıldır devletten, Orman Genel Müdürlüğünden paralarını alamıyorlar ve burada tabii ciddi bir mağduriyet var. Dolayısıyla firma... "Firma" demeyeyim de aslında onlar da orman köylüsü, üç beş kişi yan yana gelmiş, onlar parasını alamayınca orada çalışan işçiler de parasını alamıyorlar. Hayat pahalılığının bu kadar ağır olduğu, zaten insanların, parasını, maaşını alanların bile geçinemediği bir devirde insanların üç beş ay maaş almaması gibi bir şey düşünülemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Ciddi sıkıntı var, bu sıkıntının mutlak surette giderilmesi lazım, bir an evvel bu insanların parasını ödemek lazım. Yani, hak etmediği hâlde devletten milyarlarca dolar para alan 5'li çetenin olduğu; efendim, yolsuzluğun, usulsüzlüğün bu kadar yüksek olduğu bir memlekette bütçeden tonlarca lira harcama yapılırken bu insanların parasına el konulması, bunların parasının zamanında ödenmemesi asla kabul edilemez. Çok ciddi bir mağduriyet var, insanlar bizi sürekli arıyorlar; dolayısıyla, bu paraların bir an evvel ödenmesi lazım. Zaten geciken bir para enflasyon karşısında eriyor yani yüzde 70, yüzde 80 enflasyonun olduğu bir ülkede bir yıl parasını vermediğiniz zaman para yüzde 30'una düşmüş demektir. Bu mağduriyeti insanlara yaşatmaya hakkımız yok. Buradan Orman Genel Müdürlüğünü ve Hükümeti bu anlamda uyarıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkürler.

BAŞKAN – Pardon...

Teşekkürler Sayın Usta.

Teşekkürler Sayın Akçay, boşa gitmesin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sağ olun.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

26.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 15 Şubat 1999'da uluslararası güçlerin marifetiyle Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesine, Öcalan'ın Kürt sorununun demokratik çözümü için en önemli aktör olduğuna, tecridin İmralı'yla sınırlı olmadığına ve kalkması gerektiğine, 2013-2015 yılları arasındaki çözüm sürecine, özgürlük yürüyüşçülerine ve barış zamanı olduğuna ilişkin açıklaması

(*) Bu bölümde Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 15 Şubat, bundan yirmi beş yıl önce 15 Şubat 1999'da uluslararası güçlerin marifetiyle, komplosuyla Sayın Öcalan Türkiye'ye getirildi. Tabii, bu sürece müdahil olan bütün ülkelerin bir amacı vardı, her birinin kafasının arkasında bir plan olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu planın belki de en iyi özeti aslında Kürt sorununun çözümsüzlüğünden duydukları memnuniyetti ve aslında bu sürece müdahil olan bütün ülkelerin Kürt sorununun derinleşmesi, çözümsüz bırakılması ve bu vesileyle de aslında kendi çıkarlarını, bölgesel çıkarlarını maksimize etmek istedikleri açık ve netti ama bu komplo Sayın Öcalan'ın yirmi beş yıllık İmralı'daki cezaevi süreciyle ve oradaki barış yaklaşımıyla, barış aklıyla, barışa yönelik geliştirdiği projelerle boşa çıkarıldı.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sayın bebek katili!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ve bugün bir kez daha aslında Kürt sorununun demokratik çözümü için en önemli aktör olarak orada durmasının temel nedeninin de bu olduğunu biliyoruz. Sayın Öcalan şu anda 75 yaşında...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sayın bebek katili Öcalan!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...ve "Kürt sorununun çözmek için bir haftalık zaman benim için yeterlidir." diyor, en azından sorunun başlangıcına giriş yapmak için. Devletin muhatap alacağı temel ve ilk kişidir ve bunun desteklenmesi, muhatap olarak görülmesi aslında barış iradesine sahip çıkmak, Kürt sorununun demokratik, barışçıl yönlerden çözülmesinin ilk adımını oluşturuşor.

Tarih bize büyük bir sorumluluk yüklüyor. Çeyrek asırdır İmralı Adası'nda tutulan ama Kürt sorunu konusunda, barışçıl çözümü konusunda bir an olsun geri adım atmıyan Sayın Öcalan'ın...

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) – "Sayın" değil!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...barış iradesine sahip çıkmak, desteklemek ve aslında her zamankinden fazla sorumluluk almak gerekiyor. Biz bu tecridin sadece İmralı'yla da sınırlı olmadığını biliyoruz. Aslında İmralı'da başlayan, bütün cezaevlerine yayılan ve oradan da ülke sathına yayılan bir olağanüstü rejimin, bir olağanüstü sürecin de normalleştiğini görmekteyiz ama bütün bunlara rağmen bugün bambaşka bir eşikteyiz çünkü cumhuriyetin 2'nci yüzyılındayız. Bir yüzyılı ne yazık ki heba ettik ama 2'nci yüzyılı halklar olarak, inançlar olarak Türkiye halklarının bütün farklılıklarıyla kazanma şansına sahibiz; bu kapıyı hep beraber aralayabiliriz. Tarihsel bir eşikten geçiyoruz. Hem bölgesel gelişmelerin kendisi hem ülkenin içinde bulunduğu durumun kendisi bize büyük barışı yapmayı zorunlu kılıyor. Bu barıştan kaçamayız, yüzyıl da sürse yüzyıl sonra yine bu barışı gerçekleştirmek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama bu sorunun çözülmediği her günün Türkiye halklarına bedel ödettiğini, Türkiye halklarından aslında fatura çıkardığını çok iyi biliyoruz.

Canlar yitip gidiyor, ülke kaynakları bu uğurda harcanıyor, ülke büyük bir çoklu kriz sarmalının içerisine yuvarlanmış ya da zorlanmış oluyor ve bütün bunları hep beraber aslında görüyoruz. O nedenle de bu soruna gözümüzü kapatamayız, bu sorunu duymazdan, görmezden gelemeyiz, sırtımızı dönüp gidemeyiz. Bugün her zamankinden fazla büyüyen bu barış iradesini görmemiz, buna kulak kabartmamız gerekiyor.

Kürt sorunundaki çözümsüzlük bir kader değildir. 2013-2015 yılları arasındaki çözüm ve müzakere süreci bunu bize çok açık ve net bir şekilde gösterdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ben, bir kez daha, o dönem olan iradenin doğru olduğunu, 2013-2015'in Türkiye halklarına kazandıran önemli bir eşik olduğunu, bu deneyimden yola çıkarak, orada yapılan hataları görerek ve telafi ederek yeni bir sürecin başlamasının tam da zamanı olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle, 1 Şubattan beri bu iradeyi, barış iradesini, Kürt sorununun demokratik yollardan çözülmesi iradesini ortaya koyan ve bugün Urfa'da olan özgürlük yürüyüşçülerini de yürüttükleri barış iradesini de buradan selamlamak istiyorum.

Meclisimize, burada halkımızı temsil etmek için seçilip gelen her bir milletvekili arkadaşşıma da çağrı yapmak istiyorum: Artık büyük barış zamanıdır. Hamaseti büyütmek, karışitlığı büyütmek, kutuplaştırmayı büyütmekten değil, bugün yan yana durma ve barış için el ele tutuşma zamanıdır diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yaşar Kemal'in dizeleriyle söylersek "Dağlar, insanlar ve hatta ölüm bile yorulduysa şimdi en güzel şiir, barıştır." Her bir arkadaşımızın, her bir milletvekilinin bu barış iradesine, sokakta yükselen, halkın bağrından yükselen, cezaevlerinden yükselen bu barış çağrısına ses olması gerektiğini ifade ediyorum. Bir kez daha tecridin kalkması, Kürt sorununun demokratik yollardan çözülmesi için Sayın Öcalan'ın muhataplığının tanınarak sürece şans verilmesi gerektiğini ifade ediyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Koçyiğit.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun Sayın Günaydın.

27.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Erzincan İliç'te meydana gelen maden faciasına, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, dün kurulan Meclis araştırması komisyonunda muhalefet partilerinin azınlıkta kaldığına, Kanal İstanbul Projesi'yle ilgili İstanbul 11. İdare Mahkemesinin verdiği karara, kararın gerekçelerine ve herkesi Türkiye'nin gerçek sorunlarına eğilmeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri; evet, an itibarıyla İliç'te meydana gelen maden faciasının üzerinden kırk sekiz saat geçti. Başka bir deyişle, 300 dekar alana yayılan, yüksekliği 50 metreyi bulan 10 milyon metreküp ilıç yığınının altında 9 emekçi kardeşimiz kalmaya devam ediyor. Bu, Türkiye için gerçekten çok büyük bir acı kaynağıdır ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bu acıyı hissetmesi ve muhalefet partileri ile iktidar partilerinin hep birlikte bu konuyu ele alması hayatın olağan akışına uygundur. Ancak burada biraz evvel konuşan AKP milletvekili "Muhalefet nereden emir aldıysa hep beraber İliç'i konuşuyor." diyor. Allah akıl versin, Allah vicdan versin, Allah sana biraz insanlık öğretsin! Eğer ben Türkiye'nin böylesine kanayan büyük bir yarasını gündeme almayacaksam acaba neyi konuşacağım? Ayrıca, iktidar partisi bunu gündemine almadı mı? İlk kez bir ortak komisyon kurulmadı mı? Yani siyaset yapacağım diye insanlıktan çıkmamak gerekiyor.

Bir başka konu... Burada bir araştırma komisyonu kuruyoruz. Araştırma komisyonunda yine öyle bir mimari kurulmuş ki muhalefet partileri azınlıkta kalacak. Umuyor ve diliyorum ki muhalefet partilerinin de iktidar partisinin de bu meselenin üzerine doğru gitme iradesi oluşsun yani oradaki saha görevlilerini gözaltına alarak, tutuklayarak bu meselenin altından kimse çıkamaz. Orada AKP'nin yirmi bir yıldır uyguladığı madencilik politikası sorgulanacaktır; orada bu madenlerin gizli-açık ortakları kim var, onlar sorgulanacaktır; orada helikopterlerle yurt dışına kaçırılan altının miktarı sorgulanacaktır; orada çıkarılan altının yüzde 98'i neden yabancılara peşkeş çekiliyor, elbette bunlar sorgulanacaktır. Bu rapor doğru dürüst ortaya çıktığında bugün bu facianın yalnızca bir doğa olayı, yalnızca bir madencilik faciası olmaktan öte aynı zamanda bir ekolojik yıkım, aynı zamanda bir iktisadi yıkım olduğunun da hep beraber farkına varacağız.

Bakin, 2011 yılında bir çilgin proje ortaya konuldu. İstanbul'a bir kanal yapılacaktı, böylece Boğaziçi'ndeki trafik rahatlatılacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İstanbul'un doğusuna ve batısına birer milyondan toplamda 2 milyonluk yeni şehirler kurulacaktı ve böylece Türkiye buralardan büyük para kazanacaktı.

Soru şu kadar açıktır: 2011'in üzerinden on iki yıl geçti be kardeşim, 2024'teyiz. 2011'den beri konuşuyorsunuz, 2018'de bir daha kampanya konusu yaptınız. Ya, insan hiç sıkılmaz mı ya? On iki yıldır konuştuğunuz ve yalnızca edebiyatını yaptığınız konuda bir tek ilerleme yok. İnsan biraz sıkılmaz mı? 2019'da İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı değişti. Ekrem İmamoğlu dedi ki: "İstanbul'un istediğinin dışında hiçbir şey yaptırmayacağız size." Dediniz ki: "Devlet projesidir bu, sen kimsin ki buna karşı çıkıyorsun?" O da dedi ki: "Ben seçilmiş Belediye Başkanım, İstanbul'u ne derse onu yaparım." O gün bir Çevre ve Şehircilik Bakanınız vardı, buna sıkı sıkıya sarılıyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Şimdi, Çevre ve Şehircilik Bakanınız İstanbul'a aday olmuş diyor ki: "Bu gündemimizde yoktur. İstanbul'un acil ve önemli konusu neyse onun peşinde olacağız." Peki, Kanal İstanbul İstanbul'un acil ve önemli bir konusu değilmiydi niye on iki yıldır bunu gündem yaptınız? Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP'ta su tutulmuş, o suyu tarlaya götüreceksiniz; 1,8 milyon hektar alan sizden su bekliyor, daha 600 bin hektarına götürememişsiniz, 1,2 milyon hektar alan sizden kanal ve su bekliyor. Ya, tarımsal sulama için acil ihtiyaç ortadayken İstanbul'da mevcut boğazın yanına bir tane daha kanal yapmak ve bununla memleketi oyalamak insan için biraz öz eleştiri, biraz sıkılma kaynağı olmaz mı? Şimdi, Murat Kurum'un bu sözlerinin hemen arkasından İstanbul 11. İdare Mahkemesi yürütmeyi durdurma ve iptal kararı verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun bitirelim Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bakın, birçok konu var, diyor ki: "Ekolojik yıkıma neden olacak, nüfus denetimi ortadan kalkacak, işte, yol kanalları... Kanalin üzerindeki 6 tane geçiş noktasından köprülerle geçmeye çalışmak trafiği artıracak." Ama bir başka şey daha söylüyor, diyor ki: "Mezarlık alanlarını ağaçlandırılacak alan göstermişsiniz."

Arkadaşlar, ya, insanların hayatı yalan olur mu ya? Mezarlık alanlarını da ağaçlandırılacak alan göstermişsiniz ve işte, adamlar bunu da iptal gerekçesi sayıyor. Maalesef Türkiye'nin yılları böyle yok oluyor, Türkiye'nin geleceği böyle yok oluyor. Herkesi Türkiye'nin gerçek sorunlarına eğilmeye, ekonomiye, barışa, güvenliğe eğilmeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günaydın.

Adalet ve Kalkınma Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Gül.

28.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, ilim adamı ve siyaset insanı Kahraman Emmioğlu'nun vefatına, Gümüşhane'nin kuruluşunun 106'ncı yılına, Erzincan İliç'te toprak altında kalan 9 işçinin arama kurtarma çalışmaları yoğun bir şekilde devam ettiğine, konuyla ilgili Mecliste dün kurulan araştırma komisyonuna ve komisyonun hazırlayacağı rapora, Aile ve Gençlik Fonuna bugün itibarıyla başvuruların başladığına ve Türkiye Yüzyılı'nı gençlerin yüzyılı yapmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türk siyasetinin önemli isimlerinden ve millî görüş partilerinde de çok önemli hizmetlerde bulunmuş büyüğümüz Kahraman Emmioğlu Beyefendi'nin vefat haberini teessürle öğrendik. Refah Partisi, Fazilet Partisi milletvekilliği görevlerinde bulunan, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkan Adayı olarak 1994'te bayrağını asma, seçim çalışmasında da bulunma, beraber çalışma imkânı bulduğum, Sayın Cumhurbaşkanımızın Büyükşehir Belediye Başkanlığında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreterliği yapan çok değerli ilim adamı ve siyaset insanı Kahraman Emmioğlu ağabeyimize Allah'tan rahmet diliyorum, Gaziantep'imize ve bütün sevenlerine, ailesine başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Gümüşhane'mizin kuruluşunun 106'ncı yılını idrak ediyorum. Gümüşhane'mizi, bu vatan toprağını koruyan tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyoruz; gazilerimize sağlık, afiyet diliyoruz, minnetlerimizi, şükranlarımızı sunuyoruz. Bu vatan için canını vermiş Millî Mücadele'nin tüm kahramanlarını minnetle, hürmetle anıyoruz. Gümüşhane'mize buradan, Gazi Meclisten yine tüm hemşehrilerimize selamlarımızı sevgilerimizi iletiyoruz.

Erzincan... Millet olarak kalbimiz, yüreğimiz Erzincan'da, İliç'te atıyor. Toprak altında kalan 9 işçimizin arama kurtarma çalışmaları yoğun bir şekilde devam ediyor. Duamız bir an önce salimen kurtarılmaları. İlgili bakanlarımız yine oradalar ve tüm kurumlarımız yakından takip etmekte, yine, koordinasyon çalışmalarımız devam etmekte, gözaltına alınanların sayısı 9'a yükselmiş durumda, adli-idari soruşturmalar yine derinleştirilerek devam etmekte. Sorumluluğu, ihmali olanların en ağır şekilde adalet önünde hesap vereceğine olan inancımız tamdır. Dün de bilindiği üzere Gazi Meclisimizde tüm siyasi partiler olarak ortak komisyon kurduk, bu konuda Meclisimizin iradesini de tecelli ettirmiş bulunduk. İnaniyorum ki kurulacak bu komisyonda ayrıca milletin emaneti olan, temsil, vekâlet durumunda olan milletimizin değerli vekilleri tarafından da bu konu derinlemesine değerlendirilecektir, yerinde incelemeler yapılacaktır ve bu rapor da bundan sonraki süreçlerdeki çalışmalara ışık tutacaktır. Ben bir daha böyle acıların yaşanmaması için de hem gereken tedbirleri bundan sonrası için de almayı ve bir daha böyle acıların yaşanmamasını temenni ediyorum. Dualarımızı yine Erzincan'ımıza, İliç'imize gönderiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ülkemize beyannamemizde ifade ettiğimiz tüm vaatleri adım adım gerçekleştirme konusunda kararlılığımız devam etmektedir. Bugün, bu çerçevede "Türkiye Yüzyılı gençlerin yüzyılı olacak." mottosuyla ortaya koyduğumuz bir hedefi faaliyete geçiriyoruz. Bugün

itibarıyla başvuruların başladığı Aile ve Gençlik Fonuyla evliliğe adım atacak gençlerimize destek sağlamaya başladık. 150 bin lira faizsiz kredi desteğiyle aile olma yolunda ilk adımı atan gençlerimizin yanında olmaya, onların heyecanlarına, aile, yuva kurmalarına destek olmaya devam edeceğiz. İki yıl geri ödemesiz bir dönem olacak, kırk sekiz ay vadeyle ödemelerini yapabilecekler. Pilot il olarak bugün başladı; Gaziantep İslâhiye, Nurdağı, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'yla başladı ve pilot proje 81 ilde devam edecek, yaygınlaşacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Gençlerimiz için ne yapsak azdır. Gençlerimizin yanında olmaya, Türkiye Yüzyılı'nı gençlerin yüzyılı yapmaya devam edeceğiz. Tüm bu vaatlerimizi, milletimize ne söz verdiysek, AK PARTİ olarak, Cumhur İttifakı olarak gerçekleştireceğiz. İşçimizin, memurumuzun, gençlerimizin, emeklilerimizin, yaşlı büyüklerimizin, kadınlarımızın tüm meselelerinde, sorunlarında yine -nasıl yirmi bir yıldır çözdüysek- yanlarında olmaya devam edeceğiz diyorum.

Gençlerimiz için hayırlı olsun diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gül.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 15/2/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/42)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 15/2/2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.39

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, kullanımı yasaklı pestisitlerin ve yasaklı olmayan pestisitlerin bazılarının yaş, kuru meyve ve sebzelerde görülmesi ve iç piyasada satışa sunulduğu iddialarının araştırılması, gerekli önlemlerin alınması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/2/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, kullanımı yasaklı pestisitlerin ve yasaklı olmayan pestisitlerin bazılarının yaş kuru meyve ve sebzelerde görülmesi ve iç piyasada satışa sunulduğu iddialarının araştırılması, gerekli önlemlerin alınması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergenin önüne alınarak görüşmelerinin 15/2/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan konuşacaklardır.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Çalışkan.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün siyasi veya ideolojik bir konuyla değil, insan sağlığını bire bir ilgilendiren bir konuyla, bir önergeyle Genel Kuruldayız. Umarım ki iktidar partisi mensupları bu konuda da bağnazlık yapıp reddetmezler, bu defa insan sağlığını ilgilendiren bir konu olduğu için “evet” derler.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, tarımsal alanda çok sayıda ilaç kullanılıyor ve bu kullanılan ilaçlarla zehirleniyoruz. Bugün, bizi zehirleyen pek çok ilacın ne olduğunu da çoğunlukla başka ülkelere ihraç ettiğimizde kapıdan dönen ürünlerden sonra ancak problem olduğunu anlıyoruz. Eskiden tağşişli, sahte ürünler listesi yayımlanırdı, bu konuda da problemi kökünden çözmek için iki yıldır bu listeler yayımlanmıyor. Tabii, bu arkadaşlara “Bu problemi çözün.” dediğimizde... Bunlara göre denetim demek direkt bir şeyi yasaklamak demek, ürünü imha etmek demek, ceza yazmak, ürüne el koymak demek. Hâlbuki idarenin başka görevleri, sorumlulukları da vardır. Şunu ifade etmemiz gerekir ki bugün dünyada belki de en fazla ziraat mühendisi barındıran ülkelerden biriyiz. Her yıl 5 bin ziraat fakültesi mezunu mühendis oluyor, şu anda 50 binin üzerinde ziraat mühendisi işsiz olarak bekliyor, bir taraftan da gıda güvenliği açısından tarihin en kötü dönemi yaşanıyor.

Değerli milletvekilleri, bu ilaçların kalıntılarının etkilerini biliyorsunuz. Bugün, uyku bozukluğu, stres, beyinde hasar,

otizm, hiperaktivite, böbrek rahatsızlıkları, nesil bozukluğu, akciğer hastalıkları gibi pek çok olumsuz etkiye neden oluyor ama bunların hiçbir iktidarın gündeminde değil. Gıdayla sorumlu kişi, atanmış Sayın Tarım Bakanı muhtemelen bugün Anadolu'nun bir vilayetinde iktidar partisinin aday tanıtım töreninde. Gerçekten, seçim döneminde işinizi bırakıp parti peşinde koşarsanız vekâleten görevi başkalarına devredin. Eskiden nasıl ki seçim döneminde bazı görevler bırakılırdı, bugün bunun da tekrar gündeme getirilmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri, kolaycılığa kaçılarak üretici suçlanıyor. Tabii ki bugün alım gücü düşük, depolar ağzına kadar elma dolu, narenciye üreticileri perişan "Dalında kalan ürünü toplasınlar." diye yalvarıyorlar. Bunların hiçbir iktidarın gündeminde değil, yönetimde laçkalık olunca sistematik bir şekilde her tarafa bu sirayet ediyor. Bugün bu problemleri çözmek için yapılması gereken şey, faize giden hortumu kesmek, rüşvete, yolsuzluğa giden hortumları kesmek. Bugün yapılacak şey üreticiyi desteklemek. Üretici daha çok verimi nasıl alırım, daha az maliyetle nasıl tüketiciye ürün sunarım, daha fazla ürünü nasıl koruyabilirim diye - doğal olarak- ilaç alıyor, ucuz ilaçlar alıyor ama her şey pahalı olduğu için, üretimi ucuzlatmak gerektiğinden, halkın alım gücü düşük olduğu için de doğal olarak böyle problemlerle karşı karşıya kalıyoruz.

Bir taraftan da ilaç satıcılarına baktığınızda onların da derdi binler. Sattıkları ilaç sistemden düşmediği için yenisini alamıyor, sorumlu görünüyorlar. Yine idaredaki laçkalığın bir başka yansıması görüyoruz. Diyeceksiniz ki: "Deveye sormuşlar 'Boynun neden eğri?' diye, o da 'Nerem doğru ki?' demiş." Her tarafımız bozuk olduğu için belki bu sıradan bir şey gibi görünüyor ama bilelim ki gelecek neslimizin devamı, sağlıklı nesiller sağlam gıdalardan geçer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Onun için, soframızda zehir değil sağlıklı gıda tüketmek bütün vatandaşlarımızın en tabii hakkıdır. Bu konuda da üreticiyi desteklemek, halkın sağlıklı ürünler tüketimini sağlamak üzere yeterli denetim yapmak idarenin görevidir. İdare hemen her alanda büyük ihmal içerisinde olduğu gibi, hele de insan sağlığını ilgilendiren hususlardaki ihmalkârlığı çok daha fazladır. Bu konudaki sorumluluğunuzu yerine getirin dediğimizde söylenecek şey belli: "Ceza yazdık." Cezaları nasıl yazdığınız da ortada. Daha dünkü, Erzincan'daki olaydan görüldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Başkanım, yarım cümlem kaldı.

BAŞKAN – Buyurun, yarım cümle lütfen.

Bir dakikadan fazla uzatmayacağım arkadaşlar.

Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Başkanım, bu arada sizin eksiklerinizi tamamlamamız lazım. Siz birkaç hafta gelmediniz, onu tamamlayalım yani açığınızı kalmassın.

Değerli milletvekilleri, 10 milyon ceza yazdınız, karşılığında 250 milyon vergi affı getirdiniz. Ceza yazmak, okulları kapatıldığında millî eğitimi rahat yönetecek öğretmenlerin, okul müdürünün, Millî Eğitim Bakanının işidir. Mesele üretimi teşvik etmek, mesele halk sağlığına katkıda bulunmak, mesele sorumlulukları tam olarak yerine getirmektir.

Evet, bugün Gazze'ye gönderdiğiniz gemileri konuşmuyoruz, oradaki sorumluluğunuzu konuşmuyoruz. O sorumluluk büyük bir sorumluluk, kenarda. Bu, ülkemizin bütün vatandaşlarını ilgilendiren gıda, sağlıkla ilgili bir husus. Bu açıdan size de zarar verecek bir şey değil. Elinizi de rahatlatacak; "evet" deyin, kurtulun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çalışkan.

İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun.

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde tarımsal üretimde kullanılan pestisitler, insanlarımıza ve doğal hayattaki diğer canlı türlerine zarar vermektedir. Pestisitler, çevre sağlığı açısından ciddi sorunlar yaratan zehirli kimyasal maddelerin başında gelmektedir. Pestisitlerin, gıda üretiminde önemli rol oynayan arılar, kelebekler ve benzeri gibi uçucu böcekler başta olmak üzere tabiattaki çok sayıda canlıların yok olmasına neden olarak biyoçeşitlilik kaybına yol açtığı bilinmektedir. Toprak ve su gibi hayatın devamlılığı için büyük önem taşıyan fiziksel varlıklarda kirliliğe yol açtığı, genel olarak insan sağlığına ve doğaya da zarar verdiği uzmanlarca açıklanmıştır. Biyoçeşitliliği, su kirliliğini ve insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen pestisitler, kendi içinde de kimyasal yapılarındaki benzerliklere göre klorlu, fosforlu, karbonatlı gibi çeşitli gruplara ayrılmaktadır.

Türk tarımında kullanılan ancak tüketiciler, çiftçiler, tarım işçileri, çocuklar için yüksek sağlık riski oluşturan pestisitler ve bu pestisitlerin yol açtığı sağlık zararlarının neler olduğunu da açıklamak istiyorum.

Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Kanseri Araştırma Ajansı verilerine göre, karsinogenik etkili pestisitlerin kanser riskini arttırdığı bilinmektedir. Ağız yoluyla ve deriye nüfuz ettiğinde kansere yol açan 21 çeşit pestisit vardır. Üreme sağlığını bozan pestisitler de yaygındır. Üreme sistemine doğrudan etki ettiği, üreme fonksiyon ve kapasitesini azalttığı, doğurganlığı düşürdüğü ve anne karnındaki çocuğa da zarar verdiği tespit edilmiştir. Bu alanda etkili 8 pestisit vardır. Bir diğer pestisit türü hormonal sistemi bozan etkiye sahiptir. Bu alandaki zararlı etkiler obezite, çocuklarda gelişim bozukluğu ve kısırlık yapmaktadır; 13 adet çeşidi vardır. Yine, yüksek biyolojik birikime sebep olan pestisitler, uzun süre toksik etki gösteren pestisitler gibi çeşitleriyle burada anlatmakla bitiremeyeceğimiz kadar önemli ve kapsamlı bir sorunu teşkil etmektedir. Toplamda 90'ın üzerinde pestisit ile yani zehirle karşı karşıyayız.

Sağlık ve gelecek nesiller, hükümet ve bürokratların insafına terk edilmeyecek kadar önemlidir. Bu yüzden, düzgün işleyen devlet politikası olması gerekir. Sadece insanlar değil, doğadaki bütün canlılar yiyip içtikleri, beslendikleri gıdalarla şekil alarak sürdürülebilirliklerini sağlarlar. Önceliğimiz, sağlıklı topraklara, sürdürülebilir sağlıklı tarıma, sağlıklı insanlara ve canlılara ulaşmaktır.

Bu düşüncelerle önergeye destek vereceğimizi belirtiyor, bu konuda derinlemesine bir araştırma yapılmasının gereğine inanıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İstanbul Topkapı Üniversitesi öğrencilerinin selamlanması

BAŞKAN – İstanbul Topkapı Üniversitesi öğrencileri ziyaretimize gelmişler, selamlıyoruz Genel Kurul adına. (Alkışlar)
VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, kullanımı yasaklı pestisitlerin ve yasaklı olmayan pestisitlerin bazılarının yaş, kuru meyve ve sebzelerde görülmesi ve iç piyasada satışa sunulduğu iddialarının araştırılması, gerekli önlemlerin alınması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisi üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Nejla Demir konuşacaklar.

Buyurun Sayın Demir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEJLA DEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarım alanında kullanılan pestisitlerin zararlarına ilişkin parti grubum adına söz almış bulunmaktayım. Değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, her türlü bitkisel üretim sürecinde zarar verme potansiyeli bulunan böcekleri yok etmek için “pestisit” denilen kimyasal bir zehir kullanılıyor. Denetimden âdeta muaf bir şekilde kontrolsüzce satılan ve bilinçsizce kullanılan bu kimyasallar gıdalar üzerinde kalıntılar bırakarak insan sağlığını ciddi anlamda tehdit etmekle birlikte biyolojik çeşitliliğin de azalmasına neden oluyor. Yapılan araştırmalara göre, tarım faaliyetlerinin yoğun olduğu Adana, Mersin, Aydın, Bursa, İzmir, Antalya’da yaygın olarak bu pestisitler kullanılıyor. Yapılan araştırmalarda pestisite yoğun maruz kalanlarda kalp, akciğer, böbrek yetmezliği yaşandığı ifade edilirken pestisitlerin de etkisiyle Parkinson, lösemi, Tip 2 diyabet, astım, alerji, obezite, hormon bozuklukların da dünyada ciddi artışların olduğu belirtiliyor.

Onlarca ülkede ciddi anlamda kimyasalların kullanımı azaltılıp hatta bitirilirken Türkiye ne yapıyor? Yapılan araştırmalara göre, Türkiye’de 1990 yılında yaklaşık 30 bin ton civarında olan pestisit kullanımı 2 katı artış göstererek 2018 yılında 60 bin tona, 2022 yılında ise 55 bin tona ulaşmış durumda. Son on yılda pestisit kullanımının yaklaşık yüzde 40 oranında artış göstermesi halk sağlığının ciddi bir tehdit altında olduğunu göstermektedir. Tarım alanında faaliyet yürüten emek ve meslek örgütleri bu zehirli kimyasalların tarım alanında kullanımının azaltılması ve doğa dostu üretim yöntemlerinin geliştirilmesine yönelik kamusal politikaların acilen hayata geçirilmesi hususunda sık sık uyarılar yapıyorlar ancak Tarım Bakanlığının insan sağlığını ilgilendiren böylesine önemli bir konuda herhangi bir girişimde bulunmadığını büyük bir kaygıyla izliyoruz. Tüm bunların yanı sıra, Türkiye’den ihraç edilen ve pestisit tespit edildiği için gümrüklerde geri çevrilen yaş ve kuru meyvelerin iç piyasada tüketildiğine ilişkin vahim iddialar da mevcuttur. Bakanlık bu iddialara ilişkin acilen kamuoyuna açıklama yapmak zorundadır.

Sonuç olarak neredeyse her dükkânda peynir ekmek satılır gibi rahatlıkla satılan kimyasallar sadece yetkili kişilerce satılıp uzmanlarca reçete edilmelidir ve tarım ülkesi olan Türkiye’de sahada çalışan ziraat mühendislerine gereken önem verilmeli, pestisit kullanımının azaltılmasına yönelik tarım politikaları üretilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

Son bir dakika, lütfen...

NEJLA DEMİR (Devamla) - Rant ve kişisel çıkarlar uğruna halkın sağlığıyla oynamaktan ise bir an önce vazgeçilmelidir.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Demir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Orhan Sarıbal konuşacaklar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Sarıbal.

CHP GRUBU ADINA ORHAN SARIBAL (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; belki de dünyanın en önemli konularından birini konuşuyoruz. Paracelsus bir kimyacı, bilim insanı “Bir ürünün zehir veya ilaç olduğunu aradaki doz belirler.” der. Dolayısıyla her türlü ilacın aynı zamanda zehir olduğunu biz biliyoruz. Bunu zehir olmaktan çıkartıp yararlı bir ürüne dönüştürebilmenin koşulları var elbette. Suçlayacak çok şey bulabiliriz. Eğer tarladan itibaren bilim insanlarını, ziraat mühendislerini bu işin kontrolünün başına koymazsanız, toprakların gübreye zehirlenmesini önlemek için toprak analizini zorunlu koymazsanız ve bunun devamında, hasattan sonra doğru bir depolama ve düzenleme sistemi ortaya koymazsanız elbette ürünlerin zehirli olduğunu göz önüne alarak çiftçiye suçlarsınız, ziraat mühendisini suçlarsınız, bayiyi suçlarsınız; bu, işin kolay tarafı. İşin zor tarafı şurada: Bakın, ilaç kimyasalları ve tarım ilaçlarının Türkiye’deki pazarı 20 milyar TL civarındadır yani 500 milyon dolar civarındadır. Siz bunu 10 tane uluslararası şirketin tekeline bırakmışsınız. Bunlar, bizim ne yapacağımızı, hangi ilacı kullanacağımızı, hangi ilacın Türkiye’de yasaklanacağını, hangi ilacın onun yerine ikame edileceğini belirleyen kuruluşlar yani aslında Türkiye tarımı çok uluslu şirketlere teslim edilmiş durumda, onlar karar veriyorlar. İsim söylemek istemem ama bunları hepiniz aşağı yukarı biliyorsunuz çünkü tarım ilacını üretenler de bunlar, gübreyi üretenler de bunlar, aynı zamanda bitkilere tarım ilacıyla beraber insanların beşerî ilacını üretenler de bunlar yani nereye dönseniz akrabanız. Dolayısıyla, böyle baktığımızda, Türkiye’nin kendine dair bir iradesinin olması gerekiyor, Türkiye’nin kendisine dair bir gıda kodeksinin mutlaka olması gerekiyor. Siz Akdeniz sineği sorununu çözebilmek için feromon tuzaklarını ön koşul olarak ve olması gereken bir mücadele olarak ortaya koyarsanız ama o feromona o çiftçi ulaşamazsa dönüp çiftçiye suç bulamazsınız.

Bunu niye gösteriyorum? Bu, sizin tarıma verdiğiniz destekle ilgili. Bakın, organik tarım, alternatif bir üretim biçimi; iyi tarım, denetimli bir üretim biçimi ve buna benzer diğer üretim modelleri... Sizin döneminizde ne yazık ki organik tarımda gerileme var, geriliyor; iyi tarım da geriliyor çünkü çiftçi oraya yaptığı yatırımın karşılığını alamamaktadır, bir farklılığı yok ve toplam 91 milyarlık 2024 bütçesinde sizin oraya verdiğiniz kaynak sadece 503 milyon, sadece 503 milyon.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son bir dakika veriyorum, bitirelim lütfen.

Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu kaynakla tarımda doğru bir mücadele yöntemini ortaya koyma şansı yok; organik tarıma alternatif bir ürünü yapma, alternatif bir mücadele yöntemi yapma ve alternatif üretim yapma modelini hayata geçiremezsiniz, iyi tarımı hayata geçiremezsiniz, entegre mücadeleyi hayata geçiremezsiniz, biyolojik mücadeleyi hayata geçiremezsiniz; sadece geliriz, burada konuşuyoruz, işin özü bu. Tarım politikaları, buraya ayırdığınız kaynak... Ben iç kurt için feromon tuzağı kuramıyorsam, onun yerine kimyasal kullanıyorsam hiç kimse kusura bakmasın, hiç kimse kusura bakmasın, suçlu ne çiftçidir ne ziraat mühendisidir ne de bayidir; sizin

tarıma ayırmadığınız, bir avuç faiz lobisine ayırdığınız kaynaklardır yani mesele çiftçinin meselesi değildir, mesele ziraat mühendisinin meselesi değildir, mesele AKP ve saray iktidarının meselesidir; bu kadar net.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sarıbal.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Adem Korkmaz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Korkmaz.

AK PARTİ GRUBU ADINA ADEM KORKMAZ (Burdur) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; öncelikle, önceki gün Erzincan'da meydana gelen maden kazasında toprak altında kalan vatandaşlarımızın bir an önce sağ salım kurtarılması dileğimizle Erzincan halkımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Yine, Antalya'da önceki gün meydana gelen şiddetli yağışlarda çiftçilerimizin uğramış olduğu hasarları da en kısa zamanda telafi edeceğiz Allah'ın izniyle.

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; her geçen gün çok daha güçlü ve daha müreffeh bir yarının kapılarını aralayan ülkemizin sahip olduğu güçlü tarım potansiyeli sayısız tarım ürünlerinin yetiştirilmesine olanak sağlamaktadır. Gıda ve Tarım Örgütüne göre tarımsal üretimde zararlı organizmalarla mücadele edilmediğinde önemli ürün ve hasat kayıpları ortaya çıkabilmekte, bu sebeple de bütün dünyada yaygın bir şekilde kimyasal temelli zirai mücadele ilaçları kullanılmakta. Türkiye'de de bunlar serbest ancak ülkemizin pestisit tüketimi gerek Avrupa gerek dünya ortalamasının oldukça altındadır. Ekonomimizin önemli bir parçasını oluşturan ve her geçen gün artan tarımsal üretimimizde pestisitlerin kullanımının azaltılması, insan sağlığı ve çevre üzerinde olumsuz etkilerinin önlenmesi amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığımız son yıllarda önemli çalışmalar yürütmekte, denetim ve kontrolleri olabildiğince artırmaktadır. Bu kapsamda, üretim alanlarında hasat öncesi pestisit denetimi kapsamında sıkı denetimler gerçekleştirilmekte, pestisit kullanımına alternatif yöntemlerin yaygınlaştırılması amacıyla entegre mücadele projeleri hayata geçirilmekte, gereksiz ve hatalı ilaç kullanımını önlemede farkındalık oluşturmak için yıllık ortalama 100 bin üreticimize eğitim verilmekte, 2022-2024 yıllarını kapsayan Kalıntı Eylem Planı'yla üretici farkındalığının artırılması ve kalıntının önlenmesine yönelik çalışmalar titizlikle yürütülmekte, pestisit yerine biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerini kullanan üreticilere destek ödemesi yapılmakta ve bu yıl bütçemizde de bu alanda yüzde 100'lük bir artış gerçekleşmekte.

Sayın milletvekilleri, hangi sebeple olursa olsun herhangi bir nedenle ülkemize geri dönen bütün gıda ve yem ürünleri, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'yla ilgili yönetmelikler gereği tüm yönleriyle resmî kontrollere tabidir yani gümrüklerde takılan herhangi bir ürünün yurt içinde tekrar tüketime verilmesi gibi bir şey asla söz konusu değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

ADEM KORKMAZ (Devamla) – Dahası, bildirim alan üreticilere ve bildirim konu olan ürünlere yönelik resmî kontroller artırılmaktadır. Bakanlığımızın pestisit kalıntılarıyla ilgili sıkı denetim ve kontrollerini sürdürmesi, tarım sektörünün kalkınması ve güvenilir gıda tüketimi açısından önemli bir adımdır.

Böylelikle, ben şunu ifade edeyim: Saadet Partimizin insanlarımızın daha güvenli gıda tüketimi konusunda gösterdiği hassasiyete teşekkür eder, devletimiz her türlü önlemleri aldığından ve Bakanlığımız bütün denetimleri kararlılıkla uyguladığından dolayı vatandaşlarımızın bu konuda müsterih olmalarını saygılarımla arz ederim.

Muhterem heyetinizi ve yüce Meclisi saygılarla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Korkmaz.

Saadet Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, 13 Şubat 2024 tarihinde Antalya'da meydana gelen sel felaketi sonucunda oluşan hasar ve zararların tespit ve telafi edilmesi, vatandaşların yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi, mevcut altyapı eksikliklerinin tamamlanması ve ilin olası afetlere karşı güvenli hâle getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 14/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/2/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, 13 Şubat 2024 tarihinde Antalya'da meydana gelen sel felaketi sonucunda oluşan hasar ve zararların tespit ve telafi edilmesi, vatandaşlarımızın yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi, mevcut altyapı eksikliklerinin tamamlanması ve ilimizin olası afetlere karşı güvenli hâle getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 14/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/2/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya konuşacaktır.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Kaya.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sel afeti sonrası memleketim Antalya'yı ziyaret ederek, incelemelerde bulunarak vatandaşlarımızın sorunlarını dinledim. Bu vesileyle, hayatını kaybeden vatandaşımızı rahmetle anıyor, yakınlarına başsağlığı diliyorum ve afetten etkilenen bütün vatandaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bu afette bir kez daha gördük ki şehirlerimizin altyapısı, yağmur sularını bile sorunsuz bir şekilde uzaklaştırmaya, kontrol etmeye ve vatandaşlarımızın can ve mal kayıpları yaşamasını önlemeye uygun değil. Bir dünya şehri ve turizmin başkenti olan memleketim Antalya'da bu sorunların yaşanması aslında hepimiz için ibret vericidir. Bu afet, bize, şehirlerimizin eksik ve yetersiz olan altyapılarını tamamlamamız, yağış rejimine uygun bir şekilde yeniden inşa etmemiz gerektiğini bir kez daha acı bir şekilde

göstermiş oldu. Birçok vatandaşımız uzun zamandır emek verdiği tarladaki ürününü kaybetti, birçok vatandaşımızın evini kanalizasyon suyu bastı çünkü yağmur suyu kanalları ile kanalizasyon kanalları iç içe girmiş durumda, vatandaşlarımızın zor şartlarda aldıkları birçok araçta ciddi hasarlar meydana geldi.

Şimdi yaraları sarmaya çalışıyoruz. Elbette vatandaşımızın uğradığı zararın bir an önce giderilmesi gerekmektedir. Ancak bu sel ve afet gibi sürekli yaşadığımız, kısır döngü hâline gelmiş olaylara karşı kalıcı tedbirler almanın zamanı geldi, çoktan geçti bile. Günümüzde, belediyeler, altyapı gibi gözle görülmeyen ama hayati önem taşıyan yatırımlara gerekli kaynağı ayırmamakta, daha çok oy kaygısıyla popülist alanlara yatırım yapmaktadır. Belediyelerin, öncelikle asli görevlerine kaynak aktarmaları gerekmektedir. Şehrin kanalizasyonu, atık su arıtma sistemi, yağmur sularını uzaklaştırma sistemi, alt geçitlere dolan suyu tahliye sistemlerinin sağlıklı çalışmaması, mazgalların ve rögarların zamanında temizlenmemesi, dolan dere yataklarının yıllık bakımlarının yapılmaması...

BAŞKAN – Sayın Kaya, affedersiniz.

Bu konularda alabildiğine özgürlükçü yaklaşan bir Başkan Vekiliyim ama zannediyorum -Antalya'nın sel felaketiyle ilgili maksat hasıl oldu. Acaba, rica etsem, konuşmanızın bundan sonrasına pardösü olmadan devam edebilir misiniz, takdiri size bırakıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Devamla) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Sürenizi dondurdum, kaldığımız yerden devam edebilirsiniz.

Buyurun.

AYKUT KAYA (Devamla) – Dolan dere yataklarının yıllık bakımlarının yapılmaması, derelerin doğal yapısının bozulması, üstlerinin kapatılması, dere yatakları üzerinde yapılaşmaya izin verilmesi, aşırı betonlaşma, çarpık kentleşme gibi hususlar yaşadığımız bu afetlerin başlıca sebebidir. Antalya'mızda neredeyse her yıl benzer felaketler yaşanmaktadır. Artık, pansuman ve palyatif çalışmalarla bu yapısal sorunlar çözülemez. Bu palyatif tedbirler çok ciddi kaynak israfına yol açmakta, sorunların yıldan yıla tekrar etmesine sebep olmakta, vatandaşımızın neredeyse her yıl can ve mal kaybı yaşamasına yol açmaktadır. Valiliğin koordinasyonunda Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, Devlet Su İşleri, Karayolları gibi bütün kurumların katılımıyla Antalya'daki bütün derelerinin incelenmesi; dolmuş veya yapılaşma sebebiyle suyun akışına engel duruma gelmiş bütün derelerin, regülatörlerin, ırmakların, çayların yıllık kontrol, temizlik ve ıslahının yapılması, gerekirse üstü kapatılan derelerinin açılması, yetersiz olan baks ve büzlerin büyütülmesi gerekmektedir; bu bakımlar düzenli bir şekilde yapılmalıdır.

Bir de şehirlerin imarı ve altyapısı yapılırken yağmurun ve sel sularının akış yönüne doğru planlanmalıdır. Hava tahminleri düzenli bir şekilde takip edilerek kuvvetli yağış durumlarında vatandaşlarımız yeterli bir şekilde bilgilendirilmeli ve sel felaketinin yaşanması muhtemel olan bölgelerdeki vatandaşlarımız sel felaketi konusunda eğitilmeli ve bilinçlendirilmelidir.

Antalya'da belediyeler merkezî Hükümetten 2,7 milyon nüfusuna göre pay almaktadır ancak yazın gerçek nüfus bunun kat kat üstüne çıkmaktadır. Dolayısıyla belediyelerin aldığı pay da bu fiilî duruma uygun hâle getirilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

AYKUT KAYA (Devamla) – Dünyaya açılan penceremiz olan ve ülke ekonomisine ciddi katkılarda bulunan Antalya'mıza pozitif ayrımcılık yapılmalıdır.

Antalya Büyükşehir Belediyesinin ve diğer ilçe belediyelerinin altyapı yatırımlarına gereken önemi ve önceliği vermediğini bir kez daha görmüş olduk. Antalya Büyükşehir Başkan adaylarından birisi de Antalya'ya altın çağını vadetmektedir, on beş yıllık Kepez Belediye Başkanı olan bu arkadaşımız acaba bunu şimdiye kadar neden yapmadı, bunu sormak lazım.

Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethettikten sonra şehrin yeniden imar ve inşasıyla ilgili şu tarihi sözü söylemiştir: "Hüner bir şehir bünyad etmektir, reaya kalbin abat etmektir." Yani asıl marifet bir şehir kurmak, şehri imar etmekle birlikte o şehirde yaşayanların kalbini kazanmaktır. Biz de Fatih'in torunları olarak Fatih'ten aldığımız ilhamla şehirlerimizi yeniden imar ve ihya etmeliyiz, vatandaşlarımızın kalbine girmeliyiz.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu önerisi üzerine Saadet Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Hasan Ekici.

Buyurun.

Süreniz üç dakikadır Sayın Ekici.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN EKİCİ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İYİ Partinin 13 Şubat 2024 tarihinde Antalya'mızda meydana gelen sel felaketi nedeniyle verdiği Meclis araştırması önergesi dolayısıyla Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, Antalya'mızda meydana gelen sel felaketinde hayatını kaybeden 2 çocuk babası Halil Yıldız'a Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı ve tüm Antalyalı vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini ifade etmek istiyorum.

Böylesi büyük bir yağış ihtimalinin öncesinde vatandaşlarımıza gerekli uyarıların yapıp yapılmadığı hususunda kaygılarımız var. Başta Antalya Valiliği, Meteoroloji 4'üncü Bölge Müdürlüğü, Antalya İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, kısacası bu işten sorumlu kamu kurumları neden gerekli uyarıları yeterli düzeyde yapıp gerekli önlem ve tedbirleri almadılar? 47 yaşındaki merhum Halil Yıldız'ın cansız bedenine Kepez ilçesindeki Gıyaseddin Keyhüsrev Alt Geçidi'nde ulaşıldı. Buradan sormak istiyorum: Söz konusu alt geçit neden kapatılmadı? Vatandaşımız muhtemeldir ki panik oldu, aracı arıza yaptı, ne yapacağını bilemedi ve maalesef vefat etti.

Diğer yandan, yaşanan felaket nedeniyle yaralanan, evlerini ve iş yerlerini su basan vatandaşlarımız var. Bu vatandaşlarımızın bir an evvel yaralarının sarılması gerektiğini bir kez daha önemle vurgulamak istiyoruz. İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya Antalya Valiliğine AFAD üzerinden acil yardım ödeneği olarak 20 milyon TL aktarıldığını ifade etti. Bu meblağ ne ölçüde yeterlidir? Ayrıca bölgede elektrik kesintilerinin olduğu ifade ediliyor, bu konuda gerekli çalışmalar acilen yürütülerek vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilmelidir.

Biz, Gelecek-Saadet Grubu olarak bu elim hadise üzerinden siyaset yapma niyetinde değiliz ancak her bir vatandaşımızın saçının teline dahi zarar gelmesinden hepimiz üzüntü duyarız. Herkes işini gerektiği gibi yapmak durumunda. Afet yönetimini liyakat sahibi ehil kişiler üstlenmelidir ki böylesi acı olayların önüne geçebilelim.

Alt geçitlerin yoğun yağmur sonrasında dikkatle takip edilmesi önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN EKİCİ (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

HASAN EKİCİ (Devamla) – Bu konuda gerek mülki idare amirleri gerek yerel yönetimler üzerlerine düşen görevleri

yerine getirmekle yükümlüdürler.

Sözlerime son verirken merhum vatandaşımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, tüm Antalyalı vatandaşlarımızı geçmiş olsun dileklerini sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ekici.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Semra Çağlar Gökalp.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Gökalp.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; aynı gün iki felaket yaşadık. Antalya'da yaşanan selde 1 canımızı kaybettik, Erzincan'da da 9 cana hâlen ulaşılabilmiş değil. Yaşamını yitiren yurttaşlara Allah'tan rahmet, yakınlarına da sabır ve başsağlığı diliyorum; yaralıları acil şifalar diliyorum.

Aslında her iki olayda da doğa tahrip edildiğinde neler yaşanabileceğini acı bir şekilde tekrar deneyimlemiş olduk. Zira geldiğimiz noktada selden yaşam kaybının olması bir doğa olayından ziyade insani hataların sonucudur. Bu hatalar silsilesi maalesef artık sistematik hâle getirilmiş ve normalleştirilmiştir.

Devletin görevi yaşanan her felakette şaşırarak, "Beklenenden çok daha büyüktü." diye savunmaya geçmek değildir veya yaşanan her felaketten sonra sadece mücadele etmek de değildir; her ihtimali öngörerek ona göre önlemler almaktır ama sadece kâğıt üstünde değil. Bakın, Antalya'da yaşanan sel felaketi önceden öngörülmüştü. 2021 yılında İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü koordinasyonunda yapılan çalıştaylar sonucunda hazırlanan İl Afet Risk Azaltma Planı çerçevesinde bunun gibi afetlere karşı çeşitli senaryolar üretilmişti. 111 eylem belirlenmesine, sorumlu ve destekleyici kurumlar belirtilmiş olmasına rağmen, acı bir şekilde gördük ki herhangi bir önlem alınmamış; üstelik de Meteoroloji 4'üncü Bölge Müdürlüğü'nün Antalya merkez ilçelerde turuncu kod uyarısı vermesine rağmen önlem alınmamış, yurttaşlar bu felakette yalnız bırakılmıştır. Bakın, Antalya'da yaşamını yitiren Halil Yıldız bu uyarıları dikkate alınıp alt geçitler kapatılmadığı için bugün aramızda değil; kendisine tekrar rahmet, ailesine başsağlığı ve sabır diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; maalesef AKP iktidarı yirmi yılı aşkın bir süredir o kadar çok başka konulara odaklandı ki insan yaşamının önemi neredeyse son sıralara düştü. Tabii ki bu, sadece AKP iktidarına mahsus bir şey değildir; her gelen iktidar rant, talana o kadar çok odaklanıyor, koltuk sevdasına o kadar çok saplanıyor ki her felakette gördüğümüz üzere ilk etkilenen yoksul çoğunluğun derdini görmüyor.

Antalya gibi turizmin merkezi olan bir ilde bile bu tablo yaşıyorsa diğer illeri varın siz düşünün. Öyle anlaşıyor ki devletin ilgili kurumları Antalya'da görevini yerine getirmemiştir, Antalya Büyükşehir Belediyesi görevini ihmal etmiştir ve bu ihmalin yarattığı tahribat sadece selin yaşandığı günle sınırlı değildir; yıllardır sürdürülen yaşam odaklı, kamu yararı odaklı, katılımcı bir yönetim ve belediyeçilik anlayışından çok uzak, rant ve talana, yandaş kayırmaya dayalı bir zihniyetin yarattığı tahribattır.

"Kentsel dönüşüm" deniliyor, "altyapı" deniliyor, "üstyapı" deniliyor; nihai noktada bütün kapılar kâr hırsına açılıyor. Kâr hırsının, kapitalist sistemin girdiği hiçbir yerde, yaşam, öncelikli olamaz ve olmuyor da ne yazık ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

Buyurun.

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) – Sonuç olarak olan yoksula, emekçiye, işçiye olmaktadır; yoksula yaşadığı ev, işçiye çalıştığı mekân, emekçiye yaşadığı kent mezar yapılmaktadır.

Umarız ki bir daha böylesi felaketler yaşanmaz; hem devletin ilgili kurumları hem de belediyeler önceliğine yaşamı ve doğayı alarak böyle felaketlerin hasarsız atlatılması için gerekli bütün önlemleri almak adına var gücüyle çalışır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gökalp.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Sururi Çorabatır konuşacaklar.

Buyurun Sayın Çorabatır. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

11-12 Şubat günü yaşanan şiddetli yağışlar sonrasında sel felaketi çok sayıda vatandaşımızın mağdur olmasına neden olmuştur. Özellikle Kepez ilçesinde bulunan bir alt geçitte mahsur kalarak hayatını kaybeden Halil Yıldız'a Allah'tan rahmet diliyor, yağışlardan etkilenen tüm emzehrilerimize geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

Aynı zamanda, Erzincan İliç'te ihmalkârlıklar zinciri sonunda yaşanan elim maden kazasında göçük altında kalan işçilerimize bir an önce ulaşılmasını temenni ediyor, bölge halkına geçmiş olsun dileklerini iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, Antalya'nın merkez ve ilçelerinde 11 Şubat akşam saat 20.00'den 12 Şubat saat 14.00'e kadar metrekare başına 372 kilogram -bölgesel farklılıklar göstermekte- yağış düşmüştür. Bu miktar, normal koşullarda Antalya'ya yüz günde yağan yağış miktarına denk gelmektedir. Yaşanan felaket çok sayıda ilçemizde sel ve su taşkını yaratmış, kısa sürede bu kadar çok yağışın düşmesiyle de doğal afet meydana gelmiştir. Gece geç saatlerden itibaren başta Sayın Antalya Büyükşehir Belediye Başkanımız Muhittin Böcek, ilçe belediye başkanlarımız, Sayın Antalya Valimiz, Antalya Büyükşehir Belediyemizin ASAT, İtfaiye Ekipleri, Fen İşleri ve AFAD görevlilerimiz yaşanan afetin olumsuzluklarını gidermek adına çalışmalarına başlamıştır. Biz de milletvekilleri olarak Sayın Antalya Valimizle irtibat hâlindeydik. Antalya Büyükşehir Belediyesi birimlerine 5 bine yakın ihbar ulaşmış olup Büyükşehir Belediyemiz afet kapsamında 506 araç, 1.670 personelle müdahalede bulunmuştur, 1.600 aileye sosyal yardım yapmıştır. Yaşanan bu sel felaketinde iklim değişikliğinin etkilerini görmekteyiz. Ne yazık ki bunu önümüzdeki günlerde çok yaşayacağız, bu olağanüstü hava şartları gelecekte tüm dünyanın ve ülkemizin kaderi olacaktır. Bu kaderi yaşamamak adına daha kapsamlı, tüm paydaşların yer aldığı politikalara ihtiyacımız vardır.

Yaşanan sel felaketinde Aksu'da 211 çiftçimiz, yaklaşık 3 bin dekarlık tarım alanı da zarar görmüştür, seraları ve mahsulleri kullanılamaz hâle gelmiştir. Çiftçilerimizin zararlarının karşılanması çok acil ve elzemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SURURİ ÇORABATIR (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

SURURİ ÇORABATIR (Devamla) – Sadece TARSİM'i olan çiftçilerimizin değil, mülkiyet sorunu nedeniyle TARSİM'i olmayan çiftçilerimizin de mağduriyetlerinin giderilmesi gerekmektedir. Bu afette çok sayıda vatandaşımızın araçları, evleri, esnafın iş yerleri zarar görmüştür; sigortalı ve sigorta kapsamı dışında kalan tüm zararların karşılanması son derece elzemdir.

Yaşanan felakette en başından bugüne kadar büyük bir özveriyle çalışan tüm belediye çalışanlarımıza, itfaiye

ekiplerimize, AFAD görevlilerine emekleri için teşekkür ederim.

Antalya'mızda meydana gelen sel felaketi sonucunda oluşan hasar ve zararların en kısa zamanda tespit ve telafi edilmesi, gelecekteki olası afetlere karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi önem arz etmektedir.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çorabatır.

Son konuşma, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Kemal Çelik'in.

Buyurun Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; İYİ Parti Grubunun Antalya'da meydana gelen sel felaketinin sonucunda oluşan zararların tespit ve telafisi için Meclis araştırması açılmasına yönelik grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 13 Şubat 2024 tarihinde Antalya genelinde yaşanan sağanak nedeniyle öncelikle il merkezimizde ve ilçelerimizde sel ve su taşkınlarından etkilenen vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyorum, hayatını kaybeden 1 vatandaşımıza da Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette Antalya turizmin başkenti ve Antalya'da böyle şeyler yaşanmamalı ama maalesef yaşanmıştır ve Hükümetimiz her zaman tüm afetlerde olduğu gibi, gerçekten çabuk görev almış ve anında oraya müdahale etmiştir. Gerekli şeyler Sayın Valinin başkanlığında yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, yaşanan su baskınları genel olarak cadde ve sokaklardan gelen suların... Mevcut yağmur sularını drene eden sistemin yetersizliğinden kaynaklı olarak yağmur sularının yükselmesinin yer yer su baskınlarına neden olduğu görülüyor. Şimdi, Kepez'de metrekaresine 372 kilogram -bu önemli bir rakam- Muratpaşa'da 277 kilogram yağış düşmüştür. Bu, şubat ayında yağması gereken yağmurun maalesef 3 katıdır.

Değerli milletvekilleri, son yağışlarda metrekaresine düşen yağış miktarı en fazla 370. Maalesef, rögarlar temizlenmediği için geçitler su doldu ve 1 vatandaşımızın hayatını kaybetmesine sebep oldu. Şimdi size bazı şeyler söyleyeyim: Biliyorsunuz, 2009 yılı öncesi Antalya Büyükşehir Belediyesi bu rögarları bu şekilde yaptı. Her kanalizasyon da iki araba sığabilecek derecede büyük ama bunların her yıl hemen hemen... Bakın, bu, yapılan inşaat, 2009 yılı öncesi yapıldı; bu da şu anki durumu. Yani ne olması gerekiyordu? Hemen hemen her yıl rögar temizliği ihalesini Antalya Büyükşehir Belediyesinin yapması gerekiyordu ama maalesef, beş yıldan beri Antalya Büyükşehir Belediyesi bir defa rögar temizliği ihalesini yapmamıştır, yaptıysa ispat edin. Bir öncesini göstereyim. Bakın, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel döneminde sık sık rögar temizliği ihalesi yapılıyordu. Örneğin, burada var elimizde, bunu size gösterebiliriz ama şimdiki Büyükşehir Belediye Başkanı döneminde tek bir rögar temizliği ihalesi maalesef yapılmamıştır; bu çok acıdır ve ciddi bir olaydır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirin Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Burada da bakın, Menderes Türel döneminde yapılan rögar temizliği ihaleleri cadde cadde, sokak sokak sayılmış Sayın Çorabatır ve 74 tane sokağımız... Gülmeye gerek yok, aslında gülmemeniz lazım, gülünecek bir durum yok. Beş yıl içinde bir tek rögar temizliği ihalesi yaptıysanız geliniz, burada söyleyiniz. Onun için...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sel felaketi orada yaşanmadı biliyorsunuz, Kepez'de yaşandı.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Kepez de Büyükşehirdir, Kepez'deki görev de Büyükşehirdir, Döşemealtı'ndaki de Büyükşehirdir, Alanya'daki de Büyükşehirdir.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Rögarla alakası yok bunun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Maalesef Aykut Bey de o hatayı yaptı. Kepez de Büyükşehir, ASAT'ın görevi içindedir, Akseki de ASAT'ın görevi içindedir; bunu bile bilmiyorsunuz maalesef, bunu bilmeniz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve şimdiki bizim adayımızı suçlama yerine mevcut Belediye Başkanını suçlasaydınız Aykut Bey, daha iyi olurdu.

Ben şunu söylemek istiyorum: Hükümetimiz tüm afetlerde olduğu gibi olaya hâkimdir, anında müdahale etmiştir, tüm afetlerde tecrübelidir ve Allah'ın izniyle de en kısa zamanda yaralarımızı saracağız ama bu gerçeği de unutmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Bir dakika verdim ama buyurun, selamlayın Genel Kurulu.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Antalya'da "ASAT" diye bir kurum vardır; özel bütçelidir, genel bütçeden pay alır. ASAT sadece Muratpaşa'ya, sadece Kepez'e değil, Antalya'nın tüm ilçelerindeki altyapı, kanalizasyon hizmetlerini yapmakla görevlidir. Rögar temizliği de her yıl yapılmalıdır ama maalesef, beş yıl içerisinde Büyükşehir Belediye Başkanının başkanlığını yaptığı tek bir rögar temizlik ihalesi yoktur.

Bu nedenle bu önergeye "ret" oyu vereceğimizi ifade ediyor, herkesi de görevine davet ediyorum. Antalya da bunu en güzel şekilde değerlendirecek diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çelik.

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, cevap verebilir miyim?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkanım, bir dakikalık yerimden söz rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Çorabatır.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Yerimden sataşmadan dolayı bir dakikalık söz...

BAŞKAN – Ne dedi sataştı?

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – "Çorabatır" dedi, hitap etti.

BAŞKAN – "Çorabatır" dedi de isim söylemekle olmuyor.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – "Gerçeği yansıtmadı" diye, lütfen cevap... Rögarlarla ilgili...

BAŞKAN – Peki, buyurun, yeni bir sataşmaya mahal vermeden...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Tabii efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Aykut Bey de yine, sataşmadan...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Antalya Milletvekili Sururi Çorabatır'ın, Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Aslında ben, çok sataşmaya mahal verecek bir konuşma yapmamıştım çünkü yaşanan bu sel felaketi üzerinden de

siyaset yapmayı uygun görmüyorum hem Antalya adına hem Meclisimiz adına. Fakat Sayın Vekil, çok değerli hemşehrimiz orada bir atıfta bulundu bana. Çok teşekkür ediyorum.

Bir kere öncelikle hem Büyükşehirin hem diğer ilçelerimizin ve AFAD'ın çalışmalarına ve Valimizin çalışmalarına teşekkür ediyorum, onlar ellerinden geleni yaptılar.

Ben konuşmamda, kesinlikle ve kesinlikle sadece Kepez'deki bir alt geçitteki olaydan bahsetmiştim, hayatını kaybeden vatandaşımıza rahmet diledim. Kesinlikle orada bir ithamda bulunmamıştım. Ama rögar kapaklarıyla ilgili... Şimdi, malumunuz, Büyükşehir sınırı içinde 650 kilometre var, 19 ilçemiz var ve 19 ilçemizden Muratpaşa ve Kepez'de bu olay yaşandı. Sadece rögar kapaklarının taşmasından değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Sayın Vekilimin kendisi de söyledi "372 kilogram düştü." diye. Evet, çok önemli bir yağış miktardı, bunu sadece rögar kapaklarıyla değil... Sayın Bakan Yardımcımız da zaten Antalya'ya geldiğinde yaptığı açıklamada -eski Sayın Antalya Valimiz- bu yağış miktarını kesinlikle ve kesinlikle hiçbir altyapının kaldıramayacağından bahsetmişti. Ayrıca, yağışa ek olarak Düden Şelalesi'nin de taşması buna etken olmuştur. Yani rögar kapaklarının temizliğini yapmakla bunun önüne geçilemezdi, yağış miktarıyla alakalıydı. Büyükşehir Belediyesinin burada bir hatası yoktur, ilçe belediyesine de ben burada bir suçlamada bulunmadım. Ondan dolayı cevap vermek ihtiyacı duydum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Çorabatır.

Buyurun Sayın Kaya.

AYKUT KAYA (Antalya) – Kürsüden konuşabilir miyim?

BAŞKAN - Ne için, bir duyalım?

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın vekil belediye başkan adaylarıyla alakalı bir ithamda bulunduğumu söyledi, konuya açıklık getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Size ne dedi yani satışmayı gerektirecek olan ne Sayın Kaya?

AYKUT KAYA (Antalya) – İftira attığımızı, yanlış konuştuğumuzu söyledim.

BAŞKAN – Diğer vekile de yerinden verdim. Yani satışmadan vermiyorum, bir bilgilendirme faslından yapabilirsiniz, ben bir satışma görmedim.

İki dakikada yerinizden cevaplayın lütfen.

Buyurun.

30.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya Milletvekili Kemal Çelik'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Milletvekilimiz Kemal Bey, Kepez Belediye Başkanıyla alakalı yanlış ifadelerde bulunduğumu belirtti. Ben öncelikle hem Büyükşehir Belediyesinin hem ilçe belediyelerinin bu yaşanan felakette sınıfta kaldığını, Büyükşehir Belediyesinin yeterli bir şekilde altyapıya kaynak aktarmadığını belirtiyorum.

Dün ben Kepez'de Güneş Mahallesi ve Teomanpaşa Mahallesi'nde idim. Orada dere yataklarının üzerinde yapılaşmalar var, kaçak inşaatlar var, kaçak yapılaşmalar var. Bunların sorumlusu kimdir, ben kendisine sormak istiyorum. Oradaki kontrolsüz yapılaşmanın, imarlaşmanın sorumlusu kim, merak ediyorum.

Ben şunu ifade etmek istedim, bir latife yapmak istedim: Kepez Belediye Başkan adayınız, şu anda Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı adayınız dedi ki: "Antalya'ya altın çağını yaşatacağız." Ben de dedim ki: Bu zamana kadar bunu olduğunuz yerde neden yapmadınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Başkanım, ben de... İsmim geçti, ben de müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun, dinleyeyim lütfen.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – İsmimi söyledi, "Cevap versin." dedi.

BAŞKAN – Efendim, iki hatip de son derece temiz bir üslupla ve son derece düzgün bir şey söylediler. Ne bir satışmayı ne bir açıklamayı gerektirecek bir şey yok Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Hayır, Başkanım, "Bir cevap versin." dedi Aykut Bey, onu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Özellikle can kulağıyla dinledim. Onun için bence öbür türlü tartışmayı devam ettirmek olur.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – "Cevap versin." diyor Aykut Bey.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Satışma değil de bilgilendirme olabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun, maksat hasıl olmuştur.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Başkanım, satışma değil de bilgilendirme olabilir.

BAŞKAN – Daha sonra, daha sonra Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Başkanım, daha sonra biter zaten.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Başkan, buyurun sizi de dinleyeyim.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Efendim, bir dakikalık bölümde yaptığım konuşmayla alakalı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın'ın açılış konuşmasında şahsımı itham eden kelimeleri, cümleleri olmuştur, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – O oturum kapandı, normalde o oturum içerisinde söyleseydiniz olurdu...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Dışarıdaydım efendim.

BAŞKAN - ...ama ben yine de yerinizden bir bilgilendirme amaçlı, kendinizi ifade etmeniz için bir dakika söz veriyorum.

31.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Efendim, Sayın Günaydın "Ancak burada biraz evvel konuşan AKP milletvekili 'Muhalefet nereden emir aldıysa hep beraber ilçe' konuşuyor. diyor.' Allah akıl versin, Allah vicdan versin. Allah sana biraz insanlık öğretsin. Eğer ben Türkiye'nin böylesine kanayan bir yarasını gündeme almayacaksam acaba neyi konuşacağım? İlk kez ortak bir komisyon kurulmadı mı? Yani siyaset yapacağım diye insanlıktan çıkmamak gerekiyor." diye şahsımı hedef aldı. Ben konuşmamı tutanaklardan aynen

okuyorum: "Böyle bir durumdan bile siyasi kazanç sağlamaya çalışanlar var. Galiba meşhur ajanstan talimat geldi ki dün muhalefet söze 'Murat Kurum' diye başladı. Anlaşıyor ki İstanbul'da ateş bacayı sarmış." Ben "İliç" demiyorum, Sayın Murat Kurum'un itham edildiğini ve söz alan bütün muhalefet sözcülerinin Murat Kurum'dan bahsettiğini söylüyorum. Ben Sayın Günaydın'a ne diyeyim? "Kulaklarınızı temizletin." mi diyeyim, "Gözlük numaranızı değiştirin." mi diyeyim? Söylediklerimin bu kadar çarpıtılması medyada, kamuoyunda yanlış algı oluşturacağı için söz almak istedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Onları demeyin, onları dersiniz yeni bir sataşma olmuş olur.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Demedim efendim.

Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Efendim, vicdansızlıkla ve insanlıktan çıkmakla itham edilmişim. Biz, yaratılanı Yaradan'dan ötürü seven bir geleneğin temsilcileriyiz, biz "Gel, ne olursan ol yine gel." diyen Mevlâna'nın torunlarıyız, bunu hatırlatmak isterim. Eğer insanlıktan çıktıysam bu salonda ne işim var; velev ki insanlıktan çıktım, Sayın Günaydın'ın bu salonda ne işi var?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, ben de kısa bir söz alabilir miyim bu konuyla ilgili?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

32.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, aslında burada Sayın Baykan bizi de itham etmişti ama biz meseleyi uzatmamak için söz almadık fakat kendisi şimdi kendi sözünün üzerine söylenen şeye cevap veriyor. Biz de muhalefet olduğumuza göre... Şimdi, Sayın Baykan, bu konuşmanızda "Galiba meşhur ajanstan -o ajansın ne olduğunu ben bilmiyorum- talimat geldi ki bütün muhalefet söze 'Murat Kurum' diye başladı." diyerek bizi de bunun içerisine katmışsınız. Yani biz bunu hani önemsemedik, görmezden gelemiz filan dedik ama kendisi meseleyi uzatmak istiyor zannediyorum. Şimdi, ben de dün "Murat Kurum" dedim, gerekçesini de açıkladım. Yani İliç'te bu felaket oluyor ve burada bir ÇED raporu veriliyor, o ÇED raporunu veren, onaylayan kurumun başında da Murat Kurum var. Nasıl bir ÇED raporu bu? Yani bu, efendim, sülfürik asitli, siyanürlü atıklar Fırat kenarının 350 metre yakınında bir havuzda biriktiriliyor. Buna ÇED raporu veriliyor, tamam mı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani Murat Kurum'un burada ismini zikretmekten daha tabii ne olabilir? Fay hattının üzerine kuruluyor üstelik bu havuz yani bu 20'nin üzerinde kimyasal atığı bünyesinde barındıran bu toprakların biriktirildiği havuz bir fay hattında ve Fırat kenarının 350 metre yakınında kuruluyor ve bu rapor geçiyor. Burada Murat Kurum'dan bahsediyoruz; bundan bahsetmekten daha normal ne olabilir? Yani bu mu sizi rahatsız etti? Buradan çıkıp da şimdi, yok "meşru ajans"mı... Ne ajansı, ajans falan filan bilmiyorum. Sizin kimlerle, kimlerin başkalarıyla ilişkilerini filan bilmem ben ama böyle herkesi bir torbaya koyarak konuşma yapmaktan kaçınmanızı size salık veririm. Murat Kurum, şimdi, tabii İstanbul'da bunların da cevabını verecektir elbette yani bu yaptıklarının. Bu afetin -bu afeti demeyeyim- bu felaketin, işte, bir sürü sorumlusu vardır ama en tepede Sayın Erdoğan'dır, ikinci sorumlusu da bu ÇED raporunun altında bir anlamda imzası olan kurumun başındaki Murat Kurum'dur Beyefendi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Gül...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Tutanaklara bakarsanız tam olarak ne dediğimi anlarsınız, anlarsınız tam olarak; çarpıtıyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Baktım, tutanak elimde, tutanak elimde.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Çarpıtıyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Kardeşim...

Sayın Başkan, hâlâ "Çarpıtıyorsunuz." diyor.

BAŞKAN – Bir şey olmaz.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Bak, ben söz istemedim.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, tutanak elimde işte, tutanaktan okuyorum. Ben "İliç" demedim ki.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yok, bir kez daha oku.

ERHAN USTA (Samsun) – Burada, tutanak burada. Sizin gibi boşa konuşmuyoruz.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Her şeyi çok iyi biliyorsunuz siz.

ERHAN USTA (Samsun) – Evet, tabii tabii, sıkıştın değil mi?

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim, lütfen...

Buyurun Sayın Gül.

33.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Burada özellikle...

MEHMET BAYKAN (Konya) – Her şeyi çok iyi biliyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Baykan, lütfen...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Baykan arkadaşımız söylemediği bir ifadeden dolayı burada tutanakları ifade etmek üzere, bilgilendirmek üzere söz aldı çünkü kamuoyunda ya da farklı anlaşılma olmasın diye bunu tashih etmek üzere söz almıştır. Tabii, 9 vatandaşımız kurtarılmaya çalışılırken Sayın Murat Kurum, Türkiye'de hizmetler yapmış çok başarılı bir arkadaşımız, dün açıklamada da bulundu. Yani ÇED raporu "faaliyet izni" anlamına gelmemektedir. Vatandaşlarımızla arama kurtarma faaliyetleri sürerken konunun Sayın Kurum üzerine hemen taşınması bu anlamda gerçekten doğru bir konu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Şu anda temel gündemimiz, önceliğimiz bu konuda vatandaşlarımızın salimen

kurtarılmasıdır. Bu hususla ilgili, ajansla ilgili muhataplığını zaten tefrik etmiştir. Sayın Erhan Usta, CHP'yle aynı ajansta çalışmıyorsunuz herhâlde, o yüzden tefrik etmişlerdir. O anlamda size yönelik bir ifade olmadığını ifade etmişlerdir. Sadece kendisiyle ilgili bir durumu vuzuha erdirmek üzere söz almıştır. Ben de bunu ifade etmek istedim ayrıca.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - İzin verin, bir saniye arkadaşlar, taleplerinizi aldım. Önerinin bağlamından koptuk, şu öneriyi bir oylatıp söz vereceğim.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, tamam.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, 13 Şubat 2024 tarihinde Antalya'da meydana gelen sel felaketi sonucunda oluşan hasar ve zararların tespit ve telafi edilmesi, vatandaşların yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi, mevcut altyapı eksikliklerinin tamamlanması ve ilin olası afetlere karşı güvenli hâle getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla 14/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Ben, Sayın Başkan'ın az önceki ifadesini tutanaktan okudum zaten. Şu ifadede ne anlıyorsunuz arkadaşlar: "Galiba meşhur ajanstan talimat geldi ki dün bütün muhalefet -Sayın Gül- söze 'Murat Kurum' diye başladı." Yani burada şimdi biz neyi çarpıtıyoruz veya ne yanlış anlaşıldı, onu bilmiyorum. Hakikaten bu ajansın ne ajansı filan olduğunu bilmiyorum. Hayır, bir siyasi partiye söyleyecekse onu ayırarak söylemesi lazım. Bir de ben zaten İliç'le ilgili demedim. Yani bir yerlerden bize bir talimat geliyormuş... Ben Murat Kurum'un ismini dün ilk zikreden Grup Başkan Vekiliyim. Dolayısıyla bizi böyle bir şeyin içerisine falan katmaya kimse çalışmasın. Yani eğer başka bir şeyi kastediyorlarsa onu söylerler; o doğrudur, yanlıştır, o zaman muhatapı cevap verir ama böyle bir şeye cevap vermeme diye bir şey asla olamaz.

Bir de "ÇED raporu faaliyet izni değildir." diyemeyiz Sayın Gül. ÇED raporu olmazsa bu faaliyet olmazdı zaten. ÇED raporu verilmesi, oradan olumlu rapor alınması bu işin önünü açıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Alp.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Özür dilerim...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Buyurun.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekili adına konuşacaksınız zannediyorum ben.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Evet efendim.

BAŞKAN – Onu bir belirtirsek...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Evet, ben grup yönetimindeyim, Grup Başkan Vekilimiz adına konuşacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

35.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; İliç'te meydana gelen maden faciası üzerine Meclisimizde dünden beri yapılan müzakereler, bu müzakereler sırasında dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum üzerine yapılan ithamlar ve bu ithamlara AK PARTİ cenahından ve AK PARTİ yöneticilerinden gelen cevaplar aslında bize 2002 yılından beri ülkemizin ne mantıkla yönetildiğini ve bu AK PARTİ zihniyetinin nasıl büyük felaketlere, neden bu büyük felaketlere sebebiyet verdiğini çok iyi gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bitirelim lütfen.

Buyurun.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Efendim, bakın, 16 Ocak 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Anayasa Mahkemesi kararından size kısa bir hatırlatmada bulunacağım. Murat Kurum'un bunlardan neden sorumlu olduğunu... Tabii, siz Anayasa Mahkemesinin yetkilerini tanıımıyorsunuz, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmamasına dair kararları burada savunuyorsunuz, o yüzden tabii ki sizi bu çok ilgilendirmiyordur diye düşünüyorum ama bakın, Anayasa Mahkemesi Murat Kurum'u nerede sorumlu tutuyor? Karara göre... Erzincan ili İliç ilçesinde Çakmaktepe Kompleks Madeni Açık Ocak İşletmesi Kapasite Artış Projesi'ne Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 9/8/2018 tarihinde verilen "ÇED Olumlu" raporuna karşı Erzincan İliç halkı tarafından idare mahkemesine açılan bir dava var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Toparlıyorum efendim.

İdare mahkemesinde açılan davaya ret kararı verilmesi üzerine konu Danıştaya gidiyor. Danıştayın kararı onaması üzerine başvuru Anayasa Mahkemesine başvuruyor ve Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı veriyor. Şimdi, İliç'te canlarını kaybeden vatandaşlarımız hakkında verilen bu hak ihlali kararına -siz, daha geçen hafta, Anayasa Mahkemesi kararına uyulmamasına dair burada hepimiz el kaldırdınız- uyacak mısınız, uymayacak mısınız? Siz, İliç'in hakkını savunacak mısınız, savunmayacak mısınız? Sizin mahkemeniz... Danıştay 3. Ceza Dairesi bu karara uymuyordu ya, şimdi siz bu karara uyulmasını savunacak mısınız, savunmayacak mısınız? Siz hukuka uyulmasını savunacak mısınız, savunmayacak mısınız? Asıl gel, şimdi bunları tartışalım; gel, şimdi bunları tartışalım. (CHP sıralarından alkışlar) Bu karara uyulacak mı, uyulmayacak mı? Anayasa Mahkemesi kararına siz burada "vesayet" dediniz, siz "Anayasa Mahkemesi yüksek temyiz mahkemesi yetkisi kullanıyor." dediniz, siz "Anayasa Mahkemesi süper temyiz mahkemesi hakkı kullanıyor." dediniz, siz "Anayasa Mahkemesini kaldıracağız." dediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkanım, toparlamama müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun, son defa uzatıyorum sürenizi, bitirelim lütfen.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, siz liç halkının hakkını savunacak mısınız savunmayacak mısınız? Buyurun, işte buna cevap verin. Bırakın şimdi siz Kanal İstanbul'u, Murat Kurum'u; buna cevap verin. Anayasa Mahkemesi kararı burada tanınacak mı tanınmayacak mı? Asıl tartışma budur ve Meclisi de bunu tartışmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Alp.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Günaydın, Sayın Alp sizin adınıza konuştuğunu söyledi ve cevap hakkını kullandı. Şimdi siz talebinizi söylerseniz ona göre değerlendireyim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Talebim şudur: Yalnızca Grup Başkan Vekili olarak değil, aynı zamanda, adımları da geçirerek, "Günaydın" diyerek beni itham etti ve insanlıkla ilgili sözler kullandı. Arkasından da Grup Başkan Vekili, ilgili ajansın diğer partileri değil, Cumhuriyet Halk Partisini temsil ettiğini, dolayısıyla "Size göre bir şey yoktur." diyerek Cumhuriyet Halk Partisi Grubunu itham etti. Dolayısıyla 2 ayrı sataşma vardır, ben bunlar için söz talebinde bulunuyorum.

BAŞKAN – Birincisini bütün samimiyetle söylüyorum, Sayın Baykan konuşmasında sadece cevap verdi, şahsınıza bir hakaret yoktu. Partiye ilgili kısmına da Grup Başkan Vekili adına Sayın Alp cevap vermek istedi ve verdi. Ben yine size yerinizden bilgilendirme, açıklama için bir dakika söz veriyorum.

Buyurun.

36.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Konya Milletvekili Mehmet Baykan ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bizde "özrün kabahatinden büyük olması" diye bir şey vardır. Bir memlekette büyük bir acı yaşanıyor ve tüm siyasal partiler bunun bu memlekette, bu çatı altında dile getirilmesine sebep oluyorlar, buna katkı sunuyorlar. Bunu yaparken de o ÇED raporlarına, kapasite artırım raporlarına olumlu oy verenleri, olumlu katkı verenleri de deşifre ediyorlar. Şimdi, burada söylenen ne? Meşhur ajans -hangi ajansı kastediyorsa kendisini açıklamaya davet ediyorum- talimat vermiş, hep beraber buna gayret ediyormuşuz! Sayın Baykan'ın sözü yetmiyor, Grup Başkan Vekili de diyor ki "Sizi bağlamaz, diğerlerini..." "Meşhur ajans." dediğine göre CHP'yi kastediyor.

Şimdi Grup Başkan Vekiline de soruyorum: Hangi ajansı kastediyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Murat Kurum'un bu kazadaki sorumluluğunu ortaya koyabilmek için... Milletvekilinin ajanstan talimat aldığını söylemekle ayıp etmiyor musunuz? Bunlar çok açıktır, ayıptır ya, açıktır! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günaydın.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yok, mesele tamamlanmıştır.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Peki, tamam Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Barut, bir söz talebinizi görüyorum.

Buyurun.

37.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, yeşil mercimekte gümrük vergisinin sıfırlanmasına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ithalat sevdalısı AKP şimdi de yeşil mercimekte gümrük vergisini sıfırladı. Cumhurbaşkanlığı kararıyla yeşil mercimekte ithalatı serbest bıraktılar ve ihracatına da yasak koydular. Ülkemiz üreticisi ve tarımına kötülükleri bitmiyor. Yeşil mercimekle ilgili acı gerçeği şu veriler gösteriyor: Ülkemiz 1990 yılında 216 bin ton mercimek üretiyor ve büyük kısmını ihraç ediyordu, geçen yıl ise sadece 50 bin ton oldu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yani insanlık ve vicdan meselesi, söylediğim gibi, olacak bir şey değil yani.

MEHMET BAYKAN (Konya) – "Vicdansız" sözünü geri alın, Vicdansız" sözünü geri alın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Evet, evet! Sende olan bir şey değil yani.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Biz vicdanın kralına sahibiz beyefendi, "vicdansız" sözünü geri alın. Biz vicdanın kralına sahibiz, vicdansız olan sizsiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sende olan bir şey değil, sende olan bir şey değil; seni tanıyoruz, seni tanıyoruz tamam mı, konuşma fazla!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ben de sizi çok iyi tanıyorum, ben de seni çok iyi tanıyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Seni tanıyoruz biz, seni bütün grup tanıyor. Konuşup gidiyorsun ondan sonra, bilmiyor muyuz seni? Yaptığın da ayıp, şu gün tetikçilik yapmaya çalışıyorsun! İnsan biraz utanır ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ben de seni çok iyi tanıyorum. Utanacak birisi varsa o da sizsiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ne diyorsun ya, anlamıyorum, ne diyorsun? Beni tehdit mi ediyorsun sen, sen beni tehdit mi ediyorsun? Ne diyorsun, anlamıyorum, anlamıyorum ne diyorsun?

MEHMET BAYKAN (Konya) – Neyi tehdit ediyorum, çarpıtma, çarpıtma.

AYHAN BARUT (Adana) – Üstüne 35 bin ton yeşil mercimek ithalatı yapıldı.

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Barut.

AYHAN BARUT (Adana) – Yapılması gereken çok açık; üretime ve üreticiye destek vermek. Üretebiliriz; topraklarımız, havamız, suyumuz, çiftçimiz var. Tek şart, üretici odaklı düşünmek.

Ben "Batsın sizin ithalat ve dolar sevdanız." diyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, başka bir talebiniz var mıydı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben söyleyeceklerimi söyledim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.
VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, yerel yönetimlerde kadınların eşit temsiliyetinin önündeki engellerin araştırılması amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

15/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/2/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

15 Şubat 2024 tarihinde Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili, Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (4427 grup numaralı) yerel yönetimlerde kadınların eşit temsiliyetinin önündeki engellerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/2/2004 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz konuşacaklar.

Buyurun Sayın Boz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sevgili kadınlar ve saygıdeğer halkımız; kadınların siyasi temsili ve eş başkanlık araştırma önergemiz hakkında söz almış bulunuyorum.

Bugün hangi veriyi incerseniz inceleyin, hangi istatistik sonucuna bakarsanız bakın, sonucunda konu neye dair olursa olsun, hangi alana dair olursa olsun, mutlaka içerisinde kadınların erkeklerle göre daha dezavantajlı olduğuna dair bir sonuç ortaya çıkar, bununla karşılaşırız. Aynı zamanda, herhangi bir konuda ise kadınların erkeklerden -tırmak içinde- geride kaldığı, geride bırakıldığıyla karşı karşıya kalırız. İktidar, sadece eşitsizliği yönetmeyi ya da gidermeyi değil, kadınların siyasete katılımı yönünde politika yürütmediği gibi, yürütülen politikaların da önüne geçmekte, engellemekte. Her kürsüye çıkıp yerel yönetimlerden bahsettiğimizde, sarayın talimatıyla sömürge valileri gibi kayyum atanması ve kayyumların yapmış olduğu pratikler, kayyumların kadın kazanımlara yönelik saldırıları, seçme seçilme hakkının gasbı ve halk iradesinin gasbına değinmemiz, işte, tam da bu meseleden kaynaklıdır.

Kadınların siyasete katılımının dünya ortalamasına baktığımızda, yerel yönetimlerde yüzde 36, parlamento düzeyinde ise yüzde 26 olduğunu görüyoruz ancak Türkiye’de yerel yönetimlerde yani belediye meclislerinde bu oranın yüzde 11, Parlamentoda ise yüzde 20 düzeyinde olduğunu görüyoruz. Ancak burada yüzde 20’ye yakın bir dolayda olmasının da bu artışının sebebinin de Kürt siyasi hareketinin, Kürt kadın mücadelesinin bir kazanımı olduğunu, bir siyasi geleneğinin ürünü olduğunu da hatırlatmakta fayda var.

2019 yerel seçimlerinde toplam 3.257 belediye başkan adayı vardı ve ancak bunların sadece 652’si kadın adaylardı. Buradan baktığımızda bile, aslında bu politikaların ne kadar önünün kapatıldığını görebiliyoruz.

Bunların hepsi bir rakam ve veri, gerçeklik verinin çok daha ötesinde, hissedilen eşitsizlik ise daha da ağır. Daha da vahim olan bir mesele var ki iktidarın eşitsizliği gidermeye dair, en azından görünürde bile, küçücük somut bir adım atmasını göremiyoruz, bu konuda da çok hevesli olmadığı ortada. Bilakis, eşitsizliği derinleştiren politikaları devreye koyduğunu görüyoruz, toplumu belli bir tahayyüle doğru götürmeye çalıştığını da itiraflarından biliyoruz. Temsilî demokrasinin -temsilî düzeyde bile- temsil boyutunun bile tartışıldığı bugünde aslında bizim de tartışmamız gereken iki mesele var: Bunlardan biri eşitsizlik, diğeri ise kadının siyasetteki rolü; tabii ki bu, Kürt siyasi hareketinden de bağımsız değerlendirilemez.

Değerli milletvekilleri, deprem bölgesinde çok temel bir sorun vardı, sorumlular da genelde erkekler olduğu için kadınlar, kadınların taleplerinin görülmediğini, istediklerinin yerine getirilmediğine dair bir feryatta bulunuyorlardı, sitemde bulunuyorlardı. Yani deprem bölgelerinde bu kadar çarpıcı bir şekilde görünen mesele, aslında yaşamın her alanında kendini gerek örtük şekilde gerekse açık bir şekilde ortaya koyuyor. Yani burada söylemek istediğimiz şey şu: Kadınların giydiği, yediği, yaşadığı, duyduğu, söylediği görülüyor ya da görülmek istenmiyor, duyulmuyor ya da duyulmak istenmiyor. İşte, bu duyulmazlık ve bu görülmezlik üzerinden, aslında bir de siyasetçilik cenderesine tabi tutulmaya çalışılıyor. İşte, tam olarak bu siyasetçilik, siyasetçilik bırakma meselesine bir alternatif olarak kadınlarla birlikte üretilen bir eş başkanlık sisteminden bahsediyoruz; kadınların görülmemesine karşın görülmesini, öngörülür olmasını öneriyoruz. Eş başkanlık sistemi bir anlamda kadınların da bu gücünü açığa çıkarıyor. Sadece kadının veya erkeğin temsiliyeti meselesi değil, kadının ve erkeğin eşit iktidarı hiç değil; aslında, tam aksine, iktidarı eriten bir inşa var ortada çünkü kadın... Bu şekilde, eş başkanlık sistemiyle bir meclis oluşturuluyor ve bu meclis içerisindeki kararlar topyekûn meclisin kararıyla elde ediliyor ve böyle olunca tek bir iktidarın karar verme mekanizması alaşağı edilmiş oluyor; bu yüzden de iktidara karşı ve iktidarı eriten bir sistemdir diyoruz. Yani, burada kadının ve erkeğin eşit temsiliyetinin yanı sıra, aynı zamanda meclis sistemiyle birlikte kolektif olarak tabandan örgütlendiği bir sistemden bahsediyoruz.

Türkiye’de her şeyin iki hâli var: Söylenen ve gerçekte olan. Örneğin, CEDAW “kanuni eşitlik hâli” ile “gerçek eşitlik hâli” yaklaşımında bulunuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – CEDAW “kanuni eşitlik hâli” ile “gerçek eşitlik hâli” gibi bir ayırım yapıyor. Bu ölçüyle yaklaşıldığında, aslında, Türkiye’de de yine birçok şekilde sayılamayacak kadar çelişkiyi sıralayabiliriz.

Ayrıca, bizler de iktidarın tahayyül etmeye çalıştığını itiraf ettiği bu toplum düzenine karşı “Parlamento muhalefeti” ve

“toplumsal muhalefet” olarak da bir ayrım yapabiliriz. Bu anlamda, Parlamento muhalefetine yeterli olmadığı durumlarda toplumsal muhalefet mutlaka sözünü söyleyecektir; bunun öncü gücü de mutlaka kadınlardır, kadındır. Bugün Türkiye’de en örgütlü kesimin Kürt kadın hareketi olduğunu ve Türkiye feminist hareketi olduğunu biliyoruz yani bizler olduğunu biliyoruz. Her ne kadar eş başkanlık sistemi kayyum atanmasına gerekçe sayılarak, bu şekilde gösterilerek kriminalize edilse de biz şunu söylemeye çalışıyoruz: İktidarın yaratmaya çalıştığı karanlık tahayyüle karşı eş başkanlık sistemi güneş gibi doğuyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Boz.

Sayın Günaydın, bir talebiniz var; şimdi mi, sonra mı, yoksa geçmişte mi kaldı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yanlış olmuş Başkanım, herhangi bir talebim yok.

BAŞKAN - Tamam.

Sayın Vehbi Koç, sizin de bir talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Trabzon Milletvekili Vehbi Koç’un, Erzincan’da meydana gelen üzücü olaya, Marmara Denizi’nde kötü hava şartları nedeniyle bir geminin battığına, gemi adamlarının yıpranma haklarına ve koster filosunun yenilenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Erzincan’da meydana gelen üzücü olaydan dolayı hepimiz üzgünüz. İşletmeci kardeşlerimize, emekçi kardeşlerimize Allah yardımcı olsun, tez zamanda inşallah kurtuluşları görünsün.

Toplum olarak bugün de maalesef acı bir haberle karşı karşıya kaldık. Bir gemimiz Marmara Denizi’nde kötü hava şartları nedeniyle battı, 6 gemi adamı emekçimiz şu anda kayıp, arama devam ediyor. Ailelerine, camiamıza başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkanım, bu vesileyle bir mesaj vermek istiyorum. Gemi adamları zor şartlarda çalışıyorlar, geceleri yok, gündüzleri yok, cumartesileri yok, pazarları yok, tatilleri yok; ailelerinden uzak, sevdiklerinden uzak, yeni doğan çocuğunu bile görme şansı yok, bir ölüsü olmuşsa cenazesine gitme şansı yok. Dolayısıyla, ben bu kardeşlerimizin yıpranma haklarının kendilerine iade edilmesini, verilmesini istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım lütfen.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Diğer bir konu, son derece önemli, deniz ticaret filomuz maalesef çok yaşlandı, yaş ortalaması 35 ve üstünde bir rakam. Biliyorsunuz, deniz ticareti olmazsa insanlığın yarısı açlıktan, yarısı da soğuktan ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalır. Biz, özellikle küçük tonajlı Karadeniz’de, Akdeniz’de dolaşan gemilerimizin en kısa zamanda tekrar yenilenebilmesi için, “koster filosu” dediğimiz bu filonun yenilenebilmesi için Hükümetimizden gerekli desteği bekliyoruz.

Tüm emekçilerimize, kardeşlerimize selam ediyorum.

Tekrardan başımız sağ olsun, geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Geçmiş olsun.

Teşekkür ederiz.

Sayın iktidar partisi duymuştur bu talepleri(!)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, yerel yönetimlerde kadınların eşit temsiliyetinin önündeki engellerin araştırılması amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya konuşacaklar.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; DEM PARTİ’nin kadınların siyasete katılımıyla ilgili araştırma önergesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında bu konuyla ilgili Profesör Doktor Serap Yazıcı Hocamız konuşacaklardı ama bir rahatsızlıktan dolayı, geçirmiş oldukları rahatsızlıktan dolayı şu anda ben sizlerin huzurlarınızdayım.

Değerli milletvekilleri, toplumun temelini oluşturan ve toplumu dönüştürme gücüne sahip kadınlarımızın karar alma süreçlerinde aktif olarak bulunmalarının yolları mutlaka açılmalıdır. Bu hakları “pozitif ayrımcılık” gibi tanımlamalar üzerinden yapmak da bir lütf gibi anlaşılmaktadır ki buna çok itibar edilmemelidir. Kadınlarımızı yüreklendirecek, onları teşvik edecek, potansiyellerini ortaya çıkaracak ve toplumun kadın-erkek herkesin omuzlarında yükselecek değerleriyle birlikte sosyal ve siyasi ortam oluşturulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, temel hak ve sorumluluklar açısından kadın-erkek arasında bir ayrım yoktur. Toplumda ehliyet ve liyakat sahibi büyük bir insan kaynağından istifade edilebilmesi amacıyla hareket edilmelidir. Kadınların siyasette yer almaları, belki de toplumun yarısını oluşturan bir kesimin taleplerini doğrudan siyaset yapıcılara iletebilmeleri, siyasette karar alıcı durumda olmaları, kendilerini ilgilendiren veya toplumun genelini ilgilendiren konularda daha doğru önerilerde bulunmalarının önünü açacaktır. Kadınların toplumsal alanda daha görünür olmaları bu açıdan elzemdir. Zira ancak kadınların etkin olduğu bir toplumda gelişme sağlanabilir. Sadece biz siyasilere değil politik yaşama uzak toplumsal kesimlere de önemli görevler düşmektedir. Kadınların ekonomik, toplumsal, kültürel, eğitim ve sağlık gibi alanlarda etkin şekilde rol alabilmeleri, aynı anda diğer bütün alanlarda olduğu gibi siyasal alanda daha da etkin olmalarını sağlayacaktır. Kadınların siyasete katkıları için her türlü altyapı oluşturulmalıdır. Siyasetin Hazreti Hatice vizyonuna, Nene Hatun duruşuna ve Halide Edip Adıvar’ın direniş ruhuna ihtiyacı vardır. Temeli şefkat ve merhamet olan inancımızın bu değerlerini adalet ve hakkaniyetle harmanlayıp kadının gücüne güç katarak güçlü bir toplum, güçlü bir gelecek inşa edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, yerel seçimlere gidiyoruz. Biz de Saadet ve Gelecek Partileri olarak, yeterli olmasa da arzu ettiğimiz düzeye ulaşmasa da il, ilçe, belde ve meclis üyeliklerinde kadın adaylarımızla milletimizin huzurundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın lütfen.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Yerel seçimlere giderken şu örneği de vermek istiyorum: Hazreti Ömer, o dönemin koşulları düşünüldüğünde hayal bile edilemeyecek şekilde Şifa bint Abdullah'ı pazar denetimi için görevlendirmiş ve kadının yerel yönetimlerde, siyasette, toplumsal hayatta nasıl etkin olabileceğine dair önemli bir örnek vermiştir.

Bu vesileyle, ben kadınlarımızın siyasette varlığının daha güçlü bir şekilde olması gerektiğine dair kanaatlerimizi ifade ediyor ve bozkırın tezenesi merhum Neşet Ertaş'ın sözüyle sözlerimi tamamlıyorum: "Kadınlar insandır, biz insanoğlu." diyordu, Allah rahmet eylesin tekrar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, biz genelde Grup Başkan Vekilleri olarak, böyle kadınla ilgili bir husus geldiğinde, böyle bir konu geldiğinde kadın milletvekillerimizi konuşmaya çıkarıyoruz. Ben de bugün bir kadın milletvekili arkadaşımızdan bu grup önerisi üzerine konuşmasını talep ettim, o da şunu söyledi bana: "Ya, kadınların meselesini biz kadınlar konuşuyoruz, siz erkekler engel oluyorsunuz, çözümüyorsunuz meseleleri; siz konuşun ki şu mesele çözülsün." Ben de onu haklı gördüm ve onun üzerine bu konuşmayı ben yapmaya karar verdim.

Tabii, burada, siyasette kadınların temsili meselesi hakikaten önemli bir mesele. Sadece siyasette değil tabii, biz, kadınların iş alanında yani meslek hayatında, ne bileyim, hayatın her safhasında, esasında baktığımızda hakikaten dezavantajlı konumda olduğunu görüyoruz.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Ben 3 kız çocuğu babasıyım. Dolayısıyla, ben, bu kadınlara karşı yapılan haksızlıkların tamamının giderilmesini istiyorum, burada adalet istiyorum, hatta mümkünse pozitif ayrımcılık istiyorum en azından çocuklarımız için; bu da işin latifesi idi.

Şöyle bir çalışma var, ampirik çalışma, geneline ilişkin söyleyeyim: Yer altı kaynakları nedeniyle üst gelir grubunda olan ülkelerin dışındaki ülkelerde eğer kadın istihdamı belli bir eşğin üzerinde değilse o ülkelerin hiçbiri üst gelir grubuna geçemiyor. Dolayısıyla hakikaten kadınların mutlak surette çalışma hayatının içerisinde olması gerekiyor, kadınların emeğinden, iş gücünden mutlak surette faydalanmamız gerekiyor.

Şimdi "Eşit temsil siyasetin temsilinde nasıl?" diye bakınca şimdi -arkadaşlar verileri çıkardılar- hakikaten Türkiye'de belli bir gelişme var. Mesela, 2002 Genel Seçimleri'nde -Parlamento açısından söylüyorum- kadın temsili yüzde 4,4'müş; 2007'de 9,1'e çıkmış, bu artarak en son genel seçimlerde yüzde 19,9 olmuş ama bu hâlâ dünya ortalaması olan 26,5'un altında. Dolayısıyla bunları, buraları bizim geliştirmemiz lazım. Şimdi, Türkiye Parlamentosu kadın temsili açısından 186 ülke arasında 131'inci sırada yani bir gelişme var ama çok aşağılardayız, hakikaten çok kötüyüz.

Cinsiyet eşitsizliği raporuna göre de siyasal güçlenme alt endeksinde de Türkiye 146 ülke arasında maalesef 118'inci sırada, Avrasya ve Orta Asya bölgesel sıralamasında Türkiye sonuncu.

Kadınlar hele hele yerel seçimlerde çok az yani adaylık başvurusu da yapamıyor özellikle ekonomik sıkıntılardan dolayı. Bu, zaten üzerinde konuşmamız gereken bir konu yani sadece kadında değil, erkekte de. Yani siyasetin bu kadar pahalı olması, pahalı yapılıyor olması, maliyetli bir iş olması aslında birçok insanın belki siyasete girmesini de engelliyor.

Tabii, biz en azından Parlamentoda temsil açısından -diğer partileri bilmiyorum da- genel başkanı kadın olan bir siyasi partinin temsilcileriyiz. Aslında bizim Genel Başkanımızın da bu kadın temsiliyeti oranını artırma konusunda çok ciddi gayretleri olduğunu biz de biliyoruz bu ama nasılsa, bir şekilde olmuyor ama hakikaten bu konunun temel nedenlerine inilip araştırılması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Erkekler izin vermiyor!

ERHAN USTA (Devamla) – Evet, yani bu konu hakikaten araştırılmalı ve "Bu temsiliyeti nasıl artırırız?" diye bunların yolunu hep beraber aramamız gerekir diye düşünüyorum.

Tabii, bu grup önerisinde bizim katılmadığımız bir eş başkanlık meselesi var. Bu eş başkan meselesine biz siyasi parti olarak çok sıcak bakıyor değiliz. Yani eğer mümkünse bizdeki gibi tek başkan olsun ve kadından genel başkan yapmanızı tavsiye ederiz değerli arkadaşlar sizlere de.

Dolayısıyla ben bu önerinin aslında bu anlamıyla önemli olduğunu düşünüyorum ve bunu da milletimizle paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz de eş başkanlığa geçmenizi öneriyoruz Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Erhan Bey, bir kadın grup başkan vekili de istihdam ediyoruz sizden.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Aliye Timisi Ersever.

Buyurun Sayın Ersever. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Sayın Başkan, DEM PARTİ grup önerisi üzerine, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyet bir kadın devrimidir; Anadolu aydınlanmasının, cumhuriyetle birlikte yakalanan büyük başarıların ve değişimin altında bu devrimin itici gücü vardır. Bugün olduğu gibi o yıllarda da kadınların toplumsal ve siyasal yaşamda yer almasına karşı çıkanlar vardı. Ancak Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ileri görüşüyle 3 Nisan 1930'da yerel yönetimlerde kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi, daha sonra da bir dizi devrimle bunlara devam edildi. Gelin görün ki cumhuriyetin bütün kazanımları gibi kadınlara sağlanan haklar da 2002 yılından itibaren sistematik bir saldırıyla karşı karşıya kaldı; AK PARTİ sözcülerinin kadınlara ilişkin sözlerini hatırlamak bile bu saldırıyı göstermeye yeter.

Değerli milletvekilleri, her geçen yıl kadın erkek eşitsizliği artıyor, bu sorun giderek derinleşiyor. Bu sorunları çözmenin en etkin, kalıcı araçlarından biri de eğitimidir fakat görüyoruz ki okullarımızda toplumsal cinsiyet eşitliği dersi verilmesi gerekirken sizler haremlik selamlık uygulamaların önünü açacak, çocukları çağdaş dünyadan kopartacak ÇEDES gibi projelerle karşımıza çıkıyorsunuz. Daha yakın bir tarihte bu Parlamenta kadının cinayetlerinin araştırılması ve bu konuda gerekli önlemlerin alınması için bir araştırma önergesi getirdik, onu bile reddettiniz. Sizin bu konuya duyarlı olmanız için daha kaç kadın hayatını kaybedecek, onu da bilemiyorum.

Değerli milletvekilleri, 17 bakanın yer aldığı kabinde yalnızca 1 kadın bakan var, 68 bakan yardımcısından sadece 4'ü kadın, 208 üniversitemizin 19'unda kadın rektör görev yapıyor, bilime yön veren TÜBİTAK'ın Yönetim Kurulunda bir tek kadın yok,

kadın vali sayısı 3 veya 4'ü geçmiyor. Bu örnekleri çoğaltmamız mümkün. Bu anlamda samimi değilsiniz, laf çok ama icraat yok. Size rağmen değiştirmemiz gereken bir tablo var. Bugüne kadar görev yapan 11.985 milletvekilinden sadece 717'si kadın, bu tablo değişmeli. 1930'dan beri yapılan 19 yerel seçimde 32 bin belediye başkanı seçildi, bunlardan sadece 156'sı kadın, bu tablo değişmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Devamla) – 50.217 mahalle ve köy muhtarının yüzde 2'si kadın, bu tablo da değişmeli. Bu değişimin önündeki en büyük engel, kadınları eve hapsedmek isteyen, kadınlara sadece anne rolünü uygun gören, kadınların devlet yönetimine katılımını zorlaştıran kör ve köhne zihniyettir. İster kabul edin ister kabul etmeyin, kadınlar vardır ve her yerde var olacaktır. Nasıl kadınlar bu ülkenin kurtuluş ve kuruluşunun mayası olduysa değişimi bundan sonra da kadınlar yaratacaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ersever.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Çiğdem Erdoğan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Erdoğan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM ERDOĞAN (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce Erzincan ve Antalya'da yaşanan toprak kayması ve sel felaketi sebebiyle yaşamını yitiren vatandaşımıza Allah'tan rahmet diliyorum, aziz milletimize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

Kıymetli milletvekilleri, kadınlarımızın her alandaki varlığıyla toplumun bütünü dolayısıyla erkekler için de sosyal refah artacak, ülkesel kalkınma hızlanacaktır. Bu itibarla, bizler politika üreticiler olarak kadınların toplumsal hayatın her alanına katılımının önündeki engelleri kaldırmalı, onlara eşit fırsatlar sunmalıyız. Bu noktada Türk kadınının siyasete katılımına ilişkin bir hususun da özellikle altını çizmek istiyorum. DEM PARTİ Grubunun vermiş olduğu Meclis araştırması önergesinin gerekçesinde yer alan cumhuriyet rejiminin kadınlara seçme ve seçilme hakkını lütfetmiş gibi bir tarih yazımı kullandığına dair ifadeleri cumhuriyetin kazanımlarına haksızlık olarak görüyorum. Türk kadını tarihin her safhasında ve her sahasında vatani ve milleti için hiçbir fedakârlıktan geri durmamıştır. Bu uğurda gerektiğinde ön saflarda her türlü cefaya ve çileye katlanmasını bilmiştir. Denilebilir ki seçme ve seçilme hakkı Türk kadınının Millî Mücadele ve kuruluş yıllarında ortaya koyduğu destansı kahramanlığın doğal bir sonucudur. Zira unutulmamalıdır ki Türk kadını cumhuriyetle birlikte seçme ve seçilme hakkını sözde gelişmiş Avrupa ülkelerinden çok daha önce elde etmiştir.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ olarak son yirmi iki yılda kadınların siyasette aktif olarak rol almasını yerel ve merkezî siyasetin olmazsa olmaz parçası olarak gördük. Bu kapsamda, siyasetin sadece seçilmiş organlarda yapılabileceği kısıtıyla kadınlarımızı sınırlandırmadık. AK PARTİ 6 milyona yaklaşan kadın üyesiyle siyasi faaliyetlerini sokakta, mahallede, ilçede ve illerde yoğun bir şekilde yürütmektedir, illerde siyaset akademileriyle kadınların siyasete katılımını desteklemektedir. AK PARTİ'nin kadın üye sayısının başka hiçbir partiye kıyaslanamayacak kadar yüksek olması da kadınların siyaset yapmak için hangi partiyi tercih ettiğinin açık bir göstergesidir. Kadınlarımız, siyasette yol alabilecekleri ve kendilerini ifade edebilecekleri partinin AK PARTİ olduğunun bilincindedir. Malum olduğu üzere, ülkemizde temel bir insan hakkı ihlali olan başörtüsü yasağı kadınların siyasal alanda aktif olarak var olmalarını sağlayacak kanalları uzun süre önünü kapatmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Yaşam hakkı ne oldu peki? Kadınların yaşam hakkına ne oldu?

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Devamla) – 2013 yılında kamusal alanda başörtü yasağının kaldırılması, başörtülü kadınların eğitimdeki, çalışma hayatındaki ve özellikle siyasetteki mevcudiyetinin artırılmasını sağlayan çok önemli gelişmelerden bir tanesidir. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da söylediği gibi, kadınsız siyaset, kadınsız demokrasi yalnız kadınlar için değil toplumun bütünü için bir haksızlıktır, bir adaletsizliktir. Kadınların ve gençlerin içinde olmadığı bir demokrasi sürdürülemez.

Sayın milletvekilleri, sözlerime son verirken Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı olarak vurgulamak isterim ki kadınların siyasette artan varlığıyla Türkiye Yüzyılı'nın bir kadın yüzyılı hâline gelmesi için hiç durmadan çalışmaya devam edeceğiz.

Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Erdoğan.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir kadın önergesinde bir kadın milletvekiline cevap vermek istemem ama şunu ifade edeyim: Bu ülkede kadınlara dair ne varsa, Medeni Kanun'dan totalim seçme-seçilme ve diğer bütün haklara kadar hepsi bu ülkedeki çeşitli renklerden, çeşitli kesimlerden, farklı inançlardan, farklı halklardan kadınların ortak mücadelesiyle olmuştur ve bugün, ne yazık ki çizildiği gibi bir pembe tablo yoktur. Her gün erkek şiddetiyle kadınlar katlediliyorlar. En son, altı aylık hamile eşini öldüren kişi tahliye edildi.

O nedenle, bu meselede hangi siyasi partiden olursa olsun ben kadın milletvekillerini kadınların yanında, kadın özgürlüğünün yanında, kadın yaşamının yanında ve kadın haklarının yanında yer almaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Koçyiğit.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, yerel yönetimlerde kadınların eşit temsiliyetinin önündeki engellerin araştırılması amacıyla 15/2/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, Artvin'in Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santralleri projesinin bölgeye verdiği zararların tespiti ve genel olarak bölgedeki doğa katliamının önüne geçilmesi amacıyla 6/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/2/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/2/2024 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, Artvin'in Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santralleri projesinin bölgeye verdiği zararların tespiti ve genel olarak bölgedeki doğa katliamının önüne geçilmesi amacıyla 6/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (239 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerini önüne alınarak görüşmelerinin 15/2/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a İdare Amirliği görevinde başarılar dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan, tebrik ediyoruz İdare Amirliği görevinizi, başarılar diliyoruz.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve arkadaşları tarafından, Artvin'in Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santralleri projesinin bölgeye verdiği zararların tespiti ve genel olarak bölgedeki doğa katliamının önüne geçilmesi amacıyla 6/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 15 Şubat 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; HES projeleri ne yazık ki Karadeniz'in bir kaderi. Yani eğer Karadeniz'de çevreyi katletmek istiyorsanız HES projesi yapacaksınız. Buna ilişkin ne yazık ki böyle sabıkalı durumlar var.

Ben, geçtiğimiz aylarda Arhavi'de, Çifte Köprü'de yaptığımız basın açıklamasında Arhavili hemşehrilerime söz vermiştim: Bu sorunu gündeme getireceğiz, Parlamento gündemine. Bu sözümü yerine getirdiğim için çok mutluyum.

Değerli arkadaşlarım, özellikle Çamlıca projesi, Agara Deresi üzerinde yapılan projeler ve özellikle bir doğa harikası olan yerlerde yapılan HES projeleri ne yazık ki doğayı katletmekte. Arhavililer yapmış oldukları basın açıklamalarıyla -sadece çevreciler değil, her katmandan kesimler- bu konudaki ihtirazi kayıtlarını ortaya koymalarına rağmen ne yazık ki duvara konuşuyorlar -oradan ses var- herhangi bir ses gelmiyor değerli arkadaşlarım. Bu nedenle, bu konuda bir şey yaptılar, dediler ki: "Burada ağaç kesimi olmaması gerekiyor." Bizim orada araziler çok eğimli, yüzde 70, yüzde 80'e varan eğimli araziler var. Eskilerin "yasak" diye tabir etmiş olduğu ağaç kesiminin yapıldığı yerlerde heyelan gelecektir. Aynı bugün Erzincan İliç'te yaşanan bir felaketin yeniden meydana gelmesine ilişkin ihtirazi kayıtlar koydular ama ne yazık ki buna ilişkin herhangi bir işlem yapılmadı değerli arkadaşlarım. Karadeniz'de biz derelerden suları alıyoruz, beton kanallara hapsediyoruz, her türlü orman kesimi yapıyoruz. Arhavililer, Hopalılar, Artvinliler diğer ilçelerdeki HES projelerine karşı çıkıyorlar. Buna ilişkin ihtirazi kayıtlarımı burada ifade etmek istiyorum.

Bakın, dünden beri, felaketin olduğu andan itibaren birtakım tespitler yapılıyor burada ama bir şey unutuluyor değerli arkadaşlarım: Ben Artvin Cerattepe'den bu tarafa doğru madene ilişkin bütün davalarda avukatlık yaptım. Buna ilişkin "ÇED Olumlu" kararlarına karşı "ÇED Gerekli Değildir" kararlarına karşı idari yargıda veya yargıda yapılmış olan davalarda çözüm bulabilmek sonuçsuz arkadaşlar. Maden projelerini, HES projelerini yapanlar arkalarına yargıya almışlar, açıkça ifade edeyim. "Neden?" dersanız, onu ifade edeyim. Bakın, eğer siz yargıda bu kararları iptal ettirseniz "ÇED Olumlu" kararını iptal ettirseniz, "ÇED Gerekli Değildir" kararını iptal ettirseniz bile arkasından Orman Bakanlığının (2009/7) sayılı bir genelgesi var arkadaşlar; bu kararı iptal etseniz, elinize bu kararı alsanız, aynı bizim Cerattepe'deki gibi "Biz ilgili şirketi buradan kovduk." desanız bile -İliç'te de aynı şeyler tekrarlanıyor- karar kesinleştikten sonra yargıdan, Danıştaydan geçtikten sonra bile bir genelge yayınlıyor Orman Bakanlığı değil arkadaşlarım. Deniliyor ki (2009/7) sayılı Genelge'de: "Şunları şunları tamamlama, o ilk mahkeme kararındaki eksiklikleri gider. Bunları, eksiklikleri giderdikten sonra eski süreci de tamamlama yani toplantı yapma, halkı çağırma, buna ilişkin eksiklikleri giderme, sadece orada bahsedilen eksiklikleri usulen de olsa gider, üç gün içerisinde Bakanlığa gönder." Bakanlık üç gün içerisinde "Tamamdır." diyor. Sayın Gökhan Günaydın Başkan bu işi iyi bilir, bu konuda Bakanlıktan gelmiş bir tane olumsuz karar yok değerli arkadaşlarım. Sayın Başkan, neden böyle? E, çünkü dostlar alışverişte görsünler diye. Ne yapıyorlar? Siz yargıda bunu aşsanız bile... Biz, Cerattepe'de bunu aştık "Cerattepe'de çivi çakamazlar, herhangi bir şey yapamazlar." dedik, (2009/7) sayılı Genelge'yi getirdiler, mahkeme kararlarına "kaziye-yimuhkeme" dediğimiz maddi anlamda kesin hüküm teşkil eden kararlara rağmen getirip önümüze cenazeyi koydular. Bir de ihale yaptılar. İhaleye fesadı vatandaşlar karıştırdı, buradan açık ifade ediyorum: Arkadaşlarım, devlet ihaleye fesat karıştırdı. Türkiye Büyük Millet Meclisinden ifade ediyorum: Devlet ihaleye fesat karıştırdı. (CHP sıralarından alkışlar) İş adamının siyasette ortağı olmazsa, siyasette bir şerik olmazsa, ahlaksız iş adamı ile kirli siyasetçi iş birliği yapmazsa bunlar olmaz değerli arkadaşlarım.

Bakın, bu işi yapan, İliç'te bu işi yapan firmanın bir tane daha ayağı var Artvin'de, Hod Maden'de; aynı işi orada yapmaya çalışıyorlar. Aynı konuda bizim itirazlarımız var. Bakın, burada baraj maraj yok, toprak siyanürle karıştırılmış, bir yandan

da çevre yok edilmeye çalışılıyor, buna ilişkin feryatlar ileri sürülüyor. Benim yöremde de Hod Maden’de aynı firma değerli arkadaşlarım. Dün açıklama yapmış “Ben Artvin’de -sadece Artvin için demiyorum- başka yerlerde maden geliştirme çalışmalarına fazlasıyla devam edeceğim.” diyor. Bunu nereden alıyor değerli arkadaşlar, hangi cüretle bunu yapabiliyor? Siyasi desteği almayan, siyasetten destek almayan bir iş adamı kalkıp da 9 can -sizin beyanlarınıza göre- kaybına rağmen hemen ertesi gün “Ben madencilik faaliyetine devam edebilirim.” diye nasıl diyebilir değerli arkadaşlarım? Niye diyebilir? Çünkü siyasetten destek alırsa diyebilir. Bu konuda Türkiye’deki vahşi madencilik ve HES projelerine karşı “Dur!” diyebilmek için önce yargı mevzuatını değiştireceğiz, Orman Bakanlığının (2009/7) sayılı Genelgesi’ni yırtıp çöpe atacağız arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Vatandaşlarımızın bütün faaliyetlerini sona erdirdiler, arkasından da bir felaket olduğu zaman dediler ki: “Çok üzgünüz.” İşte, bunlara “Dur!” diyebilmek için bu anlayışın, bu yargı mevzuatının bir an önce değişmesi gerekir. Evet, o ÇED projelerinin altında imzaları olanları yargılayacak cumhuriyet savcısının da veya onları ifadeye çağırarak cumhuriyet savcısının da alınandan öpüyorum; nerede öyle cumhuriyet savcısı! (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkede bir cumhuriyetin savcıları var, bir de Sayın Bakanım, cumhuriyetin avcıları var; biliyorsunuz siz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim Sayın Bayraktutan.

UGUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bakın, Karadeniz’de buna ilişkin yargı kararlarında avukattık, dedik ki: Bakın, bu yargı kararlarını aldık, bir daha buralara giremez bu ahlaksızlar. Ama ne yaptılar? Bu genelleğe dayanarak, bu Bakanlık genelgesine dayanarak her türlü ahlaksızlığı yaptılar değerli arkadaşlarım. Ortamı katlettiler, HES’lerle, derelerimizi katlettiler, balıklarımızı yok ettiler, arıcılık faaliyeti yapan bütün yurttaşlarımızın bütün faaliyetlerini sona erdirdiler, arkasından da bir felaket olduğu zaman dediler ki: “Çok üzgünüz.” İşte, bunlara “Dur!” diyebilmek için bu anlayışın, bu yargı mevzuatının bir an önce değişmesi gerekir. Evet, o ÇED projelerinin altında imzaları olanları yargılayacak cumhuriyet savcısının da veya onları ifadeye çağırarak cumhuriyet savcısının da alınandan öpüyorum; nerede öyle cumhuriyet savcısı! (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkede bir cumhuriyetin savcıları var, bir de Sayın Bakanım, cumhuriyetin avcıları var; biliyorsunuz siz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bayraktutan.

Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun, buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen grup önerisi hakkında Saadet-Gelecek Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Artvin şehrimiz doğası, suyu, havasıyla Karadeniz’in göz bebeği şehirlerden biridir. Bir Artvinli olarak şunu söylemeliyim ki bu doğal güzellikler maalesef plan ve programdan yoksun, istişare süreçleri işletilmeden, çevreye vereceği zararlar iyice araştırılmadan yapılan hidroelektrik santralleriyle aynen altın için Cerattepe’de yapıldığı gibi mahvedilmeye çalışılmaktadır.

Daha önce, ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi, Karadeniz’de ve Artvin bölgesinde de HES projeleri yapılmış ve uygulamaya konulmuştur. Bu projelerin yürütülme sürecinde karşılaşılan çevre sorunları herkesin malumudur. Bitki örtüsünün zayıflaması, derelerin kuruması, sularımızdaki balık çeşitliliğinin azalması gibi birçok sakıncayı içerisinde barındırmaktadır. Bu projelerin yenilerinin yapılmasına bölge halkı haklı olarak karşı çıkmaktadır. Belediye Meclisinde AK PARTİ’li üyelerin dahi itiraz ettiği bu santral kararlarının gözden geçirilmesi, vatandaşların şikâyet ve taleplerinin dinlenmesi, bu konuda Meclisimizin bir araştırma komisyonu kurarak zenginliklerimizin korunmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Ülkemizin enerji ithalatçısı bir ülke olduğu, gelişmekte olan ülkelerin de enerji ihtiyacı olduğu elbette bir hakikattir. Artvin özelinde Karadeniz Bölgesi’nin hidroelektrik anlamında kuvvetli bir potansiyele sahip olduğu bilinmektedir. Fakat bu enerji ihtiyacının karşılanmasının tek yolu sit alanı ilan edilmesi kararı alınan bölgelerin tahrip edilmesi midir? HES konusunda itirazlarımızı dile getirdiğimizde Hükümet bize dünyadan örnekler getirebilir; dünya genelinde enerji üretimi konusunda en çok kullanılan yöntemlerin başında geldiğini söyleyebilir. Peki, dünya genelindeki örnekler, bizde olduğu gibi doğa katliamlarına yol açmak, biyolojik çeşitliliği engellemek, yüzlerce endemik bitkinin yer aldığı bölgelerin bitki örtüsünü zayıflatmak gibi sonuçlara yol açmakta mıdır? Hidroelektrik santralleri dışında, özellikle rüzgâr ve güneş enerjisi gibi temiz enerji kaynakları vardır ve bu bölgede bunlar da değerlendirilebilir. Ayrıca, Artvin’de Çoruh Nehri üzerinde yapılan 5 büyük barajla zaten tabiata yeterince müdahale edilmişken ve 2 gigavat enerji üretimi yapılabilirken hiç olmazsa küçük derelerimizi bize bırakın da onları kurutmayın.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde enerji güvenliği için yatırımlar yapılırken enerjinin israf edilmemesi konusunda da başta kamu olmak üzere herkesin üzerine düşeni yapması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Sözlerime son verirken, Artvin ve Artvin halkına yapılan bu kötülüğün durdurulmasını, tabiata ve halka rağmen yapılan hiçbir faaliyetin uzun vadeli bir fayda sağlamayacağını ve geri dönüşü olmayan zararlar vereceğini belirterek Meclisimizi bu konuda inisiyatif almaya davet ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Torun.

İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

CHP Grubunun önerisinde Artvin Arhavi ilçesinde bulunan hidroelektrik santralleri projelerinin bölgeye verdiği zararların araştırılması istenmektedir. Endişe duyulan bölge doğasıyla, tabiat varlıklarıyla ülkemizin en iyi köşelerinden biridir. AK PARTİ’nin rantiyeci zihniyeti, bölge halkının geleceğini tehlikeye atmakta, Artvin’in, Artvinlilerin doğasını kirletmektedir.

Peki, HES’lerin çevreye etkileri nelerdir? HES projeleri, ağaçların kesilmesi, yüzey suyunun doğal akışının kesilmesi, nehir ve derelerin akış yollarının değiştirilmesi sebebiyle yüzey sularının kurumasına yol açmaktadır. HES’ler etrafındaki canlı türlerinden kimisinin ölmesine, kimisinin de zarar görmesine sebep olmaktadır. HES’ler kurulurken de doğaya büyük zararlar vermekte, kurulduğu bölgeyi talan etmektedir. Yasal mevzuat gereğince inşaat sırasında çıkan hafriyat atıklarının belirlenen alanlarda depolanması gerekirken ulaşım masrafı, zaman kısıtlaması ve denetim mekanizmalarının eksikliği nedeniyle çoğu HES inşaatlarında hafriyat dere yataklarına dökülür. Bu durum dere yatağının dolmasına, sudaki çözünmüş oksijenin azalmasına, su sıcaklığının artmasına, bunlara bağlı olarak su canlılarının hayat kalitesinin düşmesine ve bazı durumlarda balık ölümlerine neden olmaktadır.

Ben sizlere daha geniş açıdan durumun vahametini anlatmak istiyorum. Ülkemiz yenilenebilir enerji potansiyeli açısından oldukça zengin bir ülkedir ancak Türkiye’de elektrik üretiminde yenilenebilir enerjinin payı yüzde 24’ün biraz üzerindedir. Bu yüzde 24’lük yenilenebilir enerjinin yüzde 98’i yani tamamına yakını hidroelektrikten karşılanmaktadır. Ne yazık ki Türkiye’de “yenilenebilir enerji” denince akla ilk hidroelektrik santralleri gelmektedir. Ancak ülkemizde biyokütle, rüzgâr, biyogaz, jeotermal ve

güneş enerjisi potansiyeli de bulunmaktadır. Diğer yenilenebilir enerjiler üzerinde araştırmalar yapıp teknolojik gelişmeler takip edilmeli ve bu alanlara yatırım yapılmalıdır.

Türkiye, iklim değişikliği ve küresel ısınmayla birlikte her yıl daha da su ihtiyacı artan bir ülke konumuna geliyor. Özellikle İç Anadolu, Doğu ve Güneydoğu Anadolu gibi coğrafi bölgelerimizde su sorunu önümüzdeki on beş, yirmi yıl içinde iyiden iyiye hissedilecektir. Böyle ciddi sorunlarımız varken doğayla savaşmak doğru değildir. HES'lerin uygulandığı bölgelerde erozyon ve sel oluşumunda artış olduğu yapılan araştırmalarla sabittir. Santralin çevresinde hastalıkların arttığı bilinmektedir. Santral faaliyeti sırasında barajların buharlaşmaya etki ettiği; bununla birlikte bölgenin bitki örtüsünün bozulduğu, canlı çeşitliliğine zarar getirdiği de bir gerçektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

ERSİN BEYAZ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Erzincan maden faciası daha taptazeyken ve bu felaketlerin birçok örneğini her yıl defalarca yaşamamıza rağmen hâlâ ders almadınız mı? Unutmayın, doğanın ayarlarıyla oynarsanız biliniz ki intikamını kötü alır. İnsanoğlu doğaya sahip çıkmalı, onunla birlikte yaşamayı öğrenmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Beyaz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de uzun süredir yöre halklarının itirazlarına ve direnişlerine rağmen iktidarın himayesi ve teşvikiyle şirketlerin HES projeleri için birbiriyle yarıştığı, akarsuların denetimsiz biçimde özel sektöre devredilmesiyle HES lisansı karaborsasının oluştuğu, lisansların ticari metaya dönüştüğü bir tablo var karşımızda ve bu tabloya karşın iktidarıyla, yargısıyla, şirket yöneticiliğiyle, örgütlü kötülük ağı iş başında. Aralık 2022 sonu verilerine göre Türkiye'de elektrik üreten toplam 749 HES var. Akarsu HES santral sayısı 608, baraj HES santral sayısı 141 ve bunların bölgede yarattıkları ekolojik tahribat, yaşamsal tahribatı açıklamak için süremiz asla yetmez. Sadece başlıklarıyla değinmek zorunda kalacağız bu nedenle.

HES'ler doğayı katlediyor, ekolojik dengeyi bozuyor, biyoçeşitliliği tehdit ediyor; erozyon ve heyelan riskini artırdığı gibi su kirliliği nedeniyle, su akış rejiminin değişimi nedeniyle sel ve benzeri felaketlere yol açıyor. Zaten hemen hemen her gün bu felaketlerin tanığıyız hep birlikte. Suyun canlı yaşamı için önemini söylemeye gerek yok ama bu HES'lerle ne yapılıyor? Su metalaştırılıyor. Kırk dokuz yıllığına şirketlere suyun kullanım hakkı veriliyor, sadece bununla da kalmıyor; suyun kullanım hakkının yanı sıra arazilerin kullanım hakları da şirketlere devrediliyor. Acele kamulaştırma kararıyla bölge halklarının geçimlik tarımı, hayvancılığı katlediliyor ve onlar bir kez daha yoksullaştırılıyor. Projelerin yapılacağı vadilerde HES için açılacak yollarda patlatılacak dinamitler, kesilecek milyonlarca ağaç telafi edilemeyecek ekolojik yıkıma neden oluyor ve olmakta. Artvin'de, Rize'de ve Karadeniz'in birçok bölgesinde kadınlar, biliyorsunuz, bu HES'lere karşı direnişin en önündeydiler. Neden kadınlar en öndeydiler? Çünkü gündelik yaşamda suyu en çok kullanan, o yaşamsal alanları, tarımı, hayvancılığı en çok yapan kadınlardı ve bunun katledilmesine itiraz ediyorlardı. HES'ler sadece Karadeniz Bölgesi'nde değil, kürdistan coğrafyasında da kurularak bölge insansızlaştırılmaya çalışılıyor. Dicle havzasında Botan suyu üzerinde HES'lerle Botan Çayı katledildi. Şırnak'ta yine HES projeleriyle bir bütün olarak bölge halkının yaşam alanları tahrip ediliyor, bölge halkı zorunlu göçe tabi tutuluyor ve bakın, bütün bu uygulamaları yürütenler kimler?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Botan Çayı için AKP'nin 5'li çetesinden Limak Holding, Limak Grubu bu HES'lerin başında ve ortaya çıkan felaketlere de “olağan prosedür çalışması” diyor; selden ölen insanlar için “olağan prosedür çalışmasının sonuçları” diyebiliyor. Şırnak'ta Musatepe ve Kavşaktepe Barajlarında inşa edilen santraller yine, AKP Şırnak İl Başkanı İbrahim Halil Erkan şirketle birlikte bunun başında ve savaşa insansızlaştırma politikaları yetmiyormuş gibi bir de bunun üstüne HES'lerle bölge talan edilmeye devam ediyor. Biz diyoruz ki tüm uygulamalar için ekolojik grupların, bölge halkının, meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin karar mercilerine dâhil olmasıyla bu HES projelerinin her birinin iptal edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Saki.

Son konuşmacı, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Emel Gözükar Durmaz.

Buyurun Sayın Durmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMEL GÖZÜKARA DURMAZ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Artvin ili Arhavi ilçesinde bulunan Durguna ve Kamilet Vadilerinde hidroelektrik santralleri projelerinin bölgeye verdiği zararların tespit edilmesi için Meclis araştırması komisyonu kurulmasına yönelik Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Meclisi ve ekranları karşısında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Gelişen, üreten ve çalışan Türkiye'nin en büyük gereksinimlerinden biri şüphe yok ki enerjidir. Bütün alanlarda olduğu gibi enerji arzı noktasında da ülkemiz geçtiğimiz yirmi bir yılda büyük mesafe kaydetmiş ve önemli yatırımlar yapmıştır. Bu yatırımlar sayesinde enerji kurulu gücümüzde 3 kattan fazla bir artış olmuştur. Yenilenebilir enerji kaynaklarımızın elektrik üretiminde kurulu gücümüz içindeki payını yüzde 55'e çıkardık, 2053 yılında yüzde 69'a çıkarmayı hedefliyoruz.

İklim değişikliği tartışmaları yenilenebilir ve temiz enerji kaynaklarının önemini de artırmaktadır. Ülkemizin yerli ve yenilenebilir enerji üretiminde en önemli imkânı su kaynaklarıdır. Sudan elektrik üretimi çevre kirliliğine yol açmayan, kullanılan suyun miktarını azaltmayan ve kalitesini bozmayan özelliğiyle öne çıkmaktadır.

Ülkemizde doğal sit alanlarının korunması ve hidroelektrik santralin yapılmasıyla ilgili tüm mevzuat Avrupa Birliğine uyumlu hâledir. Ülkemizde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız tarafından yürütülen ÇED süreçleri bilgiden uzak bir şekilde eleştirilmektedir. Bu ÇED süreçleri boyunca sadece Çevre Kanunu değil, aynı zamanda doğayı koruma, kültürel mirasın korunması, diğer mevzuatlar da dikkate alınarak yürütülmektedir. HES'ler için hazırlanan ÇED raporları 22 kanun, 52'ye yakın yönetmelik, uluslararası sözleşmeler ve Avrupa Birliği direktifleri dikkate alınarak belirli deneyim ve yeterliğe sahip mühendislerin hazırladığı raporlardır. Bu ÇED prosedürü içerisinde yöre halkının görüşlerinin alındığı, halkın bilgilendirildiği halkın katılım toplantıları yapılmakta, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmaktadır. Bu mevzuatlara uygun olmayan herhangi bir HES projesinin gerçekleşmesi ve faaliyete geçmesi de mümkün değildir.

Öneride belirtildiği gibi, Hükümetimiz ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi'ni yürüterek doğal sit alanlarını ülke yüz ölçümünün yüzde 17'sine ulaştırmayı hedeflemektedir. Öneriye konu Saka 1-2 regülatörü ve HES proje alanı herhangi bir tescilli veya potansiyel doğal sit alanında kalmamaktadır. Öneriye konu diğer

Çamlıca-1A regülatörü ve HES proje alanı ise Kamilet, Durguna ve Murgul Vadilerinin tescil edilmemiş potansiyel doğal sit alanındadır. Öneriye konu projelerden Saka 1-2 regülatörü ve HES projesiyle ilgili olarak ÇED Yönetmeliği'nin Ek 1'i kapsamında süreç Bakanlıkta devam etmektedir. Çamlıca-1A regülatörü ve HES projesi için ÇED raporu süreci başlatılmış, il müdürlüğüne ulaşan öneri ve talepler Bakanlığa iletilmiş, ÇED süreci Ek-1 kapsamında devam etmektedir, her 2 tesis de işletmeye alınmamıştır.

Ülkemizin enerjideki dışa bağımlılığını azaltmak maksadıyla yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları arasında doğaya en az zararı olan enerji projesi hidroelektrik enerji projeleridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

EMEL GÖZÜKARA DURMAZ (Devamla) – 10 megavatlık nehir santrali işletmeye alınması hâlinde tesis, yıllık 30 milyon kilovatsaat enerji üretecek, 17 bin ton karbondioksit salımına engel olunacak, yaklaşık 1,1 milyon ağacın saldıgı temiz havaya eş değer katkıda bulunacaktır.

Yenilenebilir ve temiz enerji üretimi projesi olan HES'leri inşa ederken tüm çevresel ve sosyal etkiler, özellikle sucul ekosistemler ve akarsu kaynağı üzerindeki etkileri dikkate alınmakta, yaşadığımız dünyanın bize gelecek nesillerin emaneti olduğunu unutmayarak çevrenin ve doğanın korunması için duyarlı bir şekilde hidroelektrik enerji üretim tesislerinin onay çalışmaları ilgili kurumlarımız tarafından gerçekleştirilmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Durmaz.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.55

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107) (*)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesi kabul edilmişti.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 14'üncü maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerine, Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun konuşacaklar.

Süreniz on dakikadır Sayın Torun.

Buyurun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık hizmetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde verilebilmesi için sağlık hizmetlerinin genel bütçe içerisindeki payının uluslararası standartlarda yani yüzde 10'un üzerinde olması beklenmektedir. Türkiye, OECD ülkelerine kıyasla yüzde 5-6'yla sağlığa en az payı ayıran ülke konumundadır. 2002'de 774 olan devlet hastanesi sayısının 2021'de 908'e yükselerek yüzde 17'lik bir artış gösterdiği görülmektedir. 2002'de 271 olan özel hastane sayısının 2021'de 571'e yükselerek yüzde 110'luk artış gösterdiği göze çarpmaktadır. Bu durum sağlık hizmetlerine erişimi artırmak için kamu hizmetinin yaygın olması gereken bir alanın yıllar itibarıyla özel sektör yoğun hâle getirildiğinin açık bir göstergesi olmaktadır.

Kişi başına düşen hekim sayısı bakımından OECD içinde en düşük paya sahip olan ülkeyiz, yıllar içinde hasta yoğunluğumuz da artmıştır. Kişi başı hekime müracaat sayısı 2002 yılında 3,1 iken 2021 yılında bu sayı 8'e yükselmiştir. Uluslararası göstergeler açısından incelendiğinde OECD ülkeleri arasında bu oranın 6,1; Avrupa Birliği ülkeleri arasında ise 6,2 olduğu görülmektedir. Bu durum hekimlerin iş yükünün yıllar itibarıyla arttığını ve uluslararası göstergelerin de oldukça üzerinde olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla nüfusa oranla başta hekim ve hemşire olmak üzere daha az sayıda sağlık çalışanı olması, daha fazla çalışma saati, günlük bakılan daha fazla hasta sayısı, daha kısa muayene süreleri anlamına gelmekte; bu durum da sağlık hizmetlerinin kalitesini ve iletişimini de olumsuz yönde etkilemektedir.

2003 yılında bütçenin yüzde 70'ini oluşturan personel giderlerinin 2022 yılında yüzde 33'e düştüğü, 2023 yılında ise yüzde 46'ya yükseldiği görülmektedir. Bu oranın bir yılda denli artmasının nedeni, personele ödenen döner sermaye sabit ödemelerinin 2022 yılında Bakanlık tarafından yayımlanan ek ödeme yönetmelikleriyle merkezi bütçeye alınmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla sağlık sisteminin ana unsurları olan personele harcanan oranın yıllar itibarıyla önemli ölçüde azaldığı görülmektedir.

Sağlıkta şiddetin geldiği vahim nokta: Şiddet olaylarıyla karşılaştığında sağlık emekçilerinin başvurduğu “beyaz kod” sistemini kullananların sayısı yıllar içerisinde artmaya devam ediyor. 2019'da 46.274, 2020'de 72.158, 2021'de 101.984 beyaz kod başvurusu yapıldı.

(*) 107 S. Sayılı Basmayazı 14/02/2024 tarihli 60'ıncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Düşük ücretler, şiddet başta olmak üzere çalışma koşullarındaki kötüleşme, iş yükündeki artış gibi nedenlerle sağlık çalışanlarının yurt dışına gitme eğiliminin gün geçtikçe arttığı görülmektedir. Yurt dışına gitmek için 2012'de iyi hâl belgesi alan hekim sayısının 59 iken 2022 yılında 2.685'e çıktığı; dolayısıyla son on yılda neredeyse 30 kat arttığı görülmektedir. Esas vahim istatistik ise 2023 yılının ilk on ayında 2.541 hekimin iyi hâl belgesi almış olmasıdır.

Kamu-özel iş birliği modeliyle yapılan ve yirmi beş yıllığına döviz kuru üzerinden yapılan anlaşmalarla kamunun üzerinde büyük bir yük hâline gelen şehir hastaneleriyle ilgili harcanan kalemler bütçede açık bir şekilde yazılmamakta, Sağlık Bakanlığı mali tablolarında hizmet alımları ve gayrimenkul sermaye üretim giderleri hesabı altında gösterilmektedir. Şehir hastanelerine ödenen bedeller diğer bütçe kalemlerini zora sokmakta, koruyucu hekimlik, bağımlılıkla mücadele gibi kalemlere ayrılacak bütçe kalmamaktadır, tedavi edici sağlık programının toplam bedelinin yüzde 50'den fazlasını oluşturmaktadır. Bu durum halkın sağlık hizmetleri için ayrılan paradan çok büyük bir payın şehir hastanelerini yapan belli başlı şirketlere aktarıldığının göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Şehir hastanelerine ilişkin sözleşmeler bütçe kanunu tekliflerine dâhil edilmemekte ve yasama organı onayı alınmaksızın gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, ticari sır olması gerekçesiyle sözleşmelerin kamuoyuyla paylaşılması getirdiği yükümlülüklerin tam manasıyla değerlendirilmemesine yol açmaktadır.

"Şüyyu vukuundan beter hasta garantisi" meselesi de ayrı bir problemdir. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca bu konuya açıklık getirmek için bazı açıklamalarda bulunmuştur. Buna göre, acil ve poliklinik hizmet muayeneleri, yatan hasta hizmetleri ya da yatak doluluk oranlarıyla ilgili herhangi bir garanti verilmediğini, bunun yanında, görüntüleme, laboratuvar gibi bazı hizmetlerde garanti söz konusu olduğunu ifade etti. Ayrıca yüzde 70 garanti verilen bu hizmetlerin kamuda hâlihazırda yüzde 80 oranında kullanıldığını, dolayısıyla, garanti durumunu Bakanlığın daha fazla indirim sağlamak üzere kurguladığını ifade etti. Benzer bir şekilde, Türk Tabipleri Birliği, açtığı davalar sonrasında, yüklenici firmalarla yapılan sözleşmelerde, tıbbi destek hizmetleri içinden görüntüleme, laboratuvar, sterilizasyon, dezenfeksiyon ve rehabilitasyon hizmetleri ile destek hizmetlerinden ise atık yönetim, çamaşır, çamaşırhane ve yemek hizmetleri için yüzde 70 doluluk garantisi verildiğini öğrenmiştir. Şehir hastanelerinde garanti edilen hizmetlerin doluluk oranının her ne kadar öncesinde belirlenen oranın üzerinde olduğu ifade edilse de hekim başına istenen tetkik ve görüntüleme hizmet sayısının tutturulması için hastaların sistemde gereksiz tutulması ya da gereksiz tetkiklerin yapılması noktasında şüpheler oluşturmaktadır. Mesela, Sayıştay raporunda Elâzığ Şehir Hastanesinde laboratuvar hizmetleri altında tüp bebek birimi için garanti bedeli ödendiği, buna karşın hastanede tüp bebek birimi olmadığı tespit edilmiştir.

Akademisyen, uzman ve hastane yöneticilerinin görüşlerinin değerlendirildiği bir çalışmada şehir hastanelerinde kamu-özel iş birliği modelinin doğru bir finansman modeli olmadığı, kira ve kullanım giderlerinin fazla olduğu, geri ödeme konusunda zorluklar yaşandığı, bütçe üzerinde gölge borçların ve kâr baskılarının olduğu dile getirilmektedir. Yapılan çalışmalar, 22 bin yatak kapasitesi olan 14 şehir hastanesi için son yedi yılda kira ve hizmet bedellerine toplam olarak 108 milyar 300 milyon TL ödenmiş ve aynı yatırım yapılarak beş yüzer yataklı, 95 bin yatak kapasiteli 190 hastane yapılabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte, yapılacak Antalya, Aydın, Denizli, Diyarbakır, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, İstanbul Sancaktepe, Trabzon ve Şanlıurfa Şehir Hastaneleri için kamu-özel iş birliği modelinden vazgeçilmesi ve kamu kaynaklarıyla yapılması planlanmıştır; bu anlamda bir doğru yola gidiş var. Bu hastanelerin toplam yatırım tutarı maliyetinin 22,8 milyar, diğer kamu-özel iş birliği modeliyle yapılan 13 hastaneye ödenen beş yıl içerisindeki kullanım bedeli ise 21 milyardır. Birlikte değerlendirildiğinde, kamu kaynaklarıyla yapılan 11 hastanenin yatırım tutarının 13 şehir hastanesinin kira bedelinden daha az olduğu görülmektedir. Sağlık Bakanlığı 2024 yılı bütçesinde şehir hastaneleri kira ve hizmet alımı kapsamında 83,7 milyar TL'lik bir ödeme öngörmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkanı Ahmet Burak Dağlıoğlu, bir hastanenin satışı için Körfez ülkeleriyle görüşmeler yapıldığını duyurmuştur. Sağlık sisteminin merkezine oturtulan şehir hastanelerinin, geline nokta, Körfez ülkelerine satışının düşünülmesi, sürecin oldukça sıkıntılı olduğunun açık bir göstergesi olarak görülmektedir. Şehir hastanelerinin yapımının tamamlanmasını takiben bina ve teknolojik imkânlar açısından eski ve yetersiz olduğu düşünülen hastaneler kapatılmakta ve bu hastanelerde çalışan sağlık çalışanlarıyla ilgili, şehir hastanelerinde görev yapacak şekilde düzenlemeler yapılmaktadır. Bu duruma örnek olarak Ankara'da yapımı tamamlanan Bilkent Şehir Hastanesinin açılmasıyla birlikte, Ankara'nın farklı yerlerinde hizmet veren Numune, Yüksek İhtisas, Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı ve Çocuk, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Dışkapı Çocuk Sağlığı ve Hematoloji ve Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin kapatılması ve Bilkent Şehir Hastanesine taşınması gösterilebilmektedir. Bununla birlikte, projelerin, yüklenici firmalara gösterilen hazine arazileri üzerinde yapılmasından kaynaklı olarak, Ankara örneğinde olduğu gibi, hastanelerin şehrin nispeten uzak bölgelerinde yer aldığı bilinmektedir. Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde, şehrin farklı bölgelerine yayılmış olan hastaneleri kapatarak hastaları ulaşımı zor ve uzak olan tek bir hastaneye yönlendirmek halkın sağlık hizmetlerine erişimi konusunda güçlüğü sebep olmaktadır. Ayrıca farklı bölgelere yayılmış olan hasta yüklerinin tek bir merkezde toplanması durumunda oluşacak kaosu çözebilmek için ulaşım ile ilgili önemli ek yatırımlar da beraberinde gelmektedir. Ankara örneği üzerinden düşünüldüğünde Bilkent Şehir Hastanesine daha rahat ulaşım sağlanabilmesi için bağlantılarla birlikte 29 köprülülük kavşak, 2 köprü, 2 alt geçit, 2 tünel yapıldığı ve bunun maliyetinin 800 milyon lirayı bulduğu ifade edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Çok kısa...

BAŞKAN – Buyurun, bitirin.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Bu durum aslında şehir hastanelerinin maliyet kalemlerinde olmayan ama yerel yönetimler tarafından üstlenilen şehir hastanelerinin görünmez maliyetleri olarak değerlendirilmektedir.

Değerli arkadaşlar, sağlık bir ticari meta değildir, sağlığı yaklaşım kâr ve ticari meta olarak düşünülmemelidir. Bu konuda özellikle geçmişte çok başarılı sosyalizasyon deneyimi olan Türkiye Sağlık Bakanlığının ve sağlık sisteminin bu konuda geçmiş tecrübeleri de kullanması gerektiğini düşünüyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Torun.

İYİ Parti Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına uzun zamandan sonra ilk defa gelen bir temel kanun hakkında görüşlerimi ifade edeceğim. Çorba, torba kanun hakkında konuşmaya o kadar alışmışız ki temel kanun hakkında görüşmeyi de özlemişiz. Bu arada, bunu da bir not olarak belirtmek istiyorum.

Meclis Genel Kuruluna getirilen bu kanun teklifi, sağlık sektöründe birtakım sorunları çözmek için hazırlanmış.

Ben öncelikle şunu ifade etmek istiyorum: Ben, Sayın Sağlık Bakanıyla alakalı çok objektif görüşler belirtmekte zorlanabilirim ama bu, kötü giden şeyleri söylememe de engel değil. Benim kızım Türkiye'nin ilk Covid vakası, ilk ve yetmiş iki gün

karantinada kaldı. O yetmiş iki gün boyunca, bir anne-baba olarak ne yapacağınızı bilmiyorsunuz. Böyle bir hastalıkla tanışmamış Türkiye, akıbeti hakkında birtakım endişeleriniz var ve o gün Sayın Sağlık Bakanı -ilk o aradı duyunca- yetmiş iki gün boyunca görevlendirdiği bir Sağlık Bakan Yardımcısı ile Sayın Profesör Sema Hanımefendi'nin -o da ayrıldı Bakanlıktan- vasıtasıyla gününbirlik her gün kızımın o sürecini takip etti. Oradan bir vefa borcumuz var, bunu da söylemek benim vazifemdi ama bu kanunla ilgili kanaatlerimi belirtmeme de engel değil, bunu da ifade etmek istiyorum.

Sağlık sistemimizde yaklaşık on yılda ciddi bozulmalar var farkındaysanız. Bunların en başında randevu... "Artık hastanelerde kuyruk kalmadı." diyorlar ya, doğru, artık kuyruklar evde. Giriyorsunuz bilgisayara, yedi ay sonraya endokrin muayenesi için gidiyorsunuz. Yedi ay sonra endokrin muayenesi yapıldıktan sonra "Size bir MR çekmemiz lazım..." Ne zaman? O da yedi ay sonra, on dört ay. Ben hekim değilim ama etrafımızda cereyan eden olaylardan bakıyorum. Hasta eğer bir tiroit CA'sıysa on dört ayda birinci evreden dördüncü evreye geçmiş, hasta lillahlil Fatiha. Niye? Yedi ay sonraya randevu verdiniz, bir yedi ay sonra da MR randevusu verdiniz, hastanın ölümünü bekleyeceksiniz, başka çareniz yok.

Kocaeli'den örnek vereceğim. Seçmenlerle alakalı en çok talep, son üç senedir özellikle, muayene randevusu almaktan geliyor. Bize gelen telefonların yüzde 90'ı ya yoğun bakım talebi veyahut da hasta randevusu. Şehir hastanesi açıldı, şehir hastanesi henüz tam düzene oturmadığı için yoğunluk var.

Esas yoğunluk nereden kaynaklanıyor, ben size söyleyeceğim. Türkiye'nin bir problemi var, hiç kabul etmeseniz de Türkiye'de ciddi bir sessiz istila var, göçmen var. İstilacı bir grup, Türkiye'ye 15 milyonu getirdi attı. Bütün sağlık sistemi Türkiye'nin nüfusuna göre organize edilmişken ilave bu 15 milyona, -ve bunlar da çok önemli merkezlerde biriktiriler- onlara sağlık hizmeti vermeye yetişemiyor Sağlık Bakanlığı. Birileri diyor ki: "Ya, onlar bedava oluyor." Hayır, bedava olmuyor, onu ben biliyorum, Avrupa Birliği bunların sağlık hizmetlerine karşılık bir para ödüyor. Yahu, arkadaş, Avrupa Birliğinin parayı ödediğini siz muayene ediyorsunuz, sigortasından prim kestiğiniz hastaya bakamıyorsunuz; kendi Türk vatandaşınıza randevu veremiyorsunuz. Sığınmacı deposu yaptıkları Türkiye'de sağlık sistemini çökerten bir ciddi sessiz istilayla karşı karşıyayız.

Kendi bölgeye ait bir şey söyleyeceğim. Ben Kocaeliliyim. Kandıra, bizim en eski ilçelerimizden biri. Kandıra'da doktorumuz yok. Hangi doktor yok? İki haftada bir kardiyoloji doktoru geliyor. Kandıra'nın 96 tane köyü var. Köylerde yaşayanları da biliyorsunuz, yaş olarak yaşları ciddi ilerlemiş insanlar artık köylerde mukim. Bu insanların en çok ihtiyaç duyduğu doktor kardiyolog fakat kardiyolog iki haftada bir geliyor.

Bağırçanlı Köyü'nde Mustafa, bizim Muhtar Mustafa bir kalp krizi geçirse ne olacağını anlamadan gider. Niye? Onu muayene edecek doktor yok; iki haftada bir geliyor Kandıra'ya, bizim Mustafa'ya sıra gelmeden Mustafa köye geri dönüyor. Sadece o mu? Göz doktoru haftada bir gün geliyor, kulak burun boğaz doktoru arada aklına eserse geliyor, çocuk doktoru yok. Böyle sağlık sistemi içerisinde Sağlık Bakanlığının iyi yaptığı şeyleri söylerken yapmadığı şeyleri de anlatmak istiyorum.

Türkiye'nin gayrisafi millî hasılasına çok önemli bir destek veriyor Kocaeli. Belki de Sağlık Bakanlığı bütçesinin tamamını Kocaeli ilinden alınan vergilerden karşılıyor ama Kocaeli'ye sağlık hizmeti vermiyor. Kocaeli'de bir şehir hastanesi açtılar, Kandıra'ya 50 kilometre mesafede, herhangi bir köyüne 100 kilometre mesafede. İzmit'te ve Derince'de araştırma hastanelerimiz var, onları da "2024 yılında yatırım programına aldık, yıkıyoruz." dediler. Cumhurbaşkanlığı yatırım programında bu hastanelere ait hiçbir ödenek yok ama şehir hastanesine hasta yaratmak için o merkezdeki hastaneleri yıkmaya başladılar, yatırım programında da böyle bir hastane yok.

Evet, ben, hekimlerin durumundan bahsetmek istiyorum. Hekimler beş dakikada bir muayene etmek zorundalar. Bu beş dakika bazen yetmiyor, iki dakikaya düştü muayene süreçleri. Ya, iki dakikada siz dişlerinizi fırçalayabiliyor musunuz? Bir hekim bir hastayı iki dakikada nasıl muayene edecek, nasıl teşhis koyacak, mümkün mü böyle bir şey? Türkiye'de sağlık sistemini konuşurken insan odaklı düşünmek gerektiğini düşünüyorum. Biraz kazanca yönelik, ticarete yönelik düşünüldüğü zaman, insan odaklı olmayan bu sağlık sisteminde, insanların, ölümünü beklemekten başka hiçbir çaresi kalmıyor.

Bir sorun da sağlıkta şiddet meselesi. Gün geçmiyor ki bir hastanede Vandalların birisi bir doktora saldırmasın. Bunlar da gerekli cezayı almadıkları için hiç kimse de bundan imtina etmiyor. Artık doktorlar hasta gördüklerinde korkarak çıkıyorlar. Ben gece nöbetlerine gidiyorum bizim devlet hastanelerinde, Kocaeli'de, hekimler acilde alkollü birisi gelir veyahut da kalabalık bir hasta gelir diye muayeneye çıkmaya korkuyorlar, acilde müdahale etmeye korkuyorlar "Ya ölürse... Ölürse ben de ölürüm." "Niye sen öleceksin?" diyorum. "Baksanıza, çok kalabalık gelmişler, bunlar bize saldırır." diyorlar. Bunu söyleyen hekimler, bu ülkeye hizmet etmek için analarının, babalarının yanlarından ayrılıp senelerce eğitim gören, daha sonra devletin gösterdiği yerlerde hizmet etmeye çalışan genç hekimler ve biz bu hekimlerin kıyılmasına göz yumuyoruz. Bu hekimlerin önemli bir kısmı da, özellikle tıp fakültelerini bitiren öğrencilerin önemli bir kısmı da yurt dışına çıkmak için ciddi yollar arıyorlar. Sayın Sağlık Bakanı para yüzünden olduğunu söyledi ama para değil, mobbing yüzünden, kendilerine uygulanan şiddet yüzünden, kendilerine verilmeyen değer yüzünden. Biraz da burada Sağlık Bakanlığıyla beraber toplumu da duyarlı olmaya davet ediyorum. Hekimlerin gördüğü şiddet konusunda sadece hükümetin yaptırım yapmasından ziyade, toplumda bireylerin de bu konuda yeterli tepkiyi göstermediğini düşünüyorum.

Bir konu da, 6 tane ana bilim dalından yan dal olarak yoğun bakım yan dalı yapma fırsatı vardı, 2011 yılında bu yasa çıkmıştı, hatırlıyorum. Şimdi, acil bakımdaki doktorları da yan dal olarak, 7'nci dal olarak vermişler. "Su gelince teyemmüm bozulur." diye bir şey var. Kocaeli Üniversitesi Rektörü Sayın Sadettin Hülagü de geldi, burada ama ben yine de söyleyeyim: Acil bakım doktoru, eğer iç hastalıklarıyla ilgili herhangi bir eğitim görmediyse yoğun bakımda yetersiz kalır. Bunu kim diyor? Başkanlığını yaptığım vakıfta 3 bine yakın hekim yetiştirmiş bir vakıf başkanı olarak öğrencilerimin söylediğini söylüyorum. ifade ettikleri şu: "Yoğun bakım doktoru öncelikle acil eğitimi gören doktorlardan olmaz, bunların iç hastalıkları konusunda bir eğitim görmesi lazım." Yoğun bakım doktorlarının bu konuda çok ciddi bir feryadı var; umuyorum, Sağlık Bakanımız onların bu feryatlarına kulak verir.

Bir meselemiz de Türk Silahlı Kuvvetlerinin eksikliği olan askerî hastaneler. Bakın, kahraman Mehmetçik'in yaptığı operasyonlar sonucu yaralıların doğu ve güneydoğuda tedavileri sırasında bazı aksamaların, bazı duyarsızlıkların var olduğu kulaklarımıza geliyor. Askerî hastanelerinin yok olmasıyla beraber harp cerrahisi diye bir mesele ortadan kalkmış. Harp cerrahisi farklı bir cerrahi, kendine ait başka bir eğitim uzmanlığı gerektiren bir şey. Cerrahları harp cerrahisine yönlendirmekle oradaki Mehmetçiklerin ölümüne yol açarsınız. Bu konuda Sağlık Bakanımızdan en büyük talebimiz şudur: Askerî hastanelerin yani GATA'nın, Ankara'daki GATA'nın, İstanbul'daki GATA'nın, diğer doğudaki ve güneydoğudaki askerî hastanelerin tekrar hizmete açılması Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılabilecek en büyük hizmetlerden bir tanesi olacaktır.

Ben bu kanun teklifinin iyi niyetle hazırlandığını ama yeterli hizmeti verecek maddeler içermediğini düşünüyorum.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Türkkan.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Fevzi Zırhlıoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FEVZİ ZIRHLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında Milliyetçi

Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz günlerde Erzincan'ın İliç ilçesinde meydana gelen toprak kayması sonucu göçük altında kalan madencilerimizin bir an önce sağ salım kurtarılımlarını temenni ediyorum. Yine, iki gün önce Antalya'daki sel felaketi sonucu hayatını kaybeden vatandaşımıza da Allah'tan rahmetler dilerim. Bugün ise sabah saatlerinde Bursa açıklarında kargo gemisi batmıştır. 6 kişilik mürettebatın tez vakitte kurtarılması dileğimizdir.

Değerli milletvekilleri, sağlık sistemi, sağlığın korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesi süreçlerinde yer alan kişiler, eylemler ve faaliyetlerle ilgilenir; sadece Sağlık Bakanlığının ya da sağlıkla ilgili bakanlıkların değil, pek çok sektör ve yapının bir arada çalışması gerekir. Doğal olarak sağlık sistemi kurgulanırken sosyal güvenlik sistemi ile sağlık sistemi arasında doğru orantılı işleyen bir korelasyon bulunması gerekmektedir. Kanun teklifi, bu kapsamda, Komisyon görüşmeleri sonucunda 28 madde olarak Komisyonumuzda kabul edilmiştir. Toplamda 10 farklı kanunda değişiklik yapılmaktadır.

Yaşam kalitesini geliştiren, insan ömrünü uzatan, vatandaşın ve hizmet sunanların memnuniyetini esas alan, hayatı değerli kılan bir sağlık sisteminin tesisi temel amacımızdır. Sağlıkta insan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına uygun ve etkin çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak, nihai olarak da vatandaşlarımızın sağlığını korumak, geliştirmek, herkesin hak ve adalet içerisinde kaliteli sağlık hizmetine erişmesini sağlamak sağlık hizmet politikasının nihai hedefi olmalıdır. Sağlık politikalarının bu tanımlı doğrultusunda, tüm hükümetlerin, sağlık kurum ve bileşenlerin ana hedefi, insanların onurlu ve üretken bir yaşama sahip olmaları için gerekli sağlık hizmetlerini sağlamaktır. İnsanı yaşatarak devlet ve millet bekamız muhafaza edilecektir, kaldı ki başka da seçeneğimiz yoktur.

Sağlık politikaları, ana çerçeveyi sunmakla birlikte, bir sistem üzerinden icra edilmek durumundadır. O hâlde, sağlık hizmetinin hizmet sunan hizmet alan ilişkisi, insan hakları ve anayasal hak temelinde yaklaşılması, kamu otoritesinin rolü ve tutumu, toplumun tüm katmanlarına eşit çerçevede sunumu gibi parametreler etrafında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, sağlık alanında yürütülen politikalarla sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve kalitesinin artırılmasına yönelik önemli gelişmeler sağlanmış, sağlık hizmetlerinde fiziki ve beşerî altyapı ile kaynaklar iyileştirilmiştir. Koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin etkinliği de ciddi anlamda artırılmıştır. İlerleyen ve gelişen ilaç sektörü insanlığı pek çok hastalığın musibetinden korumuş, can kayıplarını doğal olarak engellemiştir. Yıllar içinde gerçekleşen sosyal ve ekonomik dönüşüm, hızla gelişen teknoloji, sürekli değişen ve artan ihtiyaç ve talepler her sistemin sürekli olarak revizyonunu ve iyileştirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu minval üzere, daha iyi ve kaliteli hizmet sunumunun sağlanması ve ülkemizin sağlık alanındaki rekabet gücünün korunması amacıyla, ihtiyaç hasıl oldukça da çeşitli düzenleme ve değişiklikler yapılmaktadır. Sağlık hizmetlerinin geliştirilmesinin sağlık çalışanlarımıza verilen önem ve değerle yakından ilişkili olduğuna, onların sorunlarının çözümüne doğru orantılı olduğuna inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu çerçevede hazırlanan teklifle mesleğini serbest olarak icra eden diş hekimlerinin ağız ve diş sağlığı muayenelerinde diş hekimi çalıştırılabilmesine, ebelerin görev tanımlarının güncellenmesine ve normal doğuma daha aktif olarak katılmalarına imkân tanınmıştır. Sağlık personelimizin motivasyonunu artırmak amacıyla ödemeleriyle ilgili düzenlemelerden hastane hizmetlerinin düzenli, etkin ve verimli yürütülmesini sağlayacak yapıya kadar pek çok konu başlığını içeren kanun teklifi vatandaşlarımızın daha etkin sağlık hizmeti almasını sağlamak, hem sağlık çalışanlarımızın çalışma şartlarının iyileştirilmesi hem de sağlık sistemimizin daha iyi, etkin ve verimli işlemesi için hazırlanmıştır.

Tıpta Uzmanlık Kurulunun mezkûr kararları doğrultusunda, bilimsel ve tıbbi kriterler ile kamu yararı gözetilerek, acil tıp ana dal uzmanlarının yoğun bakım yan dal uzmanlığı yapabilmesi ve sosyal pediatri yan dalı da çocuk sağlığı ve hastalıkları ana dalına bağlı olarak ihdas edilmiştir.

Beşerî tıbbi ürün ve imalatı ve ruhsatlandırma süreçlerindeki uygulamalar dünyadaki iyi uygulama örnekleriyle uyumlu hâle getirilmekte ve bu sayede ruhsatlandırma işlemleri hızlandırılarak hastaların ihtiyaç duydukları ilaca daha hızlı erişiminin temini amaçlanmaktadır. Ayrıca, eczaneler, ecza depoları, ecza laboratuvarlarının teftişlerinde eczacıları da yetkilendirerek teftiş süreci daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilecektir.

Ülkemiz ilaç, tıbbi cihaz, aşı, medikal malzeme üretiminde ileri bir teknolojik dönüşüm içerisinde. İlgili sağlık kurumlarımızın uluslararası kurum ve örgütlere akredite olması ve dünyanın ileri otoriteleriyle uyumlu şekilde hareket etmesi sağlık alanındaki dönüşümü başarılı kılacaktır.

Salgın sürecinde önemi daha çok anlaşılan yurt içinde ilaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimine öncelik veren, bunun için uygun AR-GE iklimi yaratan, üretim ve ruhsatlandırma süreçlerini hızlandırarak kamu alım politikaları ve üretim teşvikleriyle desteklediği bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisinin geliştirilmesi, koruyucu sağlık hizmetleri çalışmalarına devam edilmesi önemlidir.

Kritik öneme sahip yerli ve millî ilaç üretimlerinin de hızlandırılması gibi çeşitli konuları düzenleyen kanun teklifinin hem vatandaşlarımızı hem de sağlık çalışanlarımıza faydalı olacağı inancındayız. Türkiye'nin her yöresinde üstün bir adanmışlıkla görev yapan doktorlarımıza, hemşirelerimize, ebelere, diş hekimlerine, eczacılara ve bütün sağlık personelimize güvenimiz ve desteğimiz tamdır.

Sağlık alanında stratejik ve opsiyonel başarılarımızın katlanarak büyüyeceğinden şüphe duymuyor, kanun teklifinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zırhlıoğlu.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, sağlık yasasını konuşurken geçtiğimiz haftalarda sağlık sorunu yaşayan Sayın Başkanımız Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun diyorum. Bizi korkuttu biraz ama sanırım daha gençleşmiş olarak geri döndü. Yani işin doğrusu, Sayın Başkanın sağlığı nasıl bozulmasın; saatler süren bir Başkanlık süresi, memleket sorunları; bir de Meclis Başkan Vekili ama yurt dışına çıkış yasağı var, hakkındaki mahkeme devam ediyor. Olacak iş değil, bu ülkenin en yüksek makamı Meclis, milletin ifade edildiği yerin Meclis Başkan Vekili yurt dışına çıkamıyor arkadaşlar, bundan büyük skandal olabilir mi? Bu nasıl olur?

Şimdi, bakın, benim hakkımdaki Anayasa Mahkemesi kararına göre Sayın Başkanın mahkemesinin durması gerekiyordu ama durdurmadılar, yurt dışı çıkış yasağı da devam ediyor bu şekilde. Şimdi, işin doğrusu nasıl böyle şartlarda bir insanın sağlığı bozulmasın diye sormak isterim.

Değerli arkadaşlar, sağlıkla ilgili yasa teklifinin ilk bölümü hakkında konuşacağım fakat öncelikle bir hususa vurgu yapmak isterim. Şimdi, bu yasa teklifini iktidar partisi getirdi fakat binlerce, on binlerce sağlık çalışanı ve hekimin çok önemli bir sorununu görmediler. KHK'yle ihraç edilen hekimler şu anda çok büyük zorluklar yaşıyor, hekimliklerini yapmakta çok zorlanıyorlar, hatta önceki dönemde özel hastanede bile çalışmasını engellemeye çalıştı iktidar partisi; başaramadılar, büyük bir toplumsal tepki oldu. Onlardan birisi de benim, vekil olarak bu Meclisteyim ama hâlâ kamu hekimliğime geri dönemiyorum.

Anayasa Mahkemesinin ihlal kararına rağmen bölge idare mahkemesi Anayasa Mahkemesine direnir. Böyle bir saçmalık yaşıyoruz. Ne demişiz biz? Bir hekim olarak, bir insan hakları savunucusu olarak Kürt meselesinde Türk ve Kürt gençlerinin tabutları bir arada olacağına onların dirileri yan yana, kardeşçe, eşitçe omuz omuza dursun demişiz, bizi terörist ilan edip işimizden atmışlar. Ardından, yargılamışlar, ceza vermişler, Meclisten atmışlar, cezaevine girmişiz. Anayasa Mahkemesi ihlal vermiş ve hâlen ben ve benim gibi binlerce hekim bütün bu süreçlere rağmen hekimliğine dönüyor. Ondan sonra diyorsunuz ki: "Memlekette niye hekim yok? Memleketteki hekimlerin on binlercesi niye yurt dışına gidiyor?" Son altı buçuk yıl Türkiye Cumhuriyeti'nin rekor yılları; nitelikli, okumuş insanların, doktorların, hekimlerin, öğretmenlerin yurt dışına akın akın gittiği yıllar.

Şimdi, bakın, haksız, hukuksuzca işinizden ihraç edilebiliyorsunuz. Diyelim ki Kürt meselesinde bir şey dediniz, insan hakları, barış, özgürlük veyahut da işte, zamanında bir derneğe üye olmuştunuz, Bank Asyada paranız var, bir okula çocuğunuzu kaydettirmişsiniz; hop, terörist ilan edildiniz ve ihraç edildiniz, bir de üstüne ceza yediniz bu nedenlerden, bu hukuksuz nedenlerden ve mahkûm olup cezaevinde yattınız, çıktınız. Tamam, anladık fakat hekimsiniz, çıktuktan sonra diyorsunuz ki: Hekimliği yapayım. Yasa ne diyor biliyor musunuz? 1928 yılından kalma köhnemiş bir yasamız var, sen hekim olarak cezaevine girmişsen sana hayatta bir daha hekimlik yaptırmayacağım diyor. 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 28'inci maddesi, devletin güvenliğiyle ilgili bir suç işlersen, bir daha sana hekimlik yaptırmam diyor. Yahu, bu yasa doksana dört yıl önce çıkmış, üstünden ne anayasalar geçmiş, değişmemiş yasa yani o kadar mazbut, yerinde maşallah! Bakın, binlerce insan, hekim bunun yüzünden hekimliğini yapamıyor ya! Anayasa Mahkemesi kararı var, bakın. Bir hekim bundan dolayı Anayasa Mahkemesine gitmiş, demiş ki: "Ben hekimliği yapamıyorum; tamam, bir ceza verdiler ama..." Yani, düşünün; ilk, orta, lise, altı yıl tıp fakültesi, üstüne ihtisas yapıyorsunuz, üstüne de bir yan dal yaparsanız yirmi beş sene veya üstü eğitimle uğraşmış bir beyne sen diyorsun ki: "Ben sana hiçbir iş yaptırmayacağım; git, aç susuz kal." Şimdi, Anayasa Mahkemesine gitmiş "Ahmet Gödeoğlu" diye bir hekim, Anayasa Mahkemesi demiş ki: "Böyle olmaz, bu yasanın iptal edilmesi gerekir; özel hayata saygı ilkesi vardır Anayasa'da, ihlal edilmiş, senin hekimliğini yapman gerekir." Fakat tabii, bütün bu süreçler içinde doktor bey kahrından hayatını kaybetmiş, göreve dönememiş. Ama onun gibi binlerce insan var ve görevlerini yapamıyorlar. Şimdi, AK PARTİ'li yetkililer böyle bir yasa getiriyor -evet, üzerinde konuşacağım ama- ya, bundan önemli bir durum var mı, yıllardır bu durumu niye görmezden geliyorsunuz? Binlerce meslektaşınız hekimliğini yapamıyor, bundan dolayı yurt dışına gidiyor; olacak iş mi bu?

Bakın, ben bununla ilgili bir yasa teklifi verdim, bu yasanın iptal edilmesi gerektiği ve bu maddelerin ortadan kaldırılması gerektiği yönünde bir yasa teklifi verdim. Eğer 600 milletvekili samimiyse bu rezalete bir son verilmeli. Hekimler en zor eğitimden geçen insanlardır, büyük zorluklarla, maddi, manevi zorluklarla hekim olmuşlardır ve onlar için Hipokrat Yemini vardır, insan hayatı azizdir, kutsaldır, başka bir şey dinlemezler ve bir hastayı muayene ederken başka hiçbir şey düşünmezler; istedikleri, insanın yaşamasıdır. Biz hayat boyunca insanların yaşaması için uğraştık, insan hakları savunuculuğu hayatımda da hakları için uğraştım. Bu yasa teklifimizin mutlak surette görüşülmesi gerektiğini Sağlık Komisyonuna da hatırlatıyorum.

Şimdi, yasanın ilk bölümüne geçiyorum. Burada ilk maddede Türk dış hekimleri meselesinde bir hak getiriliyor -olumlu karşılıyoruz- muayenehanelerde hekimlerin yanında yeni mezun veyahut da eskiden hekimliğini yapan hekimlerin çalışmasıyla ilgili bir madde. Fakat dış hekimleri arkadaşlarımızla da konuştum, dış hekimleri odalarıyla da konuştum, burada çalışacak hekim için mutlaka Dışhekimleri Odasının belirlediği ücretler belirlenmelidir, yoksa bir istismar olabilir.

Yine, idari cezalar verilebiliyor dış hekimleri arkadaşlarımıza. Öncesinde mutlaka 2 uyarı verilmeli, bunu da söylüyoruz ve 7200 ek gösterge verilmeli.

Yine, dış hekimleri veya hekimlerle ilgili bir önemli sorun var. SSK ve BAĞ-KUR emekli hekimler ek ödeme alamıyor ve düşük maaş alıyorlar; Emekli Sandığı emekli olanlar biraz daha iyi durumda olurken SSK ve BAĞ-KUR'unun önemli bir zararı oluyor. Yine, fiili hizmet zammı 360 gün için 60 gün olan düzenleme 360 gün için 90 gün olarak değiştirilmeli ve özel sağlık kuruluşlarında çalışan dış hekimlerinin özlük haklarını ortadan kaldıran taşeron çalışma biçimi de ortadan kaldırılmalı. Birçok genç dış hekimleri arkadaş bize başvuruyor ve sömürüldüklerini söylüyor. Bu da olacak bir şey değil.

Yine, muayenehanelerini taşımak durumunda kalan dış hekimlerinin önlere diğer hekimlerden farklı olarak çok aşırı, yokuşa süren mevzuatlar konuluyor ve bundan dolayı önemli mağduriyetler yaşıyorlar.

Yine, kamudaki dış hekimleri sayısının da artırılması gerektiğini söylüyorum.

Yeni dış hekimliği fakülteleri açılmamalı, bu dış hekimliği fakültelerinde kalite artmalı diyorum.

Şimdi, bu teklifin çok hızlı bir şekilde getirildiği ortada ve yine belli ki saraydan gönderilmiş durumda. İlaç sektörüyle ilgili önemli hususlar var burada; ilaç sektörü büyük kârlar ediyor ve bu kârlarının daha da artması için bir kolaylaştırma yapılıyor. Tabii, bu arada insan sağlığı ihlal edilebilir, riskli bir durum var; ruhsat sonrası ilaç kontrolleri yapılması yönünde bir madde var. Büyük bir rant alanına dönen ilaç sektöründeki şirketlerin kanun teklifine etkisi de halkımıza anlatılması gereken önemli bir husus diyoruz.

Söz konusu kanun teklifinin Anayasa'nın 2, 6, 7, 13, 17, 36 ve 130'uncu maddelerine aykırı olduğunu düşünüyoruz.

Yine, koordinasyon kurulunun disiplin cezası gerektiren fiilleri tespit etmekle ve bildirmekle yetkili olması, etik kurulların bağımsızlığının ortadan kaldırılmaya çalışılması denetimin pekiştirilmesine birkaç örnektir diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim Sayın Gergerlioğlu, son bir dakika.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - İlaçların ruhsatlandırılmasıyla ilgili maddelerden anlaşıldığı üzere, sermaye öncelenerek halk sağlığı tehlikeye atılmakta; 6, 7 ve 8'inci maddelerde 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu'nda değişiklik yapılması öneriliyor fakat teklif metninde, Bakanlığa, ruhsatlandırma öncesinde tahlil edilmek üzere numunelerin gönderilmesinden vazgeçilmekte, ruhsat sürecinin tamamlanması sonrasında analiz yapılması öngörülmekte. Bunları sıkıntılı maddeler olarak görüyoruz. Bir ilacın ilgili prosedürlere yerine getirilmeden, yeterince tahlil edilmeden piyasaya sürülmesi halk sağlığıyla oynamaktadır diyoruz.

Teklifin 9'uncu maddesinde de mevzuatta belirlenen süre içinde cevap verileceğine dair düzenleme yerine ruhsatname düzenleneceği belirtilmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Teklif bu hâliyle başvurunun mutlak surette ruhsatname verilmesiyle sonuçlandırılacağı anlamını taşımaktadır.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

Gruplar adına son konuşma, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Uşak Milletvekili Sayın Ali Karaoba'nın.

Buyurun Sayın Karaoba, (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Erzurum'un ilçe ilçesindeki insan kaynaklı faciada göçük altında kalan madencilerimizin sağ

salim kurtulmasını umuyorum. Göz göre göre gelen bu faciada tüm uyarılara rağmen önlem almayanların, aç gözlülükle denetimleri gerçekleştirilmeyenlerin, ÇED raporlarını onaylayanların serbestçe dolaştığı bir ortamda hatta ÇED raporunu onaylayanların büyükşehir belediye başkan adayı olduğu bir ortamda yaşıyoruz.

Bakın, Türkiye'nin tüm altın madenlerinden çıkan altının yüzde 98'ini çıkaran firma alıyor, yüzde 2'si ülkemize kalıyor ve biz bu yüzde 2 için vatandaşımızın canını, doğamızı, her şeyimizi talan ediyorsunuz. Maden Yasası'nı apar topar geri çektiniz ama biliyoruz, bunu unutturup tekrar geri getireceksiniz. İktidara geldiğiniz 2002'den bu yana Türkiye'de maden kazalarında rekor kırdı Türkiye, 500'den fazla madenci hayatını kaybetti. Bırakın üst düzey istifayı, sorumlulara bile gereken cezayı vermediniz. Türkiye'nin birçok bölgesinde olduğu gibi şehrim Uşak da madenden dert yanan şehirlerden bir tanesidir. Bakın, Kışladağ Altın Madeni. Bu hâle gelen, altın arayan merkez yetmiyormuş gibi açgözlü sermayedarlar Murat Dağı'na da çöküp altın aramaya çalışıyorlar, biz Murat Dağı'na dokundurtmayacağız.

Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerine söz almış bulunuyorum. Ne yazık ki bir kez daha tipik bir AKP tarzı yasa yapma şekliyle karşı karşıyayız. Sayısal çoğunluğunuza güvendiğiniz için taraflara danışılmadan hazırlanan bu kanun teklifi sağlık emekçilerimizin haklarını savunmaktan uzak, hastalarımızın, sağlık sisteminin sorunlarını çözmede yetersizdir.

1'inci maddedeki özel sektörde dış hekimlerinin muayenehanede bir hekim daha çalıştırmasını öngören teklif olumlu görülmeyle birlikte yetersizdir. Bu maddeyi desteklemekle birlikte dış hekimlerimizin sömürülmesine izin verilmemeli, dış hekimleri odasının belirlediği bir taban fiyat mutlaka olmalıdır.

Ağız ve diş sağlığı hastaneleri ve merkezlerindeki yetersiz hekim sayısı yüzünden hekimlerimiz kapasitesinin çok üzerinde çalışıyor. Çoğu dış hekimimiz özel sektörde. Ülkemizde 100'den fazla diş hekimi fakültesi var. Dil bilen donanımlı hekimler yurt dışına kaçıyor. Hükûmet ne yazık ki eğitim kalitesinin çok düştüğü fakülteler açmaya, apartman üniversitelerde eğitim vermeye devam ediyor. Bu üniversitelerin birçoğunda profesör dahi yok. 2023'ün son döneminde atanan diş hekimi sayısı 561 ve uzman diş hekimi sayısıysa 191 kişi. Atama sayıları bu kadar düşük olunca 10 bin TL maaşa mahkûm ettiğiniz emeklilerimizin, iş bulamayan mezunlarımızın, asgari ücretle evini bile geçindiremeyen emekçilerimizin, hayatta kalmaya çalışan orta ve alt gelirli tüm vatandaşlarımızın özel sektörde tedavi olması imkânsız hâle gelmiştir. Sizin sayenizde kendi vatandaşımız dış tedavisi alamazken ne yazık ki yalnızca turistlerin ucuz dış tedavisi aldığı bir ülke hâline geldik.

3'üncü maddede ebelerin normal doğum yaptırmasıyla ilgili düzenlemeler yer alırken teklifte olası riskler tamamen göz ardı edilmiştir. Doğum sırasında ve sonrasında bir komplikasyon gelişmesi durumunda sorumluluk tek başına ebelere yüklenmiş, büyük özveriyle çalışan ebeler yasal anlamda risk altında kalmıştır. "Ebelerin küçük tıbbi müdahaleleri yapar." ibaresinin altı doldurulmamış, Sağlık Bakanlığının inisiyatifine bırakılmıştır. Normal doğumun teşvik edilmesi elbette önemlidir, parti olarak biz de normal doğum oranlarının artmasını istiyoruz ancak bu düzenlemeyle normal doğum sayıları artamayacaktır.

Sayın milletvekilleri, acil servislerimiz Türkiye'nin her yerinde dolu. Acil servise başvuru sayısı diğer ülkelerle karşılaştırdığımızda 5 kat daha fazla. Acil tıp uzmanlarımız canla başla çalışırken bile vatandaşların talebine yetişemezken bu alanın yoğun bakım yan dal uzmanlık programına dâhil edilmesi acil uzman hekim sayısını azaltacaktır. Yan dal yapan uzman kendi ana dalında hasta bakamamaktadır. Bu, ciddi bir planlama hatası olarak ortada durmaktadır.

Türkiye, nüfus başına yoğun bakım yatağının en yüksek olduğu ülkelerden biri olmasına rağmen yoğun bakımlarda yatak bulunamamaktadır. Bunun sebebi, terminal dönem hastaların yoğun bakımda yatırılmasıdır. Yan dal uzmanlık sayısını artırarak bunu çözemeyeceğimizi çok iyi bilin. Buradaki temel çözüm, palyatif tedavi merkezlerinin artırılmasında yatmaktadır.

Sayın milletvekilleri, 6, 7 ve 8'inci maddeler halk sağlığı açısından sakıncalıdır. Teklif metninde, yeni ilaçların ruhsatlandırılması öncesinde Bakanlığa tahlil edilmek üzere numunelerinin gönderilmesi kaldırılmaktadır. Bakın, biz Komisyon'da da söyledik, çıkar çatışması olmayan, bağımsız kuruluşlar tarafından hazırlanan analiz süreçleri ve raporlar ruhsatlandırma sürecinin bir parçası olmak zorundadır; halkın sağlığıyla oynamayalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir diğer konu, Anayasa'ya aykırı hazırlanan disiplin ve para cezalarıdır. Aile hekimlerimiz, bunca şiddete, ASM'lerin derdi ve kiralara rağmen, bu kadar eksikliklerine rağmen canla başla çalışırken siz bu teklifle hekimlere sopa gösteriyorsunuz; bu kabul edilemez. Sözleşmeli personelin cezalandırılması hâlinde sözleşmelerinin feshedilmesi gibi ağırlaştırıcı hükümler getiriyorsunuz. Yüzlerce hekim yurt dışına göçerken Türkiye'de zorlu şartlar altında büyük bir fedakârlıkla çalışan hekimlerimizi kesinti ve cezalarla tehdit etmeyi bırakınız. İçini boşalttığınız bütçeyi ceza, kesinti, vergi ve zamlarla doldurmaya çalışmaktan vazgeçin; sıklıkla biz bu işten. Ceza vererek sağlık personelinin ve sağlık sorunlarını çözemezsiniz.

Evet, bu teklif geçici faydalar sağlıyor. Peki, gerçekten ülkemizde olan sıkıntıları çözüyor mu bir bakalım. Sağlık Bakanının söz verdiği ve yapmadığınız HPV aşısı ne oldu, bu kanun teklifiyle bitiyor mu? Muayene için sıra alamayan hastaların, MR, ultrason ve birçok tetkik için aylarca sonrasına randevu alan vatandaşımızın eziyetini bitiriyor mu? Muayenehane ve eczane katkı paylarının ortadan kalkmasına sebep oluyor mu? ASM'lerin çığ gibi büyüyen sorunlarını, ASM personelinin, hemşirelerin, grup elemanlarının, tıbbi sekreterlerin sorunlarını çözüyor mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çözmüyor, çözmüyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Bir göz ameliyatı için bir yıl sonraya randevu verilen ve özel hastaneye mecbur bırakılan vatandaşın derdini bitiriyor mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bitirmiyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Sözleşmeli personel sayısı ve yan dalcıların katsayısını artırarak hekimlerin maddi sorununu, özlük haklarındaki problemleri, ucube performans sistemini kaldırıyor mu? Şiddete maruz kalan, çok zor koşullarda yetişen hekimlerimizin yurt dışına kaçmasına engel oluyor mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Olmuyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Söz verdiğiniz Tip 1 diyabetlilerin sensör sorununu çözüyor mu? Tedavi olabilmek için sürekli bağış kampanyaları düzenlemek zorunda kalan SMA'lı çocukların ve ailelerin dramını bitiriyor mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bitirmiyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Aile bütünlüğünün esas olduğu Anayasa'da belirtilirken sağlık personeli olarak çalışan eşlerin tayin sebebiyle bir araya gelememesi sorununu bitiriyor mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Atama bekleyen dış hekimleri, hemşireler, ebeler, tıbbi sekreterler, sağlık taşeronları, diyetisyenler, anestezi teknikerleri, radyoloji teknisyenleri, daha atanamayan donanımlı tüm sağlık personelinin sorununu bitiriyor mu? KHK'lerle ihraç edilen hekimlerin, sağlık personelinin geri dönmesini sağlıyor mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sağlamıyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Övünerek yaptığınız, şimdi satmanın yollarını aradığınız şehir hastaneleri sorununu bitiriyor mu? Siz de biliyorsunuz ki bu sorunları bitiremeyeceksiniz çünkü yirmi iki yılda bu sorunların sebebi sizsiniz. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın milletvekilleri, son olarak da şehrim Uşak'tan bahsetmek istiyorum. Şehrim Uşak'ta da randevu almak imkânsız

hâle geldi. Şehrin dışındaki hastaneye gitmek çile. Ultrason ve MR randevuları için beş aydan önce randevu alınamıyor dedikimizde burada Uşak Milletvekilimiz "Başhekim aradım, hemen randevu alınıyor." diyordu. Hemşehrilerimiz bunun doğru olmadığını çok iyi biliyorlar. Telefonlarımız susmuyor, sosyal medyada vatandaşlarımızın tepkileri çığ gibi büyüyor. Uşaklılar temel sağlık hizmetlerini gi-de-re-mi-yor! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bakın, komşumuz Afyon'da 4 özel, 1 üniversite hastanesi, 1 devlet hastanesi; diğer komşumuz Kütahya'da 3 özel, 1 yeni şehir hastanesi, 1 eğitim araştırma hastanesi; memleketim Uşak'taysa bir eğitim araştırma hastanesi afiliye olan, 1 tane özel hastane var, normal devlet hastanesi bile yok. Sağlık Bakanlığının Uşaklıları mahkûm ettiği durum işte bu. Uşak bunu hak etmiyor ama inanın ki değerli arkadaşlar, Sağlık Bakanının bize verdiği bu kıymeti, tutmadığı sözlerin hesabını halkımız 31 Martta başta Uşak olmak üzere tüm Türkiye'de sandıkta soracaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ALİ KARAÖBA (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, size de acil şifalar diliyor, geçmiş olsun diyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Şükrü Hatun Hoca'nın Tip 1 diyabetli çocuklar konusundaki adanmışlığına ve diyabet sensörü meselesine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Teşekkür ederim dileyen bütün arkadaşlara.

Bu vesileyle, ben de ailesinde Tip 1 diyabetli çocuklar olan bir ebeveyn sıfatıyla Şükrü Hatun Hoca'nın bu konudaki adanmışlığını ve emeğini yâd etmeyi ve talebine kulak kesilmemiz gerektiğini belirtmiş olayım. Saygıyla.

Bu sensör meselesinin çözülmesi zor olmasa gerek. Devlet için küçük, çocuklar için çok büyük ve önemli bir mesele.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlandı.

Şahıslar adına ilk konuşma Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş'a ait.

Buyurun Sayın Bektaş. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İliç maden ocağıyla ilgili yetkilileri bir an önce göreve davet ediyoruz ve bir umutla bekliyoruz. Tabii, bu sadece spesifik, bugün yaşadığımız bir olay, bu mevcut düzen devam ettikçe, mevcut sistem devam ettikçe yaşamaya da devam edeceğimiz bir hadise çünkü fîrtağa bağlanmış ve tamamen kaderin bir parçası gibi değerlendirilen ve insanlık tarihinin doğayla binlerce yıllık mücadelesini yok sayan, kazanımlarını yok sayan, bilimi, aklı, ortak aklı yok sayan bir durum içerisindeyiz. İliç'te Binali Bey, tabii, ocağın tehlikeli olduğunu söyleyenlere "kara propaganda" demişti. İsrarla yürütme ve türevi olan idare dışında bütün kurumları bu sömürü sisteminin bir parçası hâline getiriniz; maalesef, artık Yargıtay, Danıştay, yüksek mahkemeler bütün içtihatlarını sömürü düzenine ayak uydurur bir şekilde revize etmiş durumda; siyanürle altın arama da bunun bir parçası. Geldiğimiz noktada, Gençliğe Hitabe'deki konuma getirdiniz ülkeyi -Osmanlı'nın son dönemine- ama buna sadece madenlerin sömürsünü değil, bir emek sömürsünü de eklediniz.

Siyanürle altın araması Konya'da da başladı. 2017'de İnlice'de bir maden açıldı, aynı risk orada da var. Doğayı, insan sağlığını, toplum sağlığını yok sayan bir görüşle, bir anlayışla mücadele etmek durumunda Türkiye'deki başta Gazi Meclis.

Bu noktada, ısrarla sömürüye alet edilen hukuki kavramlara da dikkat çekmek istiyorum. Toplum sağlığını yok sayan bu kavramlardan başlıca geleni acele kamulaştırma, redevans sistemi; bunlarla sömürüyü legal hâle getiriyorsunuz.

Bakın, Ermenek maden faciasında ben madenci ailesinin avukatlığını yapıyordum. Orada bu haklı mücadeleye ortaklık eden Can Atalay şu an cezaevinde ancak naaşlar kırk dört günde çıktı Ermenek'te suyun altından; kırk dört gün boyunca işveren, savcılığın ve bu Hükümetin gözü önünde mal kaçırdı. Sadece Can Atalay içeride olmasına rağmen mevcut, AKP'den milletvekili aday adayı olan işveren şu an elini kolunu sallaya sallaya geziyor. On yıl ceza almış bu vatandaş çıkardığınız "infaz yasası" adı altındaki aflar ve en son pandemi nedeniyle elini kolunu sallarken Can Atalay maalesef içeride. Tabii, sadece bu kısmı değil, cezai kısmı değil hukukun de mevzuata getirdiğiniz değişiklikler, Danıştayın kararları... Şu an oradaki 18 madencinin aileleri tazminatlarının sadece yüzde 5'ini alabilmiş durumda. Bir sistem tamamen sömürüye angaje olur mu yargısıyla, yürütmesiyle, idaresiyle? Ama burada tarafgir bir davranış içerisinde yasama faaliyetini yürütürsek maalesef içinde bulunduğumuz yasamayı da dâhil edebiliriz.

Bakın, Soma'da da aynı olaylar oldu; orada da vatandaş tekmeleyen AKP'li bürokrat yükselerek Almanya'da ticari ataşe oldu, emek mücadelesini veren Selçuk Kozağaçlı şu an cezaevinde çürümeye terk edildi.

Bakın, Seydişehirliyim, orada da bir emek mücadelesi verildi bir hafta boyunca; gayriresmî, resmî olmayan bir grev yapıldı, sonuçlandı ve cüzi bir iyileşmeyle muhtaç aileler ikna edildi, ekonomik darboğazdaki işçiler ikna edildi. Ama elektroliz bölümünde çalışanların ömrü kısalıyor, sağlığından gidiyor. Bu fabrika, 1969 yılında hububat ve narenciye karşılığı kuruldu; sizin yaptığınız otoyollar gibi, sizin yaptığınız havalimanları gibi, köprüler gibi geleceği, gelecek nesilleri ipotek eden bir anlayışla kurulmadı. Ama beşte 1 fiyatına yandaşlarınıza peşkeş çektiğiniz bu fabrika...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

BARIŞ BEKTAŞ (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Maalesef, sadece o fabrikayı almadılar, aynı zamanda Antalya Limanı'nı aldılar, aynı zamanda elektrik üreten barajı aldılar ama buna rağmen hâlen işçiyi sömürmeye ve ağır iş, ağır sanayi kolundaki işçilerin emeğinden yararlanmaya devam eden bir anlayış söz konusu.

Bütün bunlarla ilgili, iktidarın bakışının değişeceğini tahmin etmiyorum. Yasamanın, yüce Meclisin bu konudaki farkındalığının artması dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bektaş.

Şahıslar adına son konuşmacı Kocaeli Milletvekili Sayın Sadettin Hülalü.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Hocam.

SADETTİN HÜLAGÜ (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı

Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, İliç ilçesinde mahsur kalan kardeşlerimizin en kısa zamanda sağlık ve huzurla ailelerine kavuşmalarını Allah'tan niyaz ediyorum.

Sevgili Başkanın edebiyata olan ilgisini de bilerek doktorları çok ilgilendirdiği için Fuzuli'nin bir şiiriyle "Şebiyeldayı münecim ile muvakkit ne bilir/ Müptelayıgama sor kim geceler kaç saat" diyeceğim. Tabii, burada geceler uzun; şebiyelda, bildiğiniz gibi, 21 Aralık, en uzun gece. Ben hekimlik mesleğindeki nöbetlerden biliyorum, çok hasta ve dertli olan insanların geceleri çok uzun olur. Hekimlik zor, kutsal bir meslek. Hekim bazen anne-baba, kimi zaman kardeş, dost, sırdaş, bazen de vekil olabiliyor.

Millet olarak Şeyh Edebali'nin çizdiği yol rehberliğinde olduğu gibi "Milleti yaşat ki devlet yaşasın." öğretisi esas alınarak Türkiye vizyonu ışığında durmaksızın ilerlemek ve bir canın kurtarılması uğrunda çağımızın son vasıta ve imkânlarına sahip olarak her daim milletimizin ve insanlığın hizmetinde hazır bulunmak en önemli şiarımızdır. Nitekim Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ve AK PARTİ hükümetleri döneminde yürütülen sağlık politikalarıyla, sağlık hizmetinin yaygınlaştırılması ve kalitesinin artırılmasına yönelik kapsamlı ve dönüştürücü gelişmeler sağlanmış, sağlık hizmetlerinde fiziki ve beşerî altyapı ile kaynaklar iyileştirilmiş, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin etkinliği artırılmıştır. Bu memnuniyet oranı 2021 yılında yüzde 68 olarak gerçekleşmiştir.

Kıymetli milletvekilleri, huzurlarınızda görüşülen kanun teklifiyle, sosyoekonomik dönüşüm, hızla gelişen teknoloji, sürekli değişen ve artan ihtiyaç ve talepler doğrultusunda ülkemizin sağlık alanındaki rekabet gücünün korunması için muhtelif düzenleme ve değişikliklerin yapılması amaçlanmıştır. Ayrıca, Sağlık Bakanlığı ve üniversitelerin birlikte kullanımı kapsamındaki hastanelerde sözleşmeli olarak sağlık hizmeti sunumuna katılan öğretim elemanlarının statüleri güncellenmekte, disiplin amirliği yetkisi akademik özgürlüğe uygun olarak başhekim uhdesinden çıkarılmakta ve sözleşmeye aykırılık hâllerinde ikaz müessesesi tesis edilerek ikaz yetkisi hastane koordinasyon kuruluna verilmektedir.

Bu teklifle, Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda Sağlık Bilimleri Üniversitesinin kadrolarına yönelik belirleme işlemi Sağlık Bakanının yetkisinin çıkarılmış, yalnızca Sağlık Bakanlığına ait, birlikte kullanılan hastaneyle sınırlandırılmıştır. Böylelikle, akademik ve bilimsel özgürlüğe uygun olarak söz konusu kadrolara öğretim üyelerinin atamaları Sağlık Bakanlığı tarafından değil, Sağlık Bilimleri Üniversitesi tarafından yapılacak ama atama öncesi Sağlık Bakanlığından da uygun görüş alınacaktır.

Bu hususta bir diğer düzenleme ise sağlık çalışanlarımıza ifa edilen ek ödeme ve kriterlere yöneliktir. Personelin motive edilmesi ve ödüllendirilmesi gayesiyle ek ödeme yapıldığı bilinmektedir. Söz konusu ödülü anlamlı kılmak ve personeli motive etmek amacıyla disiplin cezası alan personelin, işlediği fiilin nitelik ve ağırlığına göre, kademeli olarak ek ödemenin katkı ve performansa bağlı olmayan kısmından faydalanmamasına yönelik bir düzenleme getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, dünyada tıbbın gelişmesiyle hekim uzmanlık alanları da ileri seviyelere ayrılmış, bu bölümler "yan dal" olarak adlandırılmıştır. Ben de yan dal uzmanıyım. Tabii, yan dal eğitim uzmanlıklarında üç yıllık bir süre eğitim var - Cumhuriyet Halk Partisinden arkadaşlarımız Komisyonda da söylediler- bu eğitim yılını tamamlamayan kişilere kesinlikle bir sertifika verilmesi söz konusu değildir. Bunlarla ilgili yapılan çalışmalarda yüzde 20 oranında daha fazla tazminat almaları sağlanarak bu alandaki ihtiyacın giderilmesi düşünülmüştür. Son günlerde yan dallar için açılan sınavlara müracaatların çok düşük oranda olduğu göz önüne alınınca bu, bu konuya bir katkı yapacaktır diye düşünüyorum.

Yapılan klinik araştırmalarda Sağlık Bakanlığının hastane döner sermayelerine yatırılan gelirlerin yüzde 65'i, üniversitelerde ise yüzde 85'iydi; bu oran da eşitlenmiş olacaktır. Bu sebeple iki kurum arasındaki farklı ödemelerin, farklılıkların giderilmiş olduğunu bu teklifte görmüş oluyoruz.

Değerli arkadaşlar, teklifle düzenlenen diğer alan ise ilaç ve tıbbi cihaz mevzuatını oluşturmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SADETTİN HÜLAGÜ (Devamla) – Ruhsatlandırma süreçleri Avrupa Birliği ülkelerine benzer olarak ülkemizde de preklinik ve klinik bir çok çalışma sonucunun ve kalite verilerinin değerlendirilerek uygun bulunmasıyla tamamlanmakta olup ruhsat dosyasında başvuru sahibi tarafından yapılan analizler de bu süreçte detaylı incelenmektedir. Kendim de faz 1 dâhil birçok çalışmalara katıldığım için burada çok ciddi, katı kuralların olduğunu biliyorum ve bu kuralların hiçbirinin değişmediğini vurgulamak isterim.

Teklifle getirilen son bir konuyu arz etmek isterim: Tıbbi malpraktis sonucu ödenen tazminatların sigorta şirketlerinden rücu. Bu kapsamda, idare, kesinleşen mahkeme kararında hüküm altına alınan tazminatı ödedikten sonra sağlık meslek mensubu yerine geçmekte ve ödenen tazminatı zorunlu mali sorumluluk sigortası yaptırılan sigorta şirketinden talep etmektedir.

Huzurunuzda görüşülen ve sağlık alanındaki vizyon çalışmalarımıza yeni bir hız verecek kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını en kalbî duygularıyla temenni eder, Genel Kurulu ve tüm milletvekillerimizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hülâgü.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülâgü'nün 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Tip 1 diyabetli çocuklar için diyabet sensörünün devlet tarafından karşılanması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – O zaman bir beyitle de ben cevap verip öyle kapatayım:

"Naûmit eyleme hastayı çaresinden,

Belki Hak ihsan eyler çaresin.

Bozma ey tabip,

Hasta ile hastalığın aresin!" demiş. (AK PARTİ, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizim öpmeye kıyamadığımız bu Tip1 diyabetli çocuklar için -hepi topu 30 bin civarında- bu sensörlerin karşılanması konusunda bir önerge vermek de size çok yakışır. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu devlet, yeri geldiğinde her türlü masraf için kendini şampiyonlar liginde varsayıyor, bu evlatlarımızdan bunu esirgemeyelim. Bir tabip olarak hasta ile hastalığın arasına girmeyelim çünkü bir ömür boyu sürecektir ve bir ekonomik kayıp da değil çocuklar, can gidiyor. Bunun kullanım disiplininin size öğretecek değilim; hepiniz hekimsiniz, bütün hekim arkadaşlara söylüyorum.

Madem bir beyit söylediniz, ben de böyle bir beyitle talep etmiş olayım.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.21

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.04
BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER
KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)
-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.
VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107) (Devam)

BAŞKAN – 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler az önceki oturumda tamamlanmıştı.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Cemalettin Kani Torun

Mustafa Bilici

İstanbul

Bursa

İzmir

Ali Fazıl Kasap

Mustafa Kaya

Mustafa Nedim Yamalı

Kütahya

İstanbul

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – 1'inci maddeyle ilgili önerge üzeri<nde söz Sayın Nedim Yamalı Bey'e aittir.

Buyurun Sayın Yamalı. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MUSTAFA NEDİM YAMALI (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilk önce, Erzincan'da yaşanan maden kazası dolayısıyla madencilerimize ve vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyor ve toprak altında kalan işçilerimize de bir an önce sağ salim ulaşılmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 1'inci maddesindeki "Mesleğini serbest olarak icra eden dış tabipleri, ağız ve diş sağlığı muayenahanelerinde dış tabibi istihdam edebilir. İstihdam edilebilecek dış tabibi sayısı birden fazla olamaz." şeklindeki düzenleme uzun süreden beri dış hekimlerince beklenen bir düzenlemeydi. Oldukça gecikilmesine rağmen bu maddenin Genel Kurula gelmesi yerinde olmuştur, buna benzer dış hekimlerinin diğer haklı taleplerinin de gecikmeden ve problemler derinleştirilmeden kanunlaştırılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'deki dış hekim sayısı bugün 46 bin civarındadır. Şu anda fakültelerde eğitim gören dış hekimliği öğrencilerinin sayısı 42 bindir. Beş yıl sonra ise dış hekim sayısı 100 bine yaklaşacaktır. Ağız diş sağlığı hizmeti talebinde ciddi bir artış yaşanmaz iken bu artışın, dış hekimliğinde bugün de etkilerini görmeye başladığımız sıkıntıları büyük problemlere dönüştüreceğini görmemiz gerekiyor.

2000 yılında 13 olan dış hekimliği fakültesi sayısı bugün 118'e çıkmıştır. Dış hekimliği fakültesi kontenjanı bugün itibarıyla yıllık 10.400 civarındadır. Öğretim üyesi bulunmayan birçok üniversitede dış hekimliği fakültesi açılması ileride telafisi mümkün olmayan sorunlara yol açacaktır. Fakülte kurulurken asgari olarak bina, laboratuvar, öğretim üyesi, klinik araç ve gereçleri ve bu kriterleri sağlayamayanlarda eğitime izin verilmemesi gerekmektedir. Bugün kadrolarında profesörü olmayan dış hekimliği fakülteleri bile maalesef mevcuttur. Henüz eğitime başlamamış ve hazırlık aşamasında olan dış hekimliği fakültelerinin açılması gözden geçirilmelidir. Mevcut fakültelerdeki öğrenci kontenjan sayısı azaltılmalıdır. Dolayısıyla, öğretim görevlisine düşen öğrenci sayısındaki azalmayla daha kaliteli bir eğitim verilmesi de mümkün olacaktır.

Dış hekimisi sayısını kontrolsüzce artırarak son derece zorlu bir eğitimden geçmiş meslek mensuplarını birçok zorluklarla yüz yüze bırakmak yerine koruyucu ağız ve diş sağlığı politikalarına geçmek zorundayız. Dış hekimliği hizmetlerinin koruyucu ve önleyici hizmetlere yoğunlaşması gerekiyor. Aksi takdirde, bir yandan tedavi ederken diğer yandan ağızları sorunlarla dolu yeni nesiller geliyor. Ağız ve diş sağlığı politikalarımızda ciddi bir değişiklik olmaması hâlinde durum da iyice kötüleşecektir. Koruyucu hekimliği, aile dış hekimliğini öne çıkarmamız gerekiyor. Dünya Sağlık Örgütüne göre ağız ve diş sağlığı hastalıkları önlenabilir hastalıklardır. Öncelikli yaş grubuna yani 0-18 yaş grubuna yapılacak koruyucu tedavilerle ağız, diş hastalıkları ortaya çıkmadan önlenilecek veya basit tedavilerle ağız, diş sağlığı ve dolayısıyla genel sağlık korunmuş olacaktır.

Bunun yanında aile dış hekimliği gönüllülük esasına göre uygulanmalıdır. Koruyucu dış hekimliği uygulamaları için kamu dış hekimleri yetersiz kalacağından özelden hizmet alımı alınarak bu eksiklikler de giderilmelidir. Muayenahanelere, özellikle deprem bölgesindeki klinikler ve muayenahanelere de KOBİ desteğinin verilmesi gerekmektedir. Meslek dışı kişilerin ağız ve diş sağlığı kuruluş ve işletmelerine ortak olmasının da bir an önce engellenmesi gerekmektedir. SSK'den ve BAĞ-KUR'dan emekli dış hekimlerine de diğer emeklilere de diğer memur emeklilerine yakın olarak ilave ödemelerin mutlaka verilmesi gerekmektedir.

Talep ettiğimiz düzenlemelerin bir an önce yapılmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yamalı.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde "İstihdam edilebilecek dış tabibi sayısı birden fazla olamaz." cümlesinin ardından aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Muayenehanede çalışacak diş tabibi için asgari ücret her yıl Türk Dişhekimleri Birliği tarafından belirlenir.”

İnan Akgün Alp
Kars
Aliye Timisi Ersever
Ankara

Kayihan Pala
Bursa
Murat Çan
Samsun
Semra Dinçer
Ankara

İzzet Akbulut
Burdur
Ayça Taşkent
Sakarya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Semra Dinçer konuşacaklar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Dinçer.

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, teklifin 1’inci maddesi, mesleğini serbest olarak icra eden diş hekimlerinin yanlarında en fazla bir diş hekimi istihdam etmesinin önünü açmaktadır. Maddeye bu açıdan bakıldığında, mezun olmuş ancak ekonomik zorluklar nedeniyle kendi muayenehanesini açamamış diş hekimlerinin mesleklerini icra edebilmeleri açısından olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir ancak bu olumlu yanları olmakla birlikte birçok eksiklikleri de barındırmaktadır. Bu madde, ağız ve diş sağlığını tamamen özel sektörün kucağına bırakmakla birlikte yeni mezun olmuş diş hekimlerinin ucuz iş gücü olarak güvencesiz bir şekilde emeklerinin sömürülmesine yol açacaktır. Mesela diş hekimlerinin ücretlerini nasıl belirleyeceksiniz? Bunca yıl emek vermiş diş hekimlerini asgari ücrete mi bağlayacaksınız ya da tedavi ettiği her hasta üzerinden diş hekimleri pay mı alacak? Yeni mezun olup kamuda 40-45 bin lira alan bir diş hekiminden daha az bir taban ücret mi belirleyeceksiniz yoksa yoksulluk sınırı altında bırakıp diş hekimlerini de açlığa ve yoksulluğa mı mahkûm edeceksiniz? Madde bu hâliyle, çalışma koşullarının, özlük haklarının ve taban ücret gibi konuların hastane patronu bir Sağlık Bakanının inisiyatifine bırakılmasıyla diş hekimlerinin de emeğinin sömürüleceğini göstermektedir.

Sayın milletvekilleri, özel muayenehanelerde bir tane diş hekimi atamakla sorun çözülmeyecek. Öncelikle, Sağlık Bakanlığı mezun olan diş hekimlerinin atamasını yapmayarak potansiyel bir işsizler ordusu oluşturmuştur. Kamuda atama olmayınca parası olan herhangi bir vatandaş yeni mezun evlatlarımızın diplomalarını kiralayarak mahalle aralarına klinikler açmıştır. İşini meslek onuruna ve ahlakına uygun bir şekilde yapanlar olmakla birlikte, ticarethane mantığıyla, kalitesiz ve steril olmayan klinikler ülkemizin her yerinde artmaktadır. Yetişmiş evlatlarımızı kamudaki ihtiyaca rağmen atamamaları onları sağlık sektöründeki simsarların ellerine teslim ediyorsunuz. Diğer yandan, kamuda yetersiz kadro nedeniyle diş hekimlerimiz çok yüksek yoğunlukta çalışmak zorunda kalmakta, vatandaşlarımız ise nitelikli diş sağlığı hizmeti alamamaktadır. Bu nedenle, mahalle aralarında çoğalan, ucuz hizmet sunduğunu iddia eden işletmelere yönelmektedir. Bu düzenleme, halkın canı üzerinden servet kazanan özel hastane patronlarının da ekmeğine yağ sürmektedir. Çözüm, kamucu sağlık politikalarını hayata geçirerek vatandaşın nitelikli sağlık hizmeti almasını sağlamaktır. Bunun da yolu gün geçmeden, diş hekimlerinin emeğinin sömürülmesine izin vermeden ihtiyaç dâhilinde acilen atamalarının yapılmasıdır.

Sayın milletvekilleri, her şeyin başında sağlık diyoruz ama gelin görün ki AKP iktidarında sağlıklı kalmak pek de mümkün olmuyor. AKP “Sağlıkta devrim yaptık.” diye süslü laflar etse de tam aksine sağlık sisteminde âdeta bir yıkım yaşandığına her gün şahit oluyoruz. Koca koca adına binalar diktiğiniz şu şehir hastaneleri var ya, onların içini doktorsuz bıraktınız tıpkı adalet sarayları yapıp içinde adalet olmaması gibi. Vatandaş “Hastanelerden randevu almak Cumhurbaşkanlığı sarayından randevu almak kadar eş değer. Eskiden tedavi olabiliyorduk ama şimdi sıra bile alamıyoruz.” diyor. İşte doktorlara “Giderlerse gitsinler.” diyen zihniyet nedeniyle vatandaş hem doktorsuz hem de randevusuz kaldı. Öyle “sağlıkta dönüşüm” “sağlıkta devrim” diye süslü sözlerle bu işler olmuyor. Geçici çözümlerle, yamalı bohçalarla devrim olmaz arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirelim lütfen.

SEMRA DİNÇER (Devamla) – Evet, devrim, toplum sağlığını devletin güvencesinde ve tüm sağlık çalışanlarını önceleyen bir sağlık politikasıyla olur. Bunun da halkın sağlığını patronlara peşkeş çekenle değil, halkın sağlığını kamulaştırıp önceliğe halk sayan bir iktidarla olması mümkündür.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Dinçer.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1980) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat
Manisa

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat konuşacak.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerine vermiş olduğumuz önerge üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, insan gücü planlaması yapılmadan, açılan fakülteler ve belirlenen kontenjanlar sebebiyle birçok alanda olduğu gibi diş hekimi sayısında da büyük yığılmalar var. Bugün birçok diş hekimliği fakültesinde akademisyen eksikliği

olduğu, çoğu fakültede bir profesör dahi olmadığı biliniyor. Şu anda eğitimde olan 100 diş hekimliği fakültesi var, 10 ila 14'ü de yolda.

Yine, birçok fakültemizde uygun araç gereç ve laboratuvarlarda önemli eksiklikler var. Mesleğini eline alan diş hekimlerimiz öncelikle tabii ki istihdam sorunuyla yüzleşiyor. Vatandaşımız özele gidemiyor, kamu hastanelerinde ise zamanında dişlerini yaptıрма imkânı yok. Ülkemizde diş hekimlerimizin yarısından fazlası özel sektörde mesleğini icra etmekte, kamuda yeterli istihdam sağlanamamaktadır her alanda olduğu gibi.

Değerli milletvekilleri, görüşülmekte olan teklif sağlık sektöründe birtakım sorunları çözmeye yönelik olabilir ama sağlık sistemimiz o kadar çok fazla soruna sahip ki bu getirilen teklifte de hem eksiklikler hem yanlışlıklar söz konusu.

Sayın iktidar milletvekilleri, farkında mısınız acaba, hani övünüyordunuz ya "Hastane kapılarında artık kuyruk yok." diye, evet, kuyruk yok, vatandaşlarımız artık hastaneye gidemiyor çünkü randevu alamıyorlar. Dar gelirli vatandaş özel hastaneye gidemiyor, devlet hastanelerinde aylarca sıra bekliyor. Şehir hastaneleriyle yapılan sözleşmelerde açık hükümler olmasına rağmen MR, tomografi gibi tetkik cihazlarına aylar, hatta bazen yıllar sonraya randevu verilebiliyor. Hastanelerin pek çoğu hastane yönetimlerinin üstün gayreti ve doktorlarının özverisiyle ayakta durabiliyor. Aylarca bekleyip gidenler de ilaç yazdıramıyor. Sosyal Güvenlik Kurumu ve Sağlık Bakanlığı hastalar için çok elzem ilaçları listesinden çıkardı. Kanseri ilaçları bulunamıyor sayın milletvekilleri. Yazılan ilaçları ise bulmanız zaten eczanelerde mümkün değil. İlaç firmaları bu ilaçları ya ithal etmiyor ya üretmiyor ya da çok az sayıda üretiyor. Zaten zorlanan sağlık sisteminin üzerine bir de -sayısı her ne kadar belli değil ama- 10 ila 13 milyon göçmenin yükü bindirilince bu durum kaçınılmaz son oluyor.

Suriyeliler ülkemizde sınavsız doktor ve eczacı oluyor sayın vekiller. Diplomaları gerçek mi, sahte mi araştırılmıyor, sözlü beyan yeterli oluyor birçok meslek grubunda olduğu gibi. Eski İçişleri Bakanı -neydi ismi- Süleyman Soylu, Türkiye'de 3,3 milyon Suriyeli olduğunu açıklamıştı. Sağlık Bakanı da Suriyelilere 2,6 milyon ameliyat yapıldığını söyledi yani her 100 Suriyeliden 77'si bu ülkede ameliyat olmuş. Sanki Suriyeliler bu ülkeye, ülkemize ameliyat olmak için gelmiş. Bu durumda ya ameliyat sayısı ya da mültecilerin sayısı doğru değil. Milyonlarca Suriyeliyi tedavi etmek, ameliyat etmek, 1 milyona yakın Suriyeli bebeğin doğumunu sağlamak ve onlarca Suriyeli çalışanı, sağlık çalışanını istihdam etmekle övünmek belki Hükûmete iyi gelebilir ama Türk milletine hiç iyi gelmiyor sayın milletvekilleri.

E-reçeteler artık Arapça başta olmak üzere 5 dille yazılabiliyor. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama olamaz, böyle bir saçmalık olamaz. Sağlık ocaklarının aile sağlığı merkezlerine dönüştüğü ancak buradaki doktorların üzerine işletme yönetimi görevlerinin yüklendiği, akademisyen hocalara erişimin hızlandığı ancak erişilen her hekime şiddetin normalleştirildiği, tıp fakültelerinin sayısının artırıldığı ancak nitelikli hekimlerin yurt dışına gidişine engel olunamadığı bir sağlık sistemine sahibiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Koruyucu sağlık hizmetlerini öne çıkarmak ve düzeltmek zorundayız sayın vekiller. Aile sağlığı merkezleri özel bir işletme gibi çalışmamalı, gerçek bir kamu kurumu olmalı. Son yıllarda ülkemizdeki hane halkı cepten sağlık harcaması istatistiğine baktığınızda artışı görürsünüz ama tüccar zihniyeti olduğu için Hükûmetin işine geliyor.

İktidarın en büyük projelerinden biri olan şehir hastaneleri projesinde tam bir fiyasko yaşanıyor. Günde 150'den fazla hastayı muayene etmeye çalışan hekimlerin üzerindeki yük anormal seviyededir.

Evet, üniversitelerden elinizi çekin, üniversitelerin idari özerkliğine karışmayın, Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulayın sayın vekiller.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sunat.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Cemalettin Kani Torun

Mustafa Bilici

İstanbul

Bursa

İzmir

Ali Fazıl Kasap

Mustafa Kaya

Kütahya

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılmıyorum

Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl Kasap konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kasap. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bir çocuk hekimi olarak Tip 1'i gündeme getirdiğiniz için çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Yaklaşık yirmi beş-otuz yıllık çocuk hekimliği pratiğinde karşılaştığımız en önemli sorunlardan biri, Tip 1 diyabetli çocukların parmağının delinmesi günde 4 defaya varan, günde 4-6 civarında enjeksiyonun yapılması; bunlar bayağı ciddi problemler. 2 aylıktan tutun 18 yaşına kadar Tip 1 diyabetli...

(Uğultular)

BAŞKAN – Bir saniye, izin verin Sayın Kasap.

Sayın Genel Kurul, kürsüde hatip var; sohbet edecek olan arkadaşlar kuliste yapabilirler mi lütfen.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Aynen katılıyorum.

BAŞKAN – Baştan başlatıyorum sürenizi.

Buyurun.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

0-18 yaş çocuklar bizim geleceğimiz, yarınlarımız. Maalesef, AK PARTİ hükûmetleri döneminde sadece GSS uygulaması dışında 0-18 yaş için yapılan hiçbir şey yok. Ben size söyleyeyim, nereden başlayacağımızı söyleyeyim. SMA'lı 140'a yakın çocuğun vefat etmesinin sebebi Sayın Sağlık Bakanıdır. SMA'da dünyanın, Amerika'da FDA'nın -onların ilaç kurumu- ve

Avrupa'da EMA'nın -European Medicines Agency- onayladığı tedavileri maalesef siz onaylamadınız. Sayın Sağlık Bakanını da defalarca gerek Plan ve Bütçede gerekse Meclis kürsüsünde, kendisinin de burada olduğu zamanlarda uyardık, dedik ki Tip 1 çocuklar, SMA Tip 1 hastaları Türkiye'de toplamda 100-120 civarında ve bunların tedavisi yaklaşık 2 milyon dolar, bir Cumhurbaşkanlığı uçağının yarısı yapmıyor. Ben ilaç firmalarının mümessili değilim ama dört yıldır, ölen bu 140 çocuğun müsebbibi, sebebi Sağlık Bakanlığıdır, onay vermedi. Geçen sene onay verdi ama danışıklı dövüş müdür, nedir bilmiyorum, SGK ödemiyor. Ya, bu ne biçim iştir? Aynı SGK muska yazılması tarzındaki e-reçeteyi kabul ediyor uzaktan ama SMA'lı 140 çocuğun ölümüne göz yumdunuz burada. Bunun vebali sizin elinizde.

Hacı Bayram Veli Camisi'nin önünde veya sokakta kurulan stantlarda, değerli arkadaşlar, valilik izniyle dilencilik yaptırıyorsunuz, bu, çocukları için mağdur ailelere. Her gün size de mesaj geliyor. Yazıktır, günahdır. Bunun sebebi sizsiniz. Bu, siyasi malzeme yapılmayacak bir olgu ama siz bunu siyasi malzeme dahi yapmıyorsunuz. Ya, gelin onaylayın, gelin verin, çok zor değil.

Türkiye'deki Tip 1 diyabetli toplam çocuk sayısı 20 bin, bunlara verilecek olan sensörün maliyeti 2 bin lira civarında, ayda 2 tane kullanılıyor; 4 bin lira. Toplam bedeli 2 milyar Türk lirası tutuyor. Cumhurbaşkanlığı uçağının bedelinin kaçta 1'i? Onda 1'i. Cumhurbaşkanlığının o, 400-500 milyon dolarlık uçaklarından bir tanesinin onda 1'i; siz buna da kıyamıyorsunuz. Beş senedir siyasi malzeme; beş senedir buraya sürekli olarak gelir, her defasında gelir Tip 1 diyabetlilerin sensörü. Aslında sensörün dışında yapılması gerekenler de var. Bu çocuklar bizim "herhangi bir komplikasyon" dediğimiz, zarara uğramadan -işte gözdü, böbrekleri ya vesaire- topluma kazandırılması gereken çocuklar ve siz bu çocukların yarınlarını çalışıyorsunuz. Yazıklar olsun diyorum! Bu yanlıştı, bu yanlıştan dönmeniz gerekiyor.

Söz verdiniz, Sağlık Bakanlığı kaç yıldır human papilloma virüs -rahim ağzı kanseri- tedavisinde kullanılacak olan aşı... Genç kızlarımızın kanserle muhatap olması ki dünyadaki en yüksek kanser hızı bizde ve bu aşı bütün Avrupa ve Amerika'da uygulandığı hâlde Türkiye Cumhuriyeti devleti bu kadar mı zayıf, 3 bin liralık aşığı yapamıyor muyuz? Kanserden koruyorsunuz, tedavisi daha zor ve tedavi olsa bile ölüm riski çok yüksek. Bütün bunları göz göre göre siyasi malzeme yapar gibi bazen hiç orali olmadan takip etmeniz gerçekten içler acısı, açıkçasını söyleyeyim. Ben bir çocuk hekimi olarak bunlarla karşılaştığım için gerçekten muzdaribim.

SMA Tip 1 hastaları için tekrar söylüyorum: Valilikler izniyle Sağlık Bakanlığının önünde de dâhil olmak üzere neden insanımıza dilencilik yaptırıyorsunuz? Sosyal medyada bunu görmekten siz tiksiniyor musunuz? Türkiye Cumhuriyeti devleti çok büyük bir devlettir; bu bütçeden ayrılacak olan toplamda 2-3 milyar TL'yi bu insanlarımızdan, bu çocuklarımızdan esirgemeniz Türkiye Cumhuriyeti'ne 2024 yılında yakışmıyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İyi günler. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kasap.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

(Uğultular)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutmadan, orada konuşan arkadaşlar bir zahmet kulise ya da daha düşük sesle lütfen...

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1980) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta
Samsun

Aykut Kaya
Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılmıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Kaya. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bir ilde sağlık hizmetlerinin verimli ve nitelikli bir şekilde verilebilmesi için en başta iyi bir il sağlık müdürüne ve ekibine ihtiyaç vardır. Antalya'da son iki senede 3 il sağlık müdürü göreve getirilmiştir. Yeni gelen il sağlık müdürünün her şeye adapte olması, bütün sistemini oturtması uzun bir süre almaktadır. Sağlık çalışanları sürekli değişen iş ve işleyiş biçimi yüzünden performans ve motivasyon kaybı yaşarken hastaların aldığı hizmet de sekteye uğramaktadır. Yeni yapılan hastane projeleri var, yönetilmesi gereken ciddi bir organizasyon ve bütçe var ama biz bu olayları yönetecek kişiyi devamlı değiştiriyoruz. Peki, bu mantıkla Antalya'mız sağlıkta nasıl iyi olacak? Devlet yönetiminde istikrar, kurumsallaşma ve göreve gelen kişilerin uzun süreler işbaşında kalmasıyla doğru orantılıdır. Bakın, ilçelerde de durum sıkıntılı. Konyaaltı, Kepez, Elmalı, Aksu'da ilçe sağlık müdürü yok; şu anda Kepez, Demre ve Gazipaşa Devlet Hastanelerinde başhekim de yok. Diğer taraftan, Antalya'mızda mevcut ağız diş hastaneleri yeterli gelmiyor, üç-dört ay sonrasına randevu verildiğini biliyoruz. Vatandaşımız üç ay diş ağrısı mı çeksin? Vatandaşımız randevu tarihlerinin uzun olmasından dolayı ASM'lere gitmekte, orada da ağrı kesicilerle geçici çözümler bulmakta.

Önceden defalarca dile getirdim, bütün jeoloji ve inşaat mühendislerini bir araya getirsek "Bir hastane nereye yapılamaz?" diye sorsak, ilk gösterecekleri yere siz Yeni Manavgat Devlet Hastanesini yapmaya başladınız. Zemin sıvılaşmasının olduğu bu yerde inşaat sağlıklı bir şekilde ilerlememektedir. Temelini 2023 Mayıs ayında attınız, hâlâ biz 1'inci katı göremedik. Aynı dönem veya sonraki tarihlerde temelleri atılan hastaneler kat kat yükselirken Yeni Manavgat Devlet Hastanesinde neden bir ilerleme yok? Milyonlarca dolar bütçesi olan bu projede bu hatalara nasıl düşülüyor, akıl alacak gibi değil.

Değerli milletvekilleri, Kaş'ta bir vatandaşımız kalp krizi geçirse Antalya'ya gelmesi iki-üç saat sürmektedir çünkü batı ilçelerimizde bir anjiyo merkezi yok. Bu tür durumlarda bir saniyenin bile önemi vardır. Yine, batı ilçelerimizde kanser hastalarımız tedavi olmak için Antalya'ya gelmek zorunda kalıyorlar. Zaten ciddi bir hastalıkla mücadele eden bu vatandaşlarımız daha da çok yıpranmaktadır. Batı ilçelerimizin merkez noktasında tam teşekküllü, özellikli bölümleri de içeren bir hastane yapılmasıyla vatandaşlarımız yerinde hizmet alma konforuna sahip olacaklardır. Diğer taraftan, ilimizdeki yoğun bakım yatak sayısı da yetersizdir. Her gün onlarca hastamız acillerde yoğun bakım yatağı beklemektedir.

Değerli milletvekilleri, bir diğer önemli konu da vatandaşlarımızın yaşadıkları ilaç sıkıntısıdır. Emekli bir hastamızın kronik hastalıkları için düzenli olarak kullandığı, hayati önem taşıyan bir ilacı eczaneden alabilmesi için çok yüksek ilaç fiyat farkı alınmaktadır. Mesela bir örnek verelim: Tansiyon ilacı için 304 lira ilaç fiyat farkı ödenmektedir. Aynı reçetede kalp çarpıntısı ilacı ve kolesterol ilacı da kullanıyorsa bu fark 1.000 liralara kadar çıkmaktadır. Aynı zamanda katılım paylı ilaçlar var ise yüzde 10

katılım payı, maaşından kesilmektedir. Sadece emeklimiz değil, tüm vatandaşlarımız yüksek miktarda fiyat farkı ödemektedir. Sığınmacılar katılım payı ödemezken buna karşılık kendi vatandaşlarımızın ücret ödemesi de düşündürücüdür.

Ülkemiz ekonomik bir kriz yaşarken, vatandaşlarımız zaten zor ayakta kalırken örneğin birbirinin aynısı 5 ilaştan en ucuzu 100 lira ise SGK'nin buna ödediği tutar 105 lira, vatandaşın aldığı ilaç 125 lira ise vatandaş 20 lira cebinden ödemek durumunda kalıyor. Bu durumun ortadan kalkması için, eskiden olduğu gibi, SGK'nin ödemiş olduğu eş değer bandının en az yüzde 25'e çıkarılması vatandaşlarımızın yükünü hafifletecektir.

Tip 1 diyabet hastası çocuklarımızın kullanmak zorunda oldukları şeker ölçüm çubukları için aileler kutu başına en az 100 lira ödeyerek ciddi bir bütçe ayırmak zorunda kalıyorlar. Üç aylık şeker ölçüm çubuğu fiyat farkı 2 bin lirayı geçmektedir. Bunun yanına yine kullanmak zorunda kaldığı insülin iğne uçları eklendiği zaman bu maliyet daha da artmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

AYKUT KAYA (Devamla) – SGK'nin ödemediği, hayati önem taşıyan bazı çok yüksek fiyatlı kanser ilaçlarını vatandaşlarımız gerek aracını satarak gerek kredi çekerek, borç alarak satın almak zorunda kalıyorlar. Sonra, ödemiş oldukları bu ücretleri geri alabilmek için SGK'ye dava açıyorlar. Zaten vatandaşımız her şekilde bu davaları kazanmaktadır. Ne gerek var vatandaşlarımızı bu kadar yıpratmaya?

Önemli bir konu da randevu alamayıp özel hastanelere gitmek zorunda kalan hastalarımızdır. Ciddi anlamda muayene ücreti ve diğer yapılan işlemlerdeki fiyat farkları fahiş noktalara ulaşmaktadır.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan "hususlar ile" ibaresinin "hususlar ve" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nejla Demir

İbrahim Akın

Sevilay Çelenk

Ağrı

İzmir

Diyarbakır

George Aslan

Sümeyye Boz

Mardin

Muş

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılmıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Diyarbakır Milletvekili Sayın Sevilay Çelenk konuşacaklar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Hocam.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer yurttaşlar; 2'nci madde biraz teknik, sehven yanlış yazılmış bir madde olduğu için, ben onun yerine genel olarak sağlık sistemiyle ilgili sorunlara değineyim istemişim fakat aslında, bu teklif geldiğinden beri hep genel sorunlar düzleminde konuşuldu, belki bazı tekrarlar da olacak. Devasa sorunlarımız var sağlık alanında fakat bu, bir iki günlük konuşmalarda dikkatimi çeken şey, dön dolaş, biraz da popülist bir eğilimle -üzgünüm bunu söylediğim için- sağlık alanının devasa sorunları Suriyelilere fatura ediliyor. Elbette bir ülkeye 3 milyon gibi bir nüfus göçü olduğu zaman her sektöre, her alana bir yük bindirir, sağlık alanına da elbette bindirmiştir ama bizim sağlık alanındaki sorunlarımız Suriyelilere fatura edilemeyecek kadar büyük sorunlardır.

Bir de ayrıca şunu da söyleyeyim: Suriyelilere bunları fatura etmek yerine, bütün bu yaşadığımız olumsuzluklardan da yola çıkarak Suriye'de yürüttüğümüz dış politikayı sorgulasak, Suriyelilerin ülkelerinin darmadağın olmasında, hayatlarının mahvolmasında, dünyanın dört bir köşesinde başkalarına muhtaç hâle gelmelerindeki kendi dış politikamızdan kaynaklı sorunları sorgulasak belki çok daha iyi olabilirdi ama daha kolay bir yolu seçiyoruz.

Devasa sorunlar var dedim. Son beş yıla baktığımız zaman pandemi, arkasından deprem, şimdi bir maden faciası, bunların hepsi sağlık sistem üzerine bir yük bindiriyor. Bir siyanür, sülfürik asit dağı çoküyor ve nehirlerle karışıyor, muazzam bir halk sağlığı sorunuyla baş başayız. Bunlar üzerinde yeterince düşünmüyoruz, bu alanları birbirleriyle ilişkilendirmiyoruz. Bu arada Erzincan İliç'te meydana gelen faciayla ilgili derin üzüntülerimi de belirtmek istiyorum. Bu, bize belki yıllar yılı hep ölüm getirecek bir şey ve bunun üzerine bunu kavradığımızı gösterir biçimde konuşmaktan bile yoksunuz. Oysaki bizim dilimizde, birçok şiirde, birçok türküde bu tür faciaların izleri var. Nazım Hikmet'in 2 şiiri geldi bugün aklıma, umarım yanlış hatırlamıyorum "Bulutlar Adam Öldürmesin" -ki bu, bir de şarkı olmuştu- ya da "Japon Balıkçısı." "Denizde bir bulutun öldürdüğü/Japon balıkçısı genç bir adamdı/Dostlarından dinledim bu türküyü/Pasifik'te sapsarı bir akşamdı." der. Ölüm yüklenen bulutlar, savaşlar, atom bombaları ve bu facialarla da ilişkili bir şey; bütün bunları birbiriyle ilişkili olarak düşündüğümüz zaman ancak insani alanda, sağlık alanında gerçekten yaşadığımız, deneyimlediğimiz sorunları da doğru bir biçimde ele alma şansımız olabilir.

Çok sorunumuz var. Randevu almak bir sorun, kamu hastanelerine erişmek bir sorun. Parası olup özel sağlık sigortası yaptıranın da artık bir hizmet alma imkânı yok. Yetkin hocalar hastaneleri terk ettiler. Uzmanlar hastanelerde yok ve binlerce lira vererek gittiğiniz özel muayenehanelerde eskinin o alacelece yapılan poliklinik hizmeti gibi bir hizmetten de başkasını alamıyorsunuz. Çokça eleştirilen şehir hastaneleri var. Aslında şehir hastaneleriyle ilişkili olarak en güncel bilgi Sayın Başkandaydı ama o da ser verip sır vermiyor. Sorduğumuz zaman da diyor ki: "Bana çok büyük bir balkon verdiler." Böyle bir büyüklük mevzusu var burada. Gerçekten o büyüklük, şehrin dışına taşınmışlık bile bir sıkıntı yaratıyor engelli için, yaşlılar için; o devasa alanlarda kayboluyorsunuz. Böyle kolaylıkla eriştiğimiz Numune Hastanesi ya da Ankara'nın ortasındaki Zekai Tahir Burak Kadın Hastalıkları Hastanesi; bütün bunlar halkın, yurttaşın çok uzağına gitti. O büyüklük meselesi, o itibardan tasarruf etmeyen gösteriş düşkünlüğüne en uygun model şehir hastaneleri oldu herhâlde. İyi olan bir şey varsa bile bu dezavantajlarla birlikte düşünülmesi gerekiyor.

"Pandemi" dedik, "deprem" dedik, çok sayıda sağlık çalışanı hayatını kaybetti. Sanırım, sadece depremde, 65'i hekim olmak üzere 600 sağlık çalışanı, onun öncesinde pandemi... Bütün bu sorunlar, biri diğerinin üstüne gelince hızla unutuluyor; bunları unutmayalım.

Konuşulacak çok şey var ama fizyoterapistlerden, onların sorunlarına biraz değinelim diye bir tür rica geldi bizlere, partimize ulaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Hocam, devam edin.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Fizyoterapistler ancak kamuda çalışabiliyor Türkiye’de, çok donanımlı, çok iyi eğitilmiş fizyoterapistler sadece kamuda çalışabiliyor; özel sektörde çalışmıyor ve kendileri özel hizmet vermek üzere işletme açmıyor. Kamuda da sadece fizik tedavi birimlerinde çalışabiliyorlar; ortopedide, nörolojide, beyin cerrahisinde, bu alanlarda çalışmıyorlar. Aslında, her evde fizyoterapiye ihtiyaç duyan biri var, en azından bizim evde şu anda 2 kişi var ve 2’imizin de var. Bu, hem bu hizmeti alacaklarda mağduriyet yaratıyor hem 60 bin fizyoterapistin olduğu bir ülkede onlar adına bir sıkıntı yaratıyor; bu konunun da gündeme alınması ve bu alanın da tecrübeyle sokaktan yetişen ve ehil olmayanlardan alınarak kendilerinin organize olması ve işletme açmalarının sağlanması gerekiyor.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çelenk.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

6.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk’nin 107 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Ben bir şey saklamıyorum, sadece şunu söyleyebilirim: 28 kişi bir odada, karantinalarda da yattım, dediğiniz gibi, büyük balkonda da yattım. Ceman yekûn izlenimim şudur: Kan kusana altın tasın faydası yok. Önemli olan oralara düşmemek. Yurttaşlarımızın oraya düşmemesi için önleyici sağlık hizmetinin, ulaşılabilir sağlık hizmetinin yaygınlaştırılmasını sağlamak... Dediğim gibi, büyük balkon, küçük balkon önemli değil. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Bu da kabul edilmedi. (Gülüşmeler)

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Cemalettin Kani Torun

Mustafa Bilici

İstanbul

Bursa

İzmir

Mustafa Kaya

Ali Fazıl Kasap

Necmettin Çalışkan

İstanbul

Kütahya

Hatay

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün sağlıkla ilgili bir yasa görüşüyoruz. Görüldüğü kadarıyla bazı düzenlemeler yapılmış, 3’üncü maddede ise ebelerin görevine dair, görevinin tanımlanmasına dair. Burada, genel itibarıyla sağlıkçıların sorunları Türkiye’nin gündeminde. Sağlıkçıları aşırı mesai ile iş yüküyle karşı karşıya; nöbetlerinin uzunluğu, AB standartlarının çok çok altında çalışma şartlarına sahip olmaları, muayene sürelerinin kısıtlılığı gibi pek çok hususu hepimiz biliyoruz. Burada ebelere görev tanımı yapılırken ifadeler muğlak olmamalıydı ama acil tıbbi müdahalede bulunulması gibi, küçük tıbbi müdahale gibi bir tanım yapılmış. Bu ne anlama gelir? Bu, bizim hastaneye atadığımız müdürümüz çalışana istediği gibi mobbing yapar demektir, beğenmediğimiz adama her işi yaptırırız demektir. Görev tanımı biraz daha net olmalı, hiçbir şekilde yanlış anlaşılmalara sebebiyet verecek, hele de yöneticinin çalışana baskı yapmasını sağlayacak bir durum olmamalı.

Değerli milletvekilleri, sağlıktan bahsederken yaşadığımız problemleri hepimiz biliyoruz. Sağlıkta büyük devrim yapıldığı söyleniyor ama bugün pek çok hastanede herhangi bir röntgen cihazı için altı ay, bir sene sonraya randevu veriliyor. Tabii “sağlık” denildiğinde sadece şehir hastanelerini, binaları anlayanların, “sağlık” denildiğinde aklına sadece rant gelenlerin doğal olarak bu konuları çözmeleri mümkün değil. Bugün bilinmelidir ki “sağlık” demek hastanelerden ibaret değildir; sağlık, kadrodur. Pandemi döneminde öğrencilere yeterli eğitim verilemedi, bugün de açığı kapatmak üzere TUS sınavlarında kadrolar şişirildi; nitelsiz yeni hekimlerin işbaşına gelmesi sağlanıyor, bir taraftan da binlerce, on binlerce hemşire vesaire atama bekliyor; bu sağlanmıyor çünkü plan yok, çünkü sadece günlük hesap yapılıyor.

Değerli milletvekilleri, tabii, esasen burada dikkat çekmek istediğim husus şu: Bu ülke darbeler ülkesi, her darbenin getirdiği belli dönemler var. Mesela, 1971 muhtırasının getirdiği işlerden biri, Türkiye’den vasıfsız işçi göçü sağlamıştır. Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarını yaşamış ülkelere iş gücü taşıdık. 2016’daki darbe ise vasıflı beyin göçünü sağlamıştır. Önce, sorgusuz sualsiz binlerce, on binlerce insan hiçbir delil gösterilmeden hapse atıldı, ihraç edildi, ihraç edemediklerimize de “Giderse gitsinler.” denilerek kapı gösterildi. Ülkesini düşünen bir insan her şeyden önce şunu düşünür: Allah aşkına, siz bir doktoru kaç mal ediyorsunuz, kaç 100 bin dolar harcayarak bir doktor yetiştiriyor? Ama bunların hiçbirisi gündeminizde değil. Esasen devletin, kamunun görevi de hasta bakmaktan daha çok, önleyici tedbirler almak olmalıdır.

Bugün önergemizi reddettiniz. Şu insanların kullandığı tarım ilaçlarının, marketlerdeki ürünlerin, temizlik ilaçlarının kimyasalları nerede, nasıl kullanılıyor? Esas olan bunları denetlemek, esas olan insanların zehirlenmesini, hastalanmasını önlemek ama bunlar gündemde değil çünkü tam tamına hadise şu: Hastane demek şehir hastanesi demek, şehir hastanesi demek ihale demek, belli kimselere bir şeyler dağıtmak demek.

Değerli milletvekilleri, en kötüsü şu: Hastaneye gelen insana hasta gözüyle değil, vatandaş gözüyle değil, müşteri gözüyle bakılıyor. Bugün köprülere geçiş garantisi, otoyollara araç garantisi, hava alanlarına yolcu garantisi verildiği gibi hastanelere de müşteri garantisi veriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Allah'tanki özelleştirmeyle mezarlık yapmıyorsunuz, inanın herhâlde mezarlık yapıyor olsanız oraya da ölü garantisi verirsiniz. (Saadet Partisi, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Arkadaşlar, onun için, hastalara, hastanedeki vatandaşlarımıza müşteri gözüyle değil, bu ülkenin onurlu bireyleri gözüyle bakmak gerekir.

Yine, bugün Gazze'de katliamlar işleniyor, bunu söylemeden olmazdı. Arkadaşlar, gemiler gidiyor ve yeni film, fırlıdak bulundu. Bugün İsrail'e giden gemilere "to order" yazılıyor, hedefi belirsiz istikamet. Gideceği yer belli olmadan çıkıyor, sonra gemide evrak düzenleniyor, gideceği yere gidiyor. Bu vebal size yeter arkadaşlar. Lütfen, tepkinizi gösterin, ebelere de sağlık çalışanlarına da insan muamelesi, iyi insan muamelesi yapalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çalışkan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Kayıhan Pala, bir söz talebiniz olduğunu görüyorum.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bursa Mustafakemalpaşa Devlet Hastanesinde bugün sağlık hizmetlerinin etik ilkelerine aykırı bir tutum yaşandığına ilişkin açıklaması

KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, sağlıkla ilgili önemli düzenlemeleri görüştüğümüz bugün, maalesef, Bursa Mustafakemalpaşa Devlet Hastanesinde sağlık hizmetlerinin etik ilkelerine aykırı bir tutum yaşandı ve orada çalışan hemşirelere, yoğun bakımda çalışan hemşirelere, bundan sonra kadın hastalara kadın hemşirelerin, erkek hastalara erkek hemşirelerin bakacağına ilişkin hastane yönetimi bir bildirimde bulundu. Bunu asla kabul etmiyoruz. Bu ayrımcı bir uygulamadır ve tıbbın evrensel etik ilkelerine bakacak olursak, sağlık çalışanlarıyla hasta arasına ne yaş ne hastalık ya da engellilik ne inanç ne etnik köken ne cinsiyet ne milliyet ne politik düşünce ne ırk ne cinsel yönelim ne ekonomik durum ne de toplumsal konum ya da başka herhangi bir özelliğin girmesine asla izin veremeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAYIHAN PALA (Bursa) – Mustafakemalpaşa Devlet Hastanesi yönetimi tarafından sağlık çalışanlarına bildirilen bu karar tıbbın evrensel etik ilkelerine aykırı olduğu gibi -Sayın Sağlık Bakan Yardımcımız da burada- ülkemizdeki güncel mevzuata da aykırıdır. Bu nedenle, Sağlık Bakanını derhâl bu olaya müdahale etmeye, el koymaya ve sorumlular hakkında da gerekli yasal işlemleri başlatmaya davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Pala.

Sanırım duydular, bir cevapları varsa dinleriz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Katılamıyorlar!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde "Normal doğum eylemini gerçekleştir." cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Ebeler tarafından yaptırılacak normal doğum eylemi bir sağlık kuruluşunda gerçekleştirilir."

Gökhan Günaydın

Aliye Timisi Ersever

Semra Dinçer

İstanbul

Ankara

Ankara

Ali Karaoba

Cevdet Akay

İnan Akgün Alp

Uşak

Karabük

Kars

Barış Bektaş

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kars Milletvekili Sayın İnan Akgün Alp konuşacaklar.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biraz evvel Kütahya Milletvekili Sayın Ali Fazıl Kasap Genel Kurula bilgi verirken Tıp 1 diyabet hastalarının sensör maliyetlerinin 2 milyar Türk lirası olduğunu söyledi, 20 bin hastanın bu sensöre ihtiyacı olduğunu ve uzun zamandır AK PARTİ Hükûmeti tarafından bu maliyetin karşılanmasına direnç gösterildiğini belirtti. Sizin 20 bin hastaya vermediğiniz 2 milyar lirayı nereye verdiğinizi ben şimdi anlatacağım.

2023 seçimlerine on bir gün kala Kars Devlet Hastanesinin temelini attınız mı? Attınız. İhale bedeli 1 milyar 925 milyon lira, sözleşme tarihi 4'üncü ayın 14'ü, 2023. Bu tarihten sekiz ay sonra 2024 Yılı Yatırım Programı ilan edildiği zaman, Sağlık Bakanlığı bütçesinde Kars Devlet Hastanesi yapım işinin proje tutarı Ne kadar? 5 milyar 35 milyon lira. Ya, bu ihale sekiz ay önce 1 milyar 925 milyon liraydı.

CEVDET AKAY (Karabük) – Enflasyon çok yüksek Sayın Vekilim.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Dur, bitmeyecek, sekiz ay içerisinde müteahhide yüzde 250 artış verdiniz değil mi? 20 bin hastaya vermediğiniz parayı müteahhide sekiz ay sonra fazlasıyla verdiniz. Bunu niye verdiğinizi, niye müteahhitlere verdiğinizi konuşmamın sonrasında anlatacağım. Ben bir araştırma yaptım, bu müteahhitlerin acaba uhdelinde bu kadar böyle ballı bir ihalesi, başka işi de var mı diye -hiç şaşırmadım tabi- Sağlık Bakanlığı bu müteahhitlere ihale yağdırmış. Uhdelinde 500 yataklı

Bingöl Devlet Hastanesi işi var. İhale bedeli 1 milyar 288 milyon lira, sözleşme tarihi 2'nci ayın 6'sı, 2023. Aradan on bir ay geçiyor, 2024 Yılı Yatırım Programı ilan ediliyor, on bir ay sonra Bingöl Devlet Hastanesi proje tutarı 3 milyar 771 milyon lira olarak bütçede yer alıyor; tam 3 katı. Ya, sizin TÜİK'iniz vardı, enflasyonu yüzde 60 açıklıyordu, ne oldu? Ne oldu da müteahhit enflasyonu yüzde 300 oldu?

Bitmedi, dur, müteahhit de değil, ben şimdi bunların AKP mi, MKP mi olduklarını konuşmamın sonunda anlatacağım. Bu müteahhitlere iş devam etmiş, hiç durmamış, 2023 yılında yağmış mübarek. 400 yataklı Çankırı Devlet Hastanesi... Sayın Komisyon Başkanı burada, Bakan Yardımcısı burada, cevap versin. İhale tarihi 5'nci ayın 10'u, seçimden dört gün önce, apar topar, "İktidarı kaybediyoruz." diye ihaleleri vermişler; bedel 1 milyar 590 milyon lira. Aradan sekiz ay geçiyor, yatırım programı açıklanıyor; 2024 Yılı Yatırım Programı'nda Sağlık Bakanlığına ayrılan bütçe 2 milyar 817 milyon. E, hani 1 milyar 590 milyonu sekiz ay önce bu? Sekiz ayda 2'ye katlamış. E, siz emeklilere 7.500 lirayı 10 bin lira yapamıyordunuz, üçte 1 zam veremiyordunuz.

KADİM DURMAZ (Tokat) - "Para yok." diyordunuz bütçede.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Bu ihaleler önümüzdeki sene kaç lira olacak; 5 milyar mı, 10 milyar mı, 15 milyar mı; kaçta gözü doycak bunların, bunların gözü kaç lirada doycak, siz daha kaç lira kazandıracaksınız? Bakın, bu da belgesi, açın bakın; açın bakın, bu da belgesi, yatırım programında yer alan belge.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ne belgesi? Ne belgesi?

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Dur! Bunu niye yaptım? Bak, sen çok iyi anlıyorsun ihale işinden! Bunu niye yaptım?

Siz yirmi sene AKP'ydiniz, bugün içinizden MKP çıktı, MKP, müteahhit kalkındırma partisi bunlar, müteahhit. (CHP sıralarından alkışlar)

AKP ile MKP ilişkisini de anlatayım ben size.

LATİF SELVİ (Konya) - İş yapıyoruz da ondan.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - İş yapıyorsun da 1,5 milyar liralık işi 3 milyara yapıyorsun sekiz ay sonra. Bak, vatandaşa, 20 bin kişiye vermiyorsun bu parayı, müteahhide veriyorsun. İş yapıyorsun sen; para yapıyorsun, servet yapıyorsun, servet transferi yapıyorsun. Niye yaptığını anlatayım bak, dur. Dur, sen beni susturamazsın. Sen 7.500 lirayı 10 bin lira yapmadın ya, 20 bin kişiye 2.500 lira vermiyorsun! Bak, delilli, ispatlı anlatıyorum.

"Bu MKP nedir? Bu müteahhit kalkındırma partisi ne?" diyeceksin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Dur bir dakika!

AKP'li siyasetçiler ile MKP'li müteahhitler arasında organik bir ilişki vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, bitirelim lütfen.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Buradan ben taahhüt sektöründeki firmalara sesleniyorum: Sigorta ödeyen, vergi ödeyen, çek ödeyen, senet ödeyen, kredi ödeyen, istihdam yaratan firmalar, boşuna uğraşmayın, siz MKP'yle baş edemezsiniz çünkü AKP milletvekili gider Sağlık Bakanı... Buradan, ha, bunu da hatırlatayım, Ankara Başsavcısı, uyuma, uyuma! Şu Sağlık Bakanlığı Sağlık Yatırımları Genel Müdürlüğü ihalelerine bir bak, bir bak, bu fiyat farkları neden oluyormuş, bir bilirkişi incelemesi yaptır. AKP milletvekilleri ve AKP siyasetçileri Sağlık Bakanlığının bürokrasisine çok alışkınlar, giderler içeriden fiyatı öğrenirler, 1 milyar 590 milyon lira, MKP müteahhidi için bir hazırlık yapmaya gerek yoktur, o, 1 milyar 590 milyonu atar çünkü sekiz ay sonra 3 milyar olacağını da çok iyi bilir. Biz sizin AKP iktidarınıza da MKP'li ortaklarınıza da gün gelecek hesap soracağız, bunu da buradan ilan ederim.

Genel Kurulu da saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Alp.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1980) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta
Samsun

Mehmet Akalın
Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın konuşacaklar.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ilk olarak şunu söylemek istiyorum ki bu kanun teklifinin sahadan kopuk, sendikalardan, sivil toplum kuruluşlarından ve sağlık çalışanlarından görüş alınmadan hazırlanmasının tüm paydaşların katkısı olmadığı için verimli olamayacağı kanısını taşımaktayım. Anayasa'yla güvence altına alınan hekimlerin demokratik haklarının kısıtlanması ve cezalandırılmasına yönelik maddeleri barındıran bu kanun teklifi ilerleyen günlerde birçok sorunu beraberinde getirecektir. Bu acelecilik neden? Gerçekten anlamak mümkün değil. Dünya ülkeleri arasında hasta-doktor oranına göre en fazla ameliyat yapan, hasta muayene eden hekimler Türk hekimleridir. Esnek olmayan çalışma saatlerine, olumsuz çalışma koşullarına, şiddete, hak ettiği değeri görememesine rağmen hekimlerimiz ülkemizde mesleklerini devam ettirme gayesindedir. Fakat her geçen gün hak gasbına uğrayan sağlık çalışanlarımız bu koşullarda daha fazla çalışma mücadelesi içinde olamayacağından maalesef yurt dışında gelecek planlaması yapmaktadırlar. Covid-19 gibi dünyayı etkisine alan salgın sürecinde "Haklarını nasıl öderiz?" dediğimiz sağlık çalışanlarımızın bugün haklarını gasbetmek itibar suikastı yapmak değil midir? Maalesef bunun izahı olmaz. Bu sebeple hekimlerimizin sorunları daha dikkatli ve kapsamlı bir şekilde ele alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin sağlık sistemindeki derin sorunlar artık üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir noktaya ulaşmıştır. AK PARTİ iktidarının Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın getirdiği sorunlar artık görmezden gelinemeyecek kadar açıktır. Öncelikle, sağlık çalışanlarına performansa dayalı ödemelerin nitelikli, sağlıklı hizmetlerin önündeki en büyük engellerden biri olduğunu belirtmek isterim. Hekimlerin beş dakikada bir muayene etmeye zorlanması hastaların hak ettikleri tedaviyi ve ilgiyi alamamalarına neden olmaktadır. Ekonomik kriz, işsizlik ve yoksulluk gibi faktörler sağlıksız bir toplumun oluşmasına katkı sağlamaktadır. Sağlıklı beslenme olanaklarından yoksun bırakılan vatandaşlarımızın hastalıklara yakalanma riski ve hastanelere başvuru sayıları artmaktadır. Ayrıca nüfusumuzun giderek yaşlanması da sağlık sistemimizdeki yükü arttırmaktadır. Kronik hastalıkların yaygınlaşması ve hastane yatışlarının artması mevcut kaynakların daha da zorlanmasına neden olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, hekimlerimizden bahsederken unutulmuş dış hekimlerimizden de söz etmek istiyorum. Sadece bir

kanal tedavisinin yaklaşık bir saat kadar zaman aldığı bir ortamda randevu aralıklarının kısa tutulması hem dış hekimlerimiz hem de vatandaşlarımız açısından sorunlara neden olmaktadır. Bu sebeple, kamuda istihdam edilen dış hekimleri sayıları sembolik anlamda değil, ihtiyacı sağlayacak oranda artırılmalıdır. Üniversitelerde dış hekimliği fakülte kontenjanları son yirmi yılda yüzde 1.000 oranında artırılmış durumda ve önümüzdeki beş yıl içerisinde 50 bin yeni dış hekim mezun olacaktır fakat kamuda yapılan alımlar maalesef bu oranlarda değildir. Dış hekimliği fakülte kontenjanları tekrardan gözden geçirilmeli, yeni fakülteler açılmamalı ve fiziki yeterliliğini sağlamayan fakültelere yeni kayıt alımının önüne geçilmelidir. Plansız bir şekilde kurulan dış hekimliği fakültelerinin sonucunda birçok dış hekim ya işsiz ya da hak ettiği değerin altında çalışmak zorunda kalmaktadır. Sonuç olarak, vatandaşımızın dişsiz, dış hekimlerimizin de işsiz kalmamaları için bu sorunlar göz ardı edilmemelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akalın.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri ayrıntı sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Cemalettin Kani Torun

Mustafa Bilici

İstanbul

Bursa

İzmir

Ali Fazıl Kasap

Mustafa Kaya

Kütahya

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Sağlıkla ilgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağlık sektörü, teknoloji yoğun bir sektör olmasının yanında büyük ölçüde insan emeği üzerine temellenen emek yoğun bir sektördür ve sağlık hizmetlerinin erişilebilir ve uygulanabilir olmasında bu insan kaynağının optimum seviyede sağlanması ve yönlendirilmesinin önemli bir payı bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle, bakımın kalitesi teknolojik anlamda donanımlı olmanın yanında hizmet veren personelin nicelik ve nitelik olarak yeterli sayıda olmasına da bağlı olmaktadır. Türkiye, sağlık çalışanları sayısı açısından incelendiğinde OECD ülkeleri arasında en düşük sayıya sahiptir. Yapılan çalışmalar, sağlık çalışanlarını etkileyen en önemli sorunlardan birinin iş yükünün fazlalığı olduğuna dikkat çekmekte; aşırı iş yükü tükenmişliğe, tükenmişlik üretkenliğin azalmasına, bu durum da sağlık sistemlerinin kapasitesi ve verimliliği üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir. Bu nedenle, çalışanların görev tanımları ile yaptıkları işlerin gözden geçirilmesi, çalışma-nöbet saatlerinin dinlenmelerine fırsat tanıyacak şekilde düzenlenmesi, sağlık çalışanı sayısının artırılması konularında iyileştirmeler yapılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, cerrahi asistanlarla yapılan bir röportajda asistan “Türkiye’de ilk sene cerrahi asistanın ev tutmasına gerek yok çünkü neredeyse hastanede yaşıyorsunuz.” demiştir. Haftada kırk saati aşmaması gereken çalışma saatleri olması gerekirken yapılan araştırmalar haftada elli saatten fazla çalışan hekimler olduğunu ortaya koymaktadır. 7/24 hizmet veren kurumlar olarak, başta hekim ve hemşireler olmak üzere sağlık çalışanlarının çalışma saatlerinin ve nöbetlerinin iş-yaşam dengesini sağlayacak şekilde yeni düzenlemelere ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Son dönemlerde yaşanan ekonomik krizler ve beraberinde gelen finansal yetersizlik, “malpraktis” davalarında yaşanan artışlar, artan şiddet vakaları, ölümlerle sonuçlanan şiddet olayları, Covid-19 etkisi gibi nedenler sağlık sistemini etkilemiş ve sağlık çalışanlarının göçünü hızlandırmıştır. Türkiye’de tıp öğrencilerinin yurt dışında eğitim görme motivasyonları üzerine yapılan bir çalışmada, öğrencilerin yüzde 94’ünün yurt dışında hekimlik yapmayı düşündükleri ve yüzde 46’sının bu konuda kararlı oldukları yönünde sonuçlar ortaya çıkmıştır. Böyle bir araştırma sonucunda, mesela bir doktor yetiştirmenin 300 bin euroya mal olduğu Almanya tek kuruş ödmeden hekim göçü alabilmektedir. Bu nedenle, sağlık çalışanlarının göçü konusunda başta hekim, tıp öğrencileri, hemşire ve ebeler olmak üzere sağlık çalışanlarının her bir meslek grubu için sorunlarına özel ve kapsamlı araştırmalar yapılması ve çözüm odaklı müdahalelerin hızla hayata geçirilmesi gerekmektedir. Ülkelerin sağlık sistemlerinin omurgası olarak nitelendirilen sağlık profesyonellerinin hem küresel hem de ulusal düzeyde birçok sorunla karşı karşıya olduğu ortadayken, bununla ilgili teknolojinin gün geçtikçe artan önemine atıf yaparak bu teknolojiyle beraber hâlâ sağlık sisteminin en kritik bölgesini insanın iş gücü oluşturduğu gerçeği göz ardı edilmeden hareket edilmelidir. Bu nedenle, sağlık hizmetlerinde yaşanan sorunları azaltmak, etkinliği ve kalitesi artırılmak istendiğinde öncelikli olarak sağlık iş gücüne ilişkin sorunların çözülmesi gerekir. Bu çalışmalardan hareketle, 7/24 hizmet veren kurumlar olarak başta hekim ve hemşireler olmak üzere sağlık çalışanlarının çalışma saatlerini ve nöbetlerini iş-yaşam dengesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlemeye ihtiyaç vardır. Nüfus ve hizmet potansiyeline göre değerlendirmeler yapılarak sağlık insan gücüne ilişkin istihdamın artırılması ve gerekli olan müdahalelerin belirlenerek hayata geçirilmesi gerekmektedir. Sağlık çalışanlarının motivasyonlarını ve iş heyecanlarını artırmak, tükenmişliklerini azaltmak için ekonomik ve sosyal şartlar gözden geçirilerek yeniden düzenlemeler yapılması önem arz etmektedir. Tıp ve hemşirelik eğitimindeki artan kontenjanlar, öğretim üyesi yetersizliği, eğitim esnasında kalabalık sınıflar ve uygulamada yetersizlikler gibi sorunlar eğitimin kalitesi konusunda iyileştirmelere ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KAYA (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Dolayısıyla kontenjanların öğretim üyesi eksiklikleri kapatılana kadar daha doğru bir şekilde planlanması ve öğretim üyesi yetiştirme konusunda girişimlerin artırılması ve teknik donanım ve altyapının da bu süreçte iyileştirilmesi üzerinde çalışmalar yürütülmelidir. Sağlık çalışanlarına yönelik şiddete neden olan faktörler detaylı bir şekilde incelenerek somut önlemlerin alınması şarttır.

Yaşanan sorunların neticesinde gün geçtikçe artan sayıda görülen sağlık çalışanlarının uluslararası göçü konusunda her bir meslek gurubuna ilişkin detaylı araştırmalarla itici ve çekici faktörler belirlenerek bu faktörlere ilişkin çözüm odaklı müdahalelerin hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi gerekmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ

Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 4- 1219 sayılı Kanunun EK-3 sayılı çizelgesinde belirtilen 3 yıllık eğitim sürecini tamamlamayan ve eğitimde başarılı olmayan hiçbir Acil Tıp uzmanına yoğun bakım yan dal uzmanı belgesi ve yetkisi verilemez."

Gökhan Günaydın

İstanbul

Semra Dinçer

Ankara

Ali Karaoba

Uşak

Murat Çan

Samsun

Barış Bektaş

Konya

İnan Akgün Alp

Kars

Aliye Timisi Ersever

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Çan. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu hafta bu kanunu görüşmemize sebep olan can Erzincan iliç'te maden ocağında meydana gelen toprak kayması sonucunda büyük bir felaket yaşadık. Bu felaketten etkilenen can Erzincanlı hemşehrilerimize geçmiş olsun diyor, felakette toprak altında, göçük altında kalan işçi kardeşlerimizin bir an önce kurtarılmasını talep ediyorum. Felaketin büyümesine sebep olan iliç'teki altın madeni için geçmişte verilen "ÇED Gerekli Değildir" kararları, kurumsal kapasite artırımı kararlarınız mutlaka ve mutlaka sorgulanacaktır. Hukuk önünde sorgulanmasa bile 31 Mart yerel seçimlerinde, İstanbul'da sorgulanacaktır.

Şimdi gelelim konumuza: Teklifin bu maddesinde, 4'üncü maddesinde 2 husus var. Bunlardan bir tanesi Tıpta Uzmanlık Kurulunun üç sene önce görüşerek karara bağladığı çocuk hastalıkları ana dalında sosyal pediatri yan dalı ihtisasının yapılması, bir diğeri de acil uzmanlığında acil yoğun bakım yan dalının kurulması. Evet, sosyal pediatri yan dalının kurulmasına hiçbir itirazımız yok ancak mesleğimdeki otuz bir yıllık tecrübemle söylüyorum -bu otuz bir yıllık tecrübenin içinde tamamen acil ünitelerinde geçirilmiş bir meslek hayatım söz konusu, buradan aldığım ilhamla- kırk beş gün önce Tıpta Uzmanlık Kurulunun aldığı bu tavsiye kararına uyularak herhangi bir ön hazırlık yapılmadan acil yoğun bakım yan dalının kanunlaştırılma çabası, hesapsızlık, kamu ihtiyacını anlamaktan, gidermekten uzak, akla ve bilime uymamaktır. Şöyle ki: Yirmi beş yılını doldurmamış bir ana dalda, yine henüz ikinci basamak sağlık kuruluşlarında yeterli sayıya ulaşmamış, sahada sayı ve nitelik bakımından çok önemli bir branşta ciddi bir sayısal kayba sebebiyet vereceği kaçınılmaz sonuçlarıyla ortaya çıkacaktır! Bu vesileyle, akla, bilime, meslek odalarına danışılmadan aldığınız her karar Erzincan'da, iliç'te olduğu gibi insan sağlığına, çevre sağlığına ve doğaya kastedecektir. Konuya dönersek, burada da Bakanlık yoğun bakım değerlendirme grubunun yaptığı analizi görmemiş ve yok saymıştır. Kendi seçim bölgemden, Samsun'dan somutlayayım örneklerle: Çok köklü geçmişi olan bir üniversite hastanemiz, eğitim araştırma hastanemiz, 2'nci üniversite hastanemiz, birçok özel hastanemiz var Samsun'da 1,5 milyon insana sağlık hizmeti sunan ancak mevcut fiziki koşullarla neredeyse hiçbir kuruluşumuz acil yoğun bakım ünitesi kurabilecek düzeyde değil; bugün bunu ilgililerle tekrar teyit ettim. Evet, ülkemiz genelinde yoğun bakım yatak sıkıntısı yaşanıyor ancak sorun insan/hekim kaynaklı bir sorun olmaktan ziyade fiziki koşullarla ilgilidir, sağlık çalışanı sayısındaki yetersizlikle ilgilidir. Her alanda olduğu gibi, sağlık alanında da sorunları fiziki-maddi olanaklarla çözmek yerine hekim ve sağlık çalışanlarının emeği üzerine yığma kolaycılığını seçiyorsunuz.

Dün istihdam rakamlarına dönük sorularımıza, toplumu ve iş umuduyla bizleri takip eden sağlık emekçilerini doyurucu cevaplar alamadık. Burada söylemek durumundayım: En az 100 bin atamaya ihtiyaç var bu kanundaki söz konusu uygulamaları hayata sorunsuz bir şekilde geçirebilmek için. Bu arada, acillerde yaşanan yoğunluğu anlamak için, çözebilmek için polikliniklerdeki ve özellikle dâhilî ana branş yan dallarındaki yoğunluğu çözmek gerekiyor. Görülüyor ki bunu da ilerleyen maddelerde tartışılacak disiplin sopsasıyla aşmaya çalışacaksınız.

Biz biliyoruz ki meslektaşlarını tiyatral el hareketleriyle paragöz olarak niteleyenler ne sağlık hizmeti sunucularına ne de topluma samimiyetle yaklaşamayacaklardır. Bugün yoğun bakımlarla ilgili sorunlar çözülmeden 1'inci, 2'nci ve 3'üncü düzey yoğun bakım arasında eş güdüm içerisinde bir hizmet sunumu sağlanmadan yoğun bakım yan dal uzmanlığı için yeni ana dallara yetki verilmesi bu yönüyle biriken sıkışıklığı çözmeye yetmeyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

MURAT ÇAN (Devamla) – Yoğun bakım başlı başına sağlık sistemi içinde kırmızı alarm veriyor. Yoğun bakımlara bilimsel ölçütlere göre yatış-çıkış ölçütleri konulamıyor. Yoğun bakımda olmayacak kadar iyi, yoğun bakımdan fayda görmeyecek kadar umutsuz vakalar süreci etkiliyor. İşte bu yönden irdelediğimizde, teklifin ilgili bölümü sorunludur, asıl ihtiyaca cevap verilmemektedir, sorunu pas geçmektedir çünkü yoğun bakımlardaki kaosu asıl sebebi sistemsel bir sorundur; yatakların akılcı dağılımı, yoğun bakımlardan palyatif bakım yataklarına bilimsel kriterlerle akış sağlanması, tüm yoğun bakım sağlık çalışanlarının sayısal ve yetkinlik olarak güçlendirilmesi ve özlük haklarının iyileştirilerek hakların adil bir şekilde dağılımının sağlanmasıyla olacaktır.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çan.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.23

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

107 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

4’üncü madde üzerinde önerge işlemlerinde kalmıştık.

Sıradaki önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1980) sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 4- 1219 sayılı Kanunun EK-3 sayılı çizelgenin 38 inci satırından sonra gelmek üzere aşağıdaki satır eklenmiş, sonraki satırlar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“39- Sosyal Pediatri Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları 3 yıl”

Ersin Beyaz
İstanbul

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Ersin Beyaz konuşacaktır.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifi sağlık sektöründe birtakım sorunları çözmeye yönelik amaçlar taşısa da sağlık sistemimizin teklifin içerdiğinden çok daha fazla soruna sahip olduğu açıktır. Dolayısıyla, teklifin içeriğinin sektörün sorunlarına ilişkin çok küçük bir bölümüne yönelik olduğu anlaşılmaktadır, temel sorunların çözümünden bile uzak ve uzun vadede sektörü ileri taşıyamayacak nitelikte olduğunu söylemek mümkündür. Gönül isterdi ki sağlıkla ilgili kanun teklifini görüşürken Ulu Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ün kendi canını hiç çekinmeden emanet ettiği Türk hekimlerinin ve çok kıymetli sağlık çalışanlarımızın sorunları bu teklifte çözüme kavuşuyor olsun. Gönül isterdi ki bu teklif yaşadığı baskı, şiddet ve her türlü zorbalık sonucu yurt dışına göçmek zorunda kalan doktorlarımızın yurdumuzda kalmalarını sağlayacak düzenlemeler içersin. Gönül isterdi ki bu teklif aile sağlığı merkezlerinde hekimlikten çok idarecilik, muhasebecilik yapmak zorunda kalan hekimlerimizin dertlerine çözüm olsun. Gönül isterdi ki bu teklif hastanelerden aylarca muayene randevusu alamayan, muayene olsa bile MR, ultrason gibi tanı sistemleri için aylarca beklemek zorunda kalan vatandaşlarımızın dertlerine derman olsun. Ama görüşürüz ki görüştüğümüz bu teklif hekimlerimize de diğer sağlık çalışanlarımıza da sağlık hizmetine hasret kalmış vatandaşlarımızın esas dertlerine de çözüm üretmiyor. Teklifte olumlu görülebilecek düzenlemeler olsa da bazı maddelerdeki düzenlemeler yarardan çok zarar getirecek şekilde yorumlanmaktadır. Örneğin, görüştüğümüz 4’üncü madde Tıpta Uzmanlık Kurulunda bulunan yoğun bakım uzmanlarının oy birliğiyle “hayır” kararına karşın hazırlanmıştır ve Komisyondan geçirilmiştir. Yani AK PARTİ her zaman olduğu gibi tarafların görüşlerini dinler gibi yapmış ama yine kendi bildiğini okumuştur.

Mevzuatımıza göre yoğun bakım uzmanlığı, iç hastalıkları, anestezi ve reanimasyon, genel cerrahi, nöroloji, enfeksiyon hastalıkları ve göğüs hastalıkları alanlarından birinde ihtisas yapmış uzman hekimler tarafından alınan yan dal uzmanlık eğitimi sonucu verilen bir ünvandır. Teklifin 4’üncü maddesiyle bu sayılan uzmanlıkların yanına acil tıp uzmanlarının da eklenmesi istenmektedir. Yoğun bakım uzmanlığı hâlihazırda 6 ana daldan oluşmaktadır. Pratikte bu 6 ana dal arasındaki uyumsuzlıklardan kaynaklı birçok sorunun olduğu da bilinmektedir. Yoğun bakım uzmanlığı bu kaotik yapısı sebebiyle tercih edilmez hâle gelmiştir. Dolayısıyla, 6 ana dalın yanına 7’nciyi eklemek kaosu büyütmekten başka bir şeye yaramayacaktır. Yapılması gereken mevcut yapının sorunlarının çözülmesine yönelik düzenlemeler getirmektir ve hastanelerde oluşması muhtemel yeni bir karışıklığa engel olmaktır.

Muhalefet olarak dile getirdiğimiz olumlu eleştirilerimize dahi tahammül etmeyerek Amerika’yı, Avrupa’yı ya da işinize gelen birkaç ülkeyi örnek vererek geçiştirmekle sağlık sistemine katkıda bulunamazsınız. Şunu unutmayalım ki sağlık sisteminde her ülkenin kendine has özellikleri mevcuttur. Türkiye, nüfusuna oranla acile başvuruda açık ara lider durumda bir ülkedir. Dünyanın hiçbir yerinde bu kadar yüksek miktarda acil başvurusu bulunmamaktadır. Durum böyleyken acil tıp uzmanlarının başka alana geçiş yapabilmesinin önünü açmak sizce de riskli bir durum değil midir?

Son olarak, hem iktidarın hem de muhalefetin itiraz edemeyeceği bir konuyu dile getirmek istiyorum. Bizler milletvekilleri olarak hemen hemen her gün bir vatandaşımızın hastane randevusu ya da sağlık sektörüyle ilgili bir talebiyle karşılaşyoruz. Milletvekili danışmanlarımızın hastanelerden randevu almak, vatandaşlarımızın hastalarını yardımcı olmak için telefon başında olduğunu biliyoruz; bunu kimse inkâr edemez. AK PARTİ iktidarının ülkeyi getirdiği durum ortadadır. Bugün yakınıni ameliyat ettirmek, muayene ettirmek ya da hastane sırası almak için bir siyasetçiye, bir bürokrata ulaşmaya çalışan çaresiz bir toplumla karşı karşıyayız. Vatandaşlarımız da biz de biliyoruz ki bu düzen böyle gitmez. Genel Başkanımızın ifadesiyle “Değişen bir şeyler olmalı.” diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beyaz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinde yer alan “gelmek üzere” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zuhal Karakoç Dora

Fevzi Zırhlıoğlu

Ahmet Erbaş

Kahramanmaraş

Bursa

Kütahya

Ayşe Sibel Ersoy

Abdurrahman Başkan

Ramazan Kaşlı

Adana

Antalya

Aksaray

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Zuhal Karakoç Dora konuşacaktır.

Buyurun Sayın Dora. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin önergemiz üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyor, ulusal Kurtuluş Savaşı'mız başta olmak üzere "Billahi önce vatan." diyerek şehadete yürüyen tüm aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle, 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerinde hayatını kaybeden canlarımızı özlemle anıyorum.

Sayın milletvekilleri, bu hafta Kahramanmaraş'ımızın İstiklal Harbi'nin 104'üncü yılını kutlamaktayız. Yüz dört yıl önce düşman kendi isteğiyle, bir anlaşmanın hükümleriyle ayrılmış değildir Maraş'tan. Eli kınalı gelin Senem Ayşe, çocuk kahramanımız Çuhadar Ali, Milliş Nuri, Hafız Ali Efendi, Mustafa Kahya ve nice yiğitlerimiz kovmuştur düşmanı bu topraklardan. Şehit Evliya Arslan Bey, Şeyh Ali Sezai Efendi, Vezir Fahı, Muallim Hayrullah gibi "Billahi önce vatanım." diyen yiğitler etrafında birleşip İstiklal Harbi'ni başlattı kahraman şehrimizin yiğit evlatları. Yirmi iki gün yirmi iki gece süren, bazı zamanlar eksi 20 dereceyi bulan soğuk kış gecelerinde aç bılaç hâlde ancak inanmış bir ruhla düşmanı bozguna uğratmayı başardı kahraman şehrimizin yiğit evlatları.

Kahramanlık destanının her bir safhası önemlidir ve Kahramanmaraş halkının her bir ferdi hiç şüphe yok ki kahramandır. Fransız işgal kuvvetlerini karşılamak için kendisine para teklif eden Ermeni komitacı lideri Agop Hırlakyan'a "Bu bir din bahsidir beyim, değil birkaç kese altın, davulunun kashağını altınla doldursan yine de bu davulu çalmam. Müslüman kardeşimin başına bu çomağı vurmam." diyen Abdal Halil Ağa'dan öğrendik biz yarı aç yarı tok yaşanacağını ancak hürriyetsiz yaşanmayacağını.

31 Ekim 1919'da Sütçü İmam'ın Maraş'ta attığı ilk kurşun, Türk'ün hürriyetine, izzet ve şerefine leke sürmeye, namusuna kastetmeye çalışanlara karşı verilmiş tarihî bir derstir. 28 Kasım 1919'da işgalci Fransızlar tarafından Maraş Kalesi'nden silah gücüyle indirilen Türk Bayrağı yüreği hürriyet aşkıyla dolu kahramanlar tarafından yeniden kalenin burçlarına çekilmiş ve iman gücüyle aynı gün yeniden dalgalandırılmıştır. Türk'ün Ergenekon'dan çıkışını anımsatan bu durum, Anadolu'daki Kuvayimilliyi hareketinin birliklerine cesaret veren örnek bir hadisedir.

Kahramanmaraş'ımız 12 Şubat 1920'de kendisini düşman işgalinden kurtaran ilk şehir olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda önemli bir yere sahiptir. 12 Şubat 1920, bir avuç Türk'ün zafer günüdür. 12 Şubat, kahramanlık destanının yıl dönümüdür.

Devrin en güçlü işgal kuvvetlerinden biri olan Fransızlara ve onun iş birlikçilerine karşı kazanılmış bir destanın nişanesi olarak dünyada eşine pek rastlanılmayacak şekilde 5 Nisan 1925'te Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından her ferdi kahraman olan Maraş şehrine kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verilmiştir. 7 Şubat 1973'te yine bu çatı altında Türk ulusunun dilindeki ve gönlündeki kahraman ünvanı resmî olarak Maraş'a ve Maraş halkına takdim edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş'ımızın istiklal mücadelesi dün olduğu gibi bugün de her bir safhasıyla toprakları işgale uğramış mazlum milletlere örnek olacak niteliktedir. Bugün Gazze'de olduğu gibi, yüz dört yıl önce camileri, sivil yerleşim alanlarını, hastaneleri hedef alan saldırılar, gece ve gündüz elinde silah olmayan masum insanları hedef alan katliamlar yaşandı Maraş'ta. Ulu Cami'nin minberinden "Hürriyeti olmayan bir milletin cuma namazı kılması caiz değildir. Hürriyetimizin simgesi ise bayrağımızdır." diyen Rıdvan Hocanın, Maraş istiklal mücadelesinin manifestosu, "Alem-i İslam'a Hitap Beyannamesi"nde "Korkma, seni burada birkaç Fransız kuvveti kıramaz. Sen mütevekkilen alallah kendi mevcudiyetini gösterecek olursan değil birkaç Fransız kuvveti, hatta bütün Fransız milleti seni kıramaz. Bundan emin ol." satırlarıyla cesaret ateşini harlayan Avukat Mehmet Ali Kısakürek'in, "Maraş bize mezar olmadan düşmana gülzar olamaz." diye haykıran Aşıkıoğlu Hüseyin'in ve her bir ferdi kahraman olan Maraşlının yüz dört yıl önce yazdığı kahramanlık destanı kutlu olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen Sayın Dora.

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 12 Şubat 1920'de düşmanı kovan ve 7 Şubat 1973'te "kahraman" ünvanını alan Maraş halkı Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda 6 Şubat yeniden doğuşun destanını yazmaya niyetlidir ve dahi yeminlidir. Kimse fitrat değişir sanmasın bu kan yine o kandır. Bilmenizi isterim ki dün olduğu gibi bugün de Kahramanmaraşlılar vatan ve millet düşmanlarının tam karşısındadır.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dora.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "39- Sosyal Pediatri Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları 3 yıl" ibaresinin "39- Sosyal Pediatri Çocuk Sağlığı ile Hastalıkları 3 yıl" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nejla Demir

Sümeyye Boz

İbrahim Akın

Ağrı

Muş

İzmir

Sevilay Çelenk

Celal Fırat

Özgül Saki

Diyarbakır

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki konuşacaklar.

Buyurun Sayın Saki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Teklif edilen bu kanun aslında AKP iktidarının sağlık politikalarının nasıl ticarileştirildiğine dair bize veri sunuyor çünkü teklif edilen kanun maddelerinin her biri hastaneleri ticari işletme olarak gören, hastaları müşteri olarak gören, sağlık emekçilerini ise yoğun çalışma koşullarıyla kölelik koşullarında çalıştırılan işçiler hâline getiren ve sadece ve sadece hastaneleri kâr odaklı gördüğü için kârın, rantın artması üzerine öngörülen kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bu kanun teklifi palyatif çözümler sunmaya çalışıyor, aslında çözümsüzlük yaratıyor. Bunu biz söylemiyoruz sadece, bunu alanda dernekleşen uzmanlar ve çalışanlar söylüyor. Bakın, ne diyorlar, hemen size buradan kendi tanımlarıyla okuyayım, Türk Yoğun Bakım Derneği açıklaması, kamuoyuyla paylaştı, diyor ki: "Biz bu kadar önemli bir kanun teklifini, bizimle ilgili kanun teklifini sosyal medyadan öğrendik, bir tek kişi bizden görüş almadı ve biz özellikle bu kanun teklifinde yoğun bakım yan dal uzmanlık sınavına acil tıp alanından oraya -ne denir ona- gönderme yapılmasına kesinlikle karşıyız." ve karşı çıkma gerekçelerini de açıklıyorlar "Her iki alanda da çalışan

sayısının ve çalışma koşullarının yetersizliği ortada iken yoğun bakımların gereksinim duyduğu insan kaynağı sorununun çözülemeyeceği gibi acil sağlık hizmetlerinin sunumunda da yeni bir kriz yaratma potansiyeline sahiptir ve öncelikle yapılması gereken yoğun bakım uzmanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi, çalışma koşullarının düzenlenmesidir.” diyor Türk Yoğun Bakım Derneği kamuoyuna yaptığı açıklamada.

Yine bir başka dernek, Yoğun Bakım Uzmanları Derneği bu konuyla ilgili açıklama yapıyor ve diyor ki: “Kesinlikle madde 4’te teklif edilen durum bizim onayımızdan geçmemiştir ve kesinlikle yeni krizler yaratacaktır.” Hemen onların satırından okuyorum: “Türkiye’deki yoğun bakım ve yoğun bakımla ilgili ana dal uzmanlık derneklerinin de görüşlerine başvurulmadan birkaç gün içerisinde böyle majör bir kararın verilmesinin yoğun bakım uzmanlık alanı yanında acil tıp ve ülkemiz için olumsuz bir gelişme olduğunu ve yıllardır bu alanda sahada emek, hizmet, eğitim ve araştırma faaliyetlerini yürüten yoğun bakım uzmanlarının görüşlerinin dikkate alınmadığı kanısındayız.” ve bu kanun teklifinin geri çekilmesini istiyor. Yine aynı derneğin açıklaması: “2011 yılından beri yoğun bakım kanunla oluşturulduğu dönemde ve son yıllara kadar Türkiye Acil Tıp Derneği olarak yoğun bakım ile acil tıbbının hiç ilgisinin olmadığını defalarca söyleyip ayrı ayrı çalışma koşullarının düzenlenmesi gerektiğini ifade ettik, hiç kimse bizi ciddiye almadı.” diyor. Dolayısıyla -yine son satırından okuyorum- söylediği şu: “Dernek olarak acil tıp branşından bağımsız olarak yoğun bakım alanında 7’nci ve daha fazla ana dalının katılımının sakıncalı olduğu, hatta mevcut sayının bile düşürülmesi gerektiğini düşünüyoruz.” diyor. Bunu alanda çalışanlar, alanda hizmet verenler söylüyor ama tabii ki rant iktidarı olan AKP için, hastaları müşteri, hastaneleri de ticari işletme olarak gören bir iktidar için bunların hiçbir önemi yok, yeter ki onlar kâr sağlasınlar.

Yoğun bakım üniteleri meselesinde özellikle pandemi döneminde neler yaşadığımızı her birimiz biliyoruz. Yoğun bakım yataklarının yüzde 30’undan fazlası hastanelerde özellikle son evre kanser hastaları için uzun erimli oluyor ve akut yoğun bakıma girmesi gerekenler için yeterli kapasite yok ama kanun teklifinde bunları görüyor muyuz? Tabii ki bunların iyileştirilmesine ilişkin hiçbir şeyi görmüyoruz. Yoğun bakımda çalışan sağlık emekçileri hangi koşullarda yaşadıklarını kendileri anlatıyorlar, tabii ki onlara kulak tıkanıyor ve bu düzenlemeyle yine sağlık emekçilerinin talepleri hiçbir şekilde göz önüne alınmadan “Bir düzenleme yaptık.” diyerek sağlık emekçilerinin karşısına çıkıyor iktidar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Saki.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) – Ayrıca, mesela, aynı biçimde ebelerin de yıllardır birçok talepleri var ama bu kanun teklifinde ne yapılıyor? Ebelerin sorumlulukları artırılıyor ama ebelerin çalışma yaşamlarına ilişkin taleplerinin hiçbirisi, tek bir satır bile yer almıyor. Yoğun çalışma saatlerine, nöbetlere, mobbinge, aşığılanmaya maruz kalan ebeler “Mahremiyet alanlarına ihtiyacımız var.” diyor, kesinlikle hiçbir talepleri bu kanun teklifinde görülüyor. Peki, bunlara şaşıyor muyuz? Tabii ki şaşırmıyoruz. Kanun teklifinin bütününde yapılan konuşmaları da biliyoruz ki AKP Hükümeti savaş hükümetidir, rant hükümetidir, ölümler üzerinden kâr devşirmeye çalışan bir hükümettir ve bu kanun teklifi de bunun ispatıdır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Saki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

5’inci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1980) esas numaralı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turan Yaldır

Aksaray

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Aksaray Milletvekili Sayın Turan Yaldır konuşacaklar.

Buyurun Sayın Yaldır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURAN YALDIR (Aksaray) – Sayın Divan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız ekonomik kriz, emeklilerden öğrencilere, işçilerden memurlara, esnaftan çiftçilerimize kadar ülkemizin büyük çoğunluğunu geçim kaygısı ve yoksullukla baş başa bırakmış durumda. Tavuktan mantara, mercimekten fasulyeye, peynirden kırmızı ete hemen hemen tüm gıda ürünlerinde fiyatlar çığırından çıkmış durumda. Gariban vatandaşın temel besin kaynağı hâline gelen ekmek 10 liraya dayandı. 4 kişilik bir aile, üç öğün sadece kuru ekmekle beslense aylık maliyeti 3.600 TL; gitti emekli maaşının üçte 1’i. 45 TL’yi geçen motorin fiyatları ekmek gibi tüm ürünlerde üretim ve taşıma maliyetlerini artırmaktadır. Bu da a’dan z’ye her ürün ve hizmette yeni zamlar olarak arabası olmayan tüm vatandaşlarımızın ekonomisine olumsuz yansımaktadır.

Mübarek ramazan ayına az bir süre kaldı. Market etiketlerine bakacak olursak bu ramazan ayı “ramazam” ayı olacağı benziyor. Geçen sene içerisinde 12 kalem gıda ürünü bulunan 150 TL’lik “bereket paketi” adıyla marketlerde satılan ramazan kolisi bu yıl 600 TL’den satılıyor; yanlış duymadınız, tam 4 katına. Yıllık enflasyonun yüzde 65 açıklandığı ülkemizde ramazan paketinin yüzde 400 arttığını görüyoruz. Anlayacağınız, bereket paketinin de bereketi kaçmış.

İktidar, nasıl Finlandiya ve İsveç’in NATO’ya girmesi konusunda geri adım attıysa emekli maaşlarının yeniden düzenlenmesi konusunda da aynı geri adımı atmalıdır. Nasıl ki onca kararlı ve ağır ifadeye rağmen darbeci Sisi konusunda geri adım atıldıysa en düşük emekli maaşının asgari ücret seviyesine çıkarılması konusunda da vatandaşın menfaatine uygun bir geri adım atmalıdır. İktidar geri adımları sadece tutarsız dış politikada değil aynı zamanda öz yurdunda garip, öz yurdunda parya olan emeklilerimiz için de atmalıdır.

Değerli milletvekilleri, belediyeler, hastane, HBYS personelleri, il özel idareleri gibi kamu kurumlarında kadrolu personellerle aynı işi yapan taşeron işçilerinin arasında maaş, statü ve sosyal hak farklılıkları adalet duygusunu ve vicdanları zedelemektedir. İktidardan yerel seçimler öncesi bu çağrımıza kulak vermesini kadro bekleyen tüm taşeron işçilerimiz adına talep ediyoruz çünkü taşeron işçiler insanca yaşamayı hak etmektedir, kadro haklır.

Sayın milletvekilleri, onlar “Vatan için ölmekse kaderim böyle kaderin ellerinden öperim.” diyen yiğitlerdir, kadroları ve meslek güvenceleri olmayan, şehidi cennete giren ama kendi orduvine giremeyen, vatan ve bayrak için canını siper eden sahipsizlerdir uzman çavuşlar. Uzman çavuşlarımız üç beş yerden ballı maaş, kıyak emeklilik, masabaşı iş istemiyor; seçim dönemlerinde söz verilen sonra unutilan haklarını istiyorlar. Uzman çavuşlarımız herhangi bir kanun ya da yönetmeliğe dayanmadan yapılan sözleşme fesihlerine karşın kadro ve özlük haklarında iyileştirmeler istiyorlar. Bizler de sadece şehadetleri haber olan uzman çavuşlarımız bir kez de haklarını aldıkları için haber olsun istiyoruz ve haklı davalarında yanlarında olacağız.

Sözlerime son verirken vefatının seneidevriyesinde Başbuğ’umuzun dava arkadaşı, çağımızın Dede Korkut’u, büyük

sanat ve fikir adamı Ozan Arif'i rahmet ve minnetle anıyor, sözlerime ozanımızın şu dizeleriyle son veriyorum:

"Para, mal mülk, makam yetki,
Etmemeli sana etki
İmanını sağlam tut ki
Küfür batsın viran olsun.

Zorun zulmün hiç bir türü,
Döndürmesin seni geri,
Hak bildiğin yolda yürü
İsterse kar boran olsun.

Delikanlım! Cehle inat,
Sen gel seni bilgi donat,
İlim, irfan kültür sanat
Sana dost ve yâran olsun."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TURAN YALDIR (Devamla) – "Sev barışı, sev dirliği,
Aşk bil vatanperverliği,
Hayalinde Türk birliği,
Gönlünde hep Turan olsun."

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yaldir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 107 sıra sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Karamnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gökhan Günaydın

Ali Karaoba

Cevdet Akay

İstanbul

Uşak

Karabük

Murat Çan

Deniz Demir

Barış Bektaş

Samsun

Ankara

Konya

Semra Dinçer

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN –Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Deniz Demir konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

DENİZ DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Yıl 1965, yer Zonguldak, maden işçileri direnişte, kendilerinin olanı yani haklarını istiyorlar. Çıkan çatışmada maden işçileri Satılmış Tepe ve Mehmet Çavdar hayatını kaybediyor. Türkiye'yi sarsan bu direnişin ardında Şair Fazıl Hüsnü Dağlarca "Zonguldak Ağdı"nı kaleme alıyor: "Bir kömür, bir uzak, bir kara, bir derin/Ellerin, yer altında yitmiş kocaman ellerin/Yıllarca çalışsın gündeliğin on lira."

Yıl 1992, yer yine Zonguldak Kozlu'daki taş kömürü maden ocağında meydana gelen zincirleme grizu patlamalarında 263 maden işçisi hayatını kaybediyor.

Takvimler 2014 yılını gösterdiğinde Manisa'nın Soma ilçesinde cumhuriyet tarihinin en büyük madencilik faciası meydana geliyor, Soma katliamında tam 301 kişi hayatını kaybediyor.

Takvimler 2022 yılını gösterdiğindeyse Bartın'da grizu patlaması meydana geliyor ve 41 maden işçisi hayatını kaybediyor ve önceki gün Erzincan İliç'teki Çöpler Altın Madeni'nde meydana gelen göçük sonrası 9 vatandaşımız kayıp. Bizde bu kazalar ve ucuz ölümler olurken bizi kıskanan ve rafları bomboş olan Almanya'da en son maden kazası ne zaman olmuş biliyor musunuz? 1971 yılında; tam elli üç yıldır ne bir kaza olmuş ne de ölüm.

Bu acılardan yorulduk, tükendik. Bu kaçınıcı maden kazası? Bu kaçınıcı yas? Her felaketin sonunda kaybettiğimiz insanların acısını "Kaderimiz." deyip bastırmaya, normalleştirmeye ve avunmaya çalışıyoruz; kadere sığınıp, sorumluluğu kadere yükleyip insani sorumluluğu ortadan kaldırıyoruz. Şimdiye kadar binlerce insanımızın hayatını kaybettiği facialar karşısında ülkemizin âciz, çaresiz ve ölüme teslim olmuş bir görüntüsünün ortaya çıkmış olması hepimizi derinden yaralıyor ve içimizi yakıyor.

Kıymetli milletvekilleri, bir çalışma ortamında teknolojik, hukuksal, sosyal ve fiziki olarak alınan bütün tedbirlere rağmen istisnai olarak bazı olumsuz kazalar oluyorsa ancak bu durum "iş kazası" olarak nitelendirilebilir. Bir çalışma ortamında gerekli güvenlik tedbirlerini almadan, ortamdaki riskli unsurları insan hayatına tehdit olmaktan çıkarmadan meydana gelen felaketler "iş cinayeti" olarak nitelendirilir. Yaşadığımız bütün acıların sebebi tedbirsizlik, insan canının yeterince önemsenmemesi ve denetlemelerin yeterli düzeyde yapılmamasıdır.

Ne yazık ki bu acı olayı da iki üç gün konuşup unutacağız. Giden canlar, dağılan aileler; ateş düştüğü yeri yakar. Gelin bu sefer unutmayalım, bu son olsun. Bakın, Türkiye'de yüksek risk taşıyan, kuralsız ve denetimsiz çalışan pek çok maden işletmesi var. Bir daha bu tür kazalar yaşanmaması için elden gelen bütün tedbirleri alalım. İhmalî, kusuru olanlar gerekli cezayı alsın; maden kazaları bir fitnat, kader olmasın, artık itibardan değil, tedbirden tasarruf olmasın. Böyle kazaların kader olmadığını anladığımız gün bu acılar bir daha yaşanmaz. Güvenlik açığı olan ocakların kapılarına kilit vurun bakalım, caydırıcı tedbirleri alın bakalım, böyle acılar bir daha yaşanacak mı? Bedelini devamlı çalışanların ödediği bir düzen olmaz, olamaz. Her sektörde kazalar olabilir, kurallara uymadığımız zaman kazalar olur, trafikte de bu böyle. Kanun çıkarıp uygulamak önemli ama bunun denetimini de iyi yapmak gerekiyor. Bir mühendis olarak üzülerek söylüyorum ki maden sektöründeki işverenlerin büyük bir bölümü insanın,

çalışanın korunmasını, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmasını maliyet unsuru olarak görmektedir. Bir bareti, bir yeleği, bir iş ayakkabısını bile maliyet olarak gören işletmeler var.

Bugünden başlayarak tüm maden ocaklarında kontroller artırılmalı, şartlara uymayan ocaklar şartlar sağlanana kadar derhâl kapatılmalıdır. Bu zamana kadar yitirdiğimiz yüzlerce can, onların geride bıraktıkları evlatları, eşleri, aileleri, anneleri, babaları için bunu yapmak boynumuzun borcudur.

Sözlerimin sonunda, maden facialarında yaşamını yitiren tüm maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anıyor, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

7.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, ilgililerin Tip 1 diyabet sensörü için bir inisiyatifi en kısa sürede geliştireceklerinin irade beyanında bulunduklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, ilgilileri, Tip 1 diyabet sensörü için bir inisiyatifi en kısa sürede geliştireceklerinin irade beyanında bulundular; umuyoruz ki bu süre fazlaca gecikmez. Sayın Güler buradaysa... Bunu bir an önce bu evlatlarımıza yük olmaktan çıkarmalıyız.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.09

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

107 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve Bayburt Milletvekili Orhan Ateş ile 106 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1980) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 107) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 20 Şubat 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.11